

Riksdagens protokoll

2005/06:134

Fredagen den 2 juni

Kl. 09.00 – 14.16

Protokoll
2005/06:134

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:403

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:403 av Axel Darvik (fp)

Regeringens ungdomspolitik

Interpellationen kommer att besvaras torsdag den 8 juni 2006.

Skälet till dröjsmålet är att det inte finns några svarstillfällen i kam-
maren.

Stockholm den 16 maj 2006

Utbildnings- och kulturdepartementet

Lena Hallengren

Interpellation 2005/06:432

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:432 av Maria Larsson (kd)

Valfrihet inom barnomsorgen

Interpellationen kommer att besvaras måndag den 12 juni 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 30 maj 2006

Utbildnings- och kulturdepartementet

Lena Hallengren

2 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om för-
slag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till ut-
skott:

2005/06:FPM97 Förlängning av e-handelsdirektivet på mervärdesskatte-
området KOM(2006)210 till skatteutskottet

3 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motion
2005/06:N31 till näringsutskottet

4 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 1 juni

SoU28 Inskränkningar i patientens rätt att använda elektronisk kommunikation m.m.

Punkt 1 (Inskränkningar i patientens rätt att använda elektronisk kommunikation m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (m)

3. res. 2 (fp)

Förberedande votering:

46 för res. 1

40 för res. 2

185 avstod

78 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

187 för utskottet

42 för res. 1

39 avstod

81 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 117 s, 1 fp, 22 kd, 21 v, 17 c, 8 mp, 1 -

För res. 1: 42 m

Avstod: 39 fp

Frånvarande: 27 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 9 mp, 1 -

Torkild Strandberg (fp) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

MjU15 Utvecklad utsläppshandel för minskad klimatpåverkan

Kammaren biföll utskottets förslag.

MjU22 Miljöansvaret i Antarktis

Kammaren biföll utskottets förslag.

MjU28 Miljöklassning av alternativa motorbränslen m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 1 (Sanktionssystem mot nätkoncessionshavare)

1. utskottet

2. res. 1 (m, fp, kd, c)

Votering:

141 för utskottet

121 för res. 1

9 avstod

78 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 21 v, 1 -

För res. 1: 42 m, 40 fp, 22 kd, 17 c

Avstod: 9 mp

Frånvarande: 25 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Punkt 9 (Reformerad elmarknad)

1. utskottet

2. res. 9 (mp)

Votering:

261 för utskottet

9 för res. 9

79 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 118 s, 42 m, 40 fp, 22 kd, 21 v, 17 c, 1 -

För res. 9: 9 mp

Frånvarande: 26 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Punkt 12 (Naturgasmarknaden)

1. utskottet

2. res. 15 (mp)

Votering:

161 för utskottet

9 för res. 15

101 avstod

78 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 3 fp, 21 v, 17 c, 1 -

För res. 15: 9 mp

Avstod: 42 m, 37 fp, 22 kd

Frånvarande: 25 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Torkild Strandberg (fp) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU19 Forskning och ny teknik för framtidens energisystem

Punkt 1 (Utgångspunkter för insatserna)

1. utskottet

2. res. 1 (m, fp, kd)

Votering:

167 för utskottet

103 för res. 1

79 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 21 v, 17 c, 9 mp, 1 -

För res. 1: 42 m, 39 fp, 22 kd

Frånvarande: 25 s, 13 m, 9 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Punkt 4 (Kommersialisering på energiområdet)

1. utskottet

2. res. 5 (m, fp, kd)

Votering:

167 för utskottet

104 för res. 5

78 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 21 v, 17 c, 9 mp, 1 -

För res. 5: 42 m, 40 fp, 22 kd

Frånvarande: 25 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Punkt 5 (Energimyndighetens roll)

1. utskottet

2. res. 6 (m, fp, kd)

Votering:

166 för utskottet

104 för res. 6

79 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 118 s, 21 v, 17 c, 9 mp, 1 -

För res. 6: 42 m, 40 fp, 22 kd

Frånvarande: 26 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Punkt 7 (Energipolitiska insatser på klimatområdet)

1. utskottet

2. res. 8 (mp, fp)

Votering:

222 för utskottet

49 för res. 8

78 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 119 s, 42 m, 22 kd, 21 v, 17 c, 1 -
För res. 8: 40 fp, 9 mp
Frånvarande: 25 s, 13 m, 8 fp, 11 kd, 7 v, 5 c, 8 mp, 1 -

Prot. 2005/06:134
2 juni

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

5 § Inkomstskatteregler för vissa kyotoenheter

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU26

Inkomstskatteregler för vissa kyotoenheter (prop. 2005/06:153).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

6 § Effektivare skattekontroll m.m.

*Effektivare
skattekontroll m.m.*

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU29

Effektivare skattekontroll m.m. (prop. 2005/06:169).

Anf. 1 PER-OLOF SVENSSON (s):

Herr talman! För en tid sedan uppvaktade representanter för arbetsgi-
varna och arbetstagarna inom olika branscher, bland annat frisörbran-
schen och hotell- och restaurangbranschen, finansministern med krav på
en bättre skattekontroll för att se till att det inte finns någon osund kon-
kurrens inom branscherna.

Nu ser vi här ett första steg, ett nytt förslag, som handlar om effekti-
vare skattekontroll med mera för att uppfylla de krav som branscherna
fört fram. Debatten kan därmed inledas.

Anf. 2 ULF SJÖSTEN (m):

Herr talman! Den svarta oredovisade sektorn av den svenska ekono-
min är återigen i fokus. Bedömningarna av hur stor sektorn är varierar,
men de flesta bedömare indikerar en omfattning som är betydligt större
än 100 miljarder kronor per år. Ekonomisk brottslighet syns inte så tyd-
ligt men verkar förödande på hela samhällskroppen. Utredningar om
ekonomiska brott är komplicerade och svåra processer som kräver stor
kompetens och kunskap hos ett antal rättsvårdande aktörer i samverkan.
De kräver också stor kontinuitet i verksamheten. Skalbolagsaffärerna på
80-talet, där miljarder som fonderats i företags investeringsfonder och
förnyelsefonder bara försvann, visade tydligt samhällets sårbarhet i relati-
on till den grova ekonomiska brottsligheten.

Miljarderna försvann, herr talman. Vart tog de vägen? Ett antal hamnade i fickorna på grovt kriminella människor. Det handlade om medel som fonderats för företagens långsiktiga utveckling. Pengarna hanterades av Statens industriverk och förvaltades fysiskt av Sveriges riksbank.

Kriminella personer insåg snart hur lätt det var att bedra staten, företaget och ytterst faktiskt också oss alla genom att ägna sig åt skalbolagsaffärer. Företagets namn, organisationsnummer, årets vinst och fonderade medel köptes ut, ofta med bolagets egna medel, där gällande kurs låg betydligt under det nominella värdet av tillgångarna. Sedan började, herr talman, ansökningarna droppa in till Statens industriverk för att kunna ianspråka dessa fonderade medel – den ena ansökan mer fantasi-full än den andra. En underdimensionerad utredningsorganisation hade ofta inget annat praktiskt val än att kryssa i rutan för utbetalning av dessa medel.

De människor som professionellt ägnar sig åt ekonomisk brottslighet söker hela tiden vägar för nya bedrägerier – och kommer att fortsätta att göra det. Samhällets uppgift, vår uppgift, är att lägga ut så många spikmattor som möjligt längs de vägarna och binda samman dessa mattor till ett effektivt värn mot den ekonomiska brottsligheten.

Dessa erfarenheter från sent 80-tal och tidigt 90-tal, och senare insikt, ledde fram till att Ekobrottsmyndigheten bildades den 1 juli 1998. Åklagare och poliser samlokaliseras på försök i de tre storstadslänen. Till detta kommer senare inrättandet av särskilda skattebrottsenheter med Skatteverket som huvudman. Förundersökningsledningen vid dessa enheter sker via Ekobrottsmyndigheten. I övriga delar av landet bedrivs verksamheten traditionellt via polisdistriktens ekorotlar och särskilda ekoåklagare hos åklagardistriktet.

Herr talman! Framtiden för Ekobrottsmyndigheten har belysts i många olika utredningar sedan starten i juli 1998 – och även före, givetvis. Vissa utredningar pågår fortfarande och kommer förmodligen att resultera i ett antal förslag till förändringar. Att det nu är dags att ta ställning till organisationsformen som har bedrivits som ett försök under nära åtta år borde dock vara självklart.

Den del av ekobrottsbekämpningen som för närvarande växer är Skatteverkets skattebrottsenheter. Personalen utbildas vid Polishögskolan, och utredningar leds av Ekobrottsmyndighetens förundersökningsledare. Organisatoriskt är dock skattebrottsenheterna helt skilda från Ekobrottsmyndigheten och lokala åklagare och polisorganisationer. Detta förhållande, herr talman, underlättar inte flexibilitet och effektivitet i ekobrottsbekämpningen. Kriminalunderrättelseverksamheten och den avancerade spaningen är förbehållen polis och åklagare, trots att samtliga myndigheter som bekämpar ekobrottslighet ofta arbetar mot samma grovt kriminella personer.

Omfattande utredningar kräver resurser både personellt och kunskapsmässigt, och vi har hört på senare tid att Ekobrottsmyndigheten Göteborg, avdelningen för västra Sverige, har signalerat att man kan bli tvungen att göra personalindragningar till följd av tidigare omfattande ekobrottsutredningar.

Det är alltså hög tid, herr talman, att fundera över det snart åtta år gamla försöket med Ekobrottsmyndigheten kombinerad med Skatteverkets skattebrottsenheter och göra detta till en permanent organisation för

hela landet. Det är viktigt med en helhetssyn utifrån ett operativt verksamhetsperspektiv. Då bör frågan om ytterligare samverkan, och kanske också samgående, för de rättsvårdande myndigheterna som bekämpar den ekonomiska brottsligheten i Sverige prövas noggrant.

Regeringens proposition rörande effektivare skattekontroll är ett steg i rätt riktning, herr talman, och ger framför allt skattebrottsenheterna rimliga verktyg för eftersökande och omhändertagande av räkenskapsmaterial och en lagstadgad rätt att medverka vid husrannsakingar.

Regeringens tankar går i samma banor som den motion som har lagts av Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Det är bra, men det är nu dags att gå från utredande och ord till praktisk handling, i varje fall när det gäller den organisatoriska uppbyggnaden av ekobrottsbekämpningen. Eftersom jag själv har lagt en enskild motion med just denna inriktning under fyra år hade jag hoppats på en större tydlighet i just detta förslag.

I propositionen finns också förslag om utökad skattekontroll inom vissa branscher. Det är ett bra förslag, som riktar sig i första hand mot de så kallade kontantbranscherna. Det är viktigt, herr talman, med särskild kontroll mot de branscher som traditionellt anses vara belastade med brottslighet och fusk. I det sammanhanget vill vi betona vikten av åtgärder inom byggbranschen. Alla åtgärder som rättsvårdande myndigheter vidtar för att bekämpa ekonomisk brottslighet, där viss bransch är i fokus, bör ske i samråd med berörd branschorganisation.

Herr talman! Jag är helt övertygad om att vi alla har en stark önskan att bekämpa den ekonomiska brottsligheten. Om vi ska lyckas med den uppgiften måste de rättsvårdande myndigheterna få verktyg som möjliggör effektiv spaning, utredning och processföring av denna typ av brottslighet, som ständigt är i förändring. Det är givetvis också viktigt att man har erforderliga resurser. Därför kan jag avslutningsvis, herr talman, säga att vi moderater i vår motion har föreslagit ett tillskott till just Ekobrottsmyndigheten med 50 miljoner kronor.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 3 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp):

Herr talman! Svenska företagare har 20 000 sidor lagtext att rätta sig efter. De har också 90 miljoner blanketter att fylla i årligen. Ett litet företag med färre än 20 anställda betalar årligen 30 000 kr i kostnader för att administrera enbart skatte-, arbetsmarknads- och miljöregler.

År 1988 påbörjade regeringen ett arbete med att försöka få regelbördan för de små företagen att minska. Men i realiteten har man tagit bort ett antal små regler och lagar som mycket få företag berörs av. Samtidigt ser vi kontinuerligt att regelbördan växer på andra håll. Det som vi debatterar här i dag är ytterligare ett exempel på hur regelbördan ökar för de små företagen. Regeringens myndighet Nutek har beräknat att företagens direkta kostnader för att hantera det offentliga regelverket år 2004 var 70 miljarder kronor.

Från Folkpartiets sida tycker vi att det är väldigt angeläget att skärpa skattekontrollen så att konkurrensvillkoren för alla företagare blir desamma. Svart ska inte kunna konkurrera ut vitt. Men vi menar allvar med att vi ska minska regelbördan. Vi tycker att de beslut som tas i den här

*Effektivare
skattekontroll m.m.*

kammaren ska granskas noggrant så att inte regelbördan för de små företagen ökar.

Därför har vi från alliansens sida föreslagit att det ska inrättas ett regelråd, som ska vara en oberoende instans som fungerar ungefär på samma sätt som Lagrådet. Deras uppdrag ska vara att se till att nya lagar och regler så lite som möjligt ökar regelbördan för företagen.

Jag är nästan övertygad om att ett sådant regelråd hade haft stora invändningar mot det beslut som vi ska ta i dag, nämligen det om personalliggare. Även om intentionerna är väldigt goda är risken att det blir fel i liggaren uppenbar, även i de fall där företagen försöker följa reglerna.

Samtidigt befår vi att det kommer att finnas goda möjligheter för företagare som vill fuska att fortsätta att göra det, genom att exempelvis skriva in personer på kortare arbetstid än den verkliga och sedan betala en del av lönen svart. Risken för att det här kommer att upptäckas är mycket liten, när Skatteverket inte räknar med att kontrollera mer än 10–20 % av de berörda företagen varje år. Mörkertalet kommer fortfarande att vara mycket stort.

Om det förslag som vi debatterar i dag kommer att bli verklighet kommer det sannolikt att leda till att ett antal restaurangägare och frisörer, och i framtiden kanske också fler branscher, tvingas betala 10 000 kr eller mer i avgifter för formella fel som man har gjort i personalliggarna. Skatteverkets möjligheter att avslöja de riktigt stora fuskarna inom branschen kommer förmodligen däremot inte att öka nämnvärt.

Därför, herr talman, ställer vi oss inte bakom förslaget om personalliggare, trots att vi också vill se en effektivare skattekontroll. Hur denna effektivare skattekontroll ska ske hoppas vi få återkomma till i höst, förhoppningsvis tillsammans med våra borgerliga kolleger.

Med det, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 1.

Anf. 4 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Tack för att jag får göra en gästvisit i detta utskott – jag brukar normalt inte sitta här. Det hindrar inte att jag är intresserad av de här frågorna, framför allt av dem som vi ska debattera här i dag.

Herr talman! Kristdemokraterna delar uppfattningen att den svarta sektorn i Sverige är alldeles för omfattande vad gäller både antalet personer och vad den svarta sektorn omsätter. Skattesmitande och svarta affärer är förstås en förlust för staten och därmed vårt gemensamma bästa.

Men det är också en förlust för den enskilde, som hamnar utanför de försäkringssystem som vi har i Sverige. En kvinna som städar svart kan få en ganska tuff ekonomisk situation om hon till exempel blir gravid. En hantverkare som utför svartarbete får inte alls samma ålderspension och sjukersättning.

Kristdemokraterna anser att det ankommer på var och en att göra sina affärer hederligt. Det kanske kan verka som att skattefusk inte alltid är lika allvarligt som andra brott. Det kan visserligen vara sant, såtillvida att ingen skadas fysiskt. Men det visar sig ofta att i sammanhang där skattefusk förekommer förefaller det mer vanligt att även andra brott begås, då kulturen i affärsverksamheten redan står vid sidan om lagen.

Herr talman! Kristdemokraterna delar dock inte Socialdemokraternas syn på hur problemen ska lösas. I föreliggande betänkande anser majori-

teten att vi ska införa så kallad personalliggare i Sverige. Vi kristdemokrater motsätter oss det förslaget.

För det första innebär hanteringen av liggaren en utökad administrativ börda, som företagen borde få slippa för att i stället få ägna sig åt sin affärsidé.

För det andra finns det starka skäl att tro att de företag som ska åläggas att ha personalliggare inte alls är så rigida som liggaren förutsätter. Medarbetare kommer och går på ett helt annat sätt än vad företagen kan förutsäga. Risken blir därmed stor att ärliga och naturliga misstag, som faktiskt görs, kommer att begås som vid de flygande inspektionerna kommer att betecknas som skattefusk.

Systemet med personalliggare är därför helt enkelt rättsosäkert till sin konstruktion, menar Kristdemokraterna.

Vi tror inte heller att de verkligt stora fuskarna kommer att nås genom personalliggarna. Därför blir hela förslaget ett enda slag mot de hederliga företagen och deras kunder.

Herr talman! Vi kristdemokrater ser, som jag tidigare nämnt, allvarligt på svartarbetet i Sverige. Särskilt vanligt är det i våra kontantintensiva branscher. Vi vill bekämpa fusket främst genom att släppa kontantbranscherna fria från de administrativa bördor som i dag åligger dem och som skapar ytterligare incitament att fuska vid sidan av de rent ekonomiska incitamenten.

Vi menar att en ny företagsform bör utredas av regeringen som syftar till att avveckla en hel del av den administration som omgärdar företagandet i kontantbranscherna.

Vi menar att det borde finnas en företagsform vid sidan av de nu existerande som utgår från en schablonbeskattning. Genom schablonbeskattning skulle en rad företag som i dag delvis har svart verksamhet i ett slag kunna bli hederliga. De hederliga företagen skulle slippa konkurrens från billigare svartproducerande konkurrenter. Schablonbeskattning skulle dessutom skapa ett stort utbud av billigare, hederligt producerade varor och tjänster.

Herr talman! Vi kristdemokrater beklagar att regeringen inte är mer progressiv i dessa frågor utan snarare väljer att utöka kontrollerna och regelbördorna för företagen.

Med detta yrkar jag bifall till reservation 1.

Anf. 5 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Propositionen *Effektivare skattekontroll m.m.* handlar i praktiken om att företag i restaurang- och frisörbranscherna ska åläggas att ha personalliggare för att man med inspektioner ska kunna fastställa om det finns svart arbetskraft på arbetsplatsen.

Det här är inte en enkel fråga. Vi i Centerpartiet menar att det redan i dag finns för mycket av krångliga regler för företagen. Att då ställa ytterligare krav på personalliggare med tillhörande kontrolluppgifter som kan komma att utkrävas för rena slarvfel eller förbiseenden *utan* brottsligt uppsåt kan verka underligt.

Samtidigt vet vi att seriösa företagare i vissa utsatta branscher riskerar att konkurreras ut av oseriösa företagare som kan hålla lägre priser på grund av att arbetsgivaravgifter och liknande inte betalas.

Avgörande för min och Centerpartiets uppfattning har i det här fallet varit inställningen från branschorganisationerna, som själva är positiva till det här förslaget.

Det är viktigt att vi har bra villkor för ett fritt företagande. I det fria företagandet gäller också frihet från konkurrens från oseriösa aktörer.

För att seriösa företagare ska kunna få verka under bra villkor krävs det att det ganska så omfattande fusket i de här branscherna bekämpas. De förslag som regeringen har presenterat finner vi väl avvägda med bra motiveringar. Förslaget gäller för företag inom de så kallade kontantbranscherna, exempelvis frisörer och restaurangrörelser. Där har fusket rapporterats vara stort. Fusket finns även inom andra sektorer. Jag tycker att det är synd att regeringen inte tar chansen att komma åt oseriösa aktörer inom andra branscher.

Herr talman! Det finns andra sätt att komma åt den ekonomiska brottsligheten. I den motion som Ulf Sjösten och jag väckt betonar vi de möjligheter som ett bättre fungerande samarbete mellan brottsbekämpande institutioner skulle kunna ge.

Skattebrottsenheterna på Skatteverket är organisatoriskt helt skilda från Ekobrottsmyndigheten och de lokala åklagar- och polisorganisationerna. Det är sannolikt inte den helt optimala lösningen. Vi menar att den här organisationen behöver ses över.

Herr talman! Mot den bakgrunden yrkar jag bifall till reservation 2 i ärendet.

Anf. 6 ULLA WESTER (s):

Herr talman! Alla partier säger sig vilja bekämpa skattebrottslighet. Varför backar då vissa när det kommer konkreta förslag till åtgärder? Möjligen kan det bero på att dessa vissa partier anser att det är höga skatter som är grundorsaken till den svarta ekonomin. Har man bestämt sig för det synsättet blir väl alla andra åtgärder än skattesänkningar verkninglösa.

Jag påstår, herr talman, att deras förklaringsmodell är fel. När jag säger detta lutar jag mig tryggt mot all seriös forskning på området. Det finns inga samband mellan skattebrott och höga skatter. Vore det så enkelt skulle det inte finnas skatteundandraganden i lågskatteländer. Vi vet allihop att det förhåller sig precis tvärtom. De nordiska högskatteländerna har en betydligt mindre andel svart ekonomi.

Vänner av synsättet att skattenivån är själva grundproblemet brukar ta ROT-jobben som exempel. Dessa byggnadstjänster utförs ju med skatterabatt. Svarta jobb har förvisso omvandlats till vita. Men jag säger igen att det inte är själva priset som omvandlat svart till vitt. Det beror i stället på kontrollen. ROT-avdragen söks hos, anmäls till och godkänns av Skatteverket.

All etablerad forskning visar att viljan att betala skatt beror på om den enskilde litar på att också alla andra gör rätt för sig. Var och en måste därför inse hur oerhört viktig skattekontrollen är. Det ska löna sig att göra rätt, och det ska vara riskfyllt att medvetet göra fel.

Dagens förslag med krav på personalliggare för restaurang- och frisörbranscherna ska ses som en del i en helhet. Senare i dag kommer vi att debattera ett förslag som kommer att göra byggbranschen vitare. I ett annat sammanhang åtgärdas fusket i taxibranschen.

EU-kommissionen granskar just nu vårt förslag om krav på certifierade kassaapparater, vilket kommer att få en avgörande betydelse i kampen mot de svarta inkomsterna i alla kontantbranscher.

Skatteverket och Tullverket har fått ökade anslag för att kunna intensifiera sina kontroller. I dag kommer vi också att fatta beslut om ökade befogenheter för skattebrottsenheternas personal. Ekobrottsmyndighetens organisation ska ses över och utvärderas – allt detta för att göra det väldigt besvärligt att betala svarta löner och fiffla med moms.

Folkpartiets och Kristdemokraternas invändning mot kravet på personalliggare är, som vi hört här, att det skulle öka administrationen för den enskilde näringsidkaren. Ja, administrationen ökar förmodligen, men inte i så hög grad som reservanterna befarar. I varje fall tycker varken restaurangägarna eller frisörerna det. Dessutom är det fler branscher som har knackat på dörren och som vill omfattas av den här nya lagen. Men för säkerhets skull börjar vi i de två branscher där den svarta ekonomin florerar som värst.

De skattefuskande företagen kommer att få det väldigt besvärligt med att administrera sina liggare, vilket också är meningen. De seriösa arbetsgivarna har redan i dag givetvis full kontroll på sin personals arbetstimmar. Jag har aldrig befunnit mig på någon arbetsplats där det varit annat än så. Ju mer flexibel arbetssituationen är, desto mer koll. Den seriöse företagaren är självklart nogga med att inte betala ut vare sig för mycket eller för lite lön till sin personal. Företagarna själva anser alltså att det eventuella merarbete som den nya lagen kan medföra är värt besväret. Målet är ju sunda konkurrensförhållanden.

Därutöver befarar Folkpartiet, som vi hörde, att det stora stygga Skatteverket till höger och vänster ska ta ut sanktionsavgifter för minsta lilla fel i personalliggaren. Men läser man i förarbetena till lagen och läser man lagtexten ser man att denna rädsla är obefogad. Det finns helt klart en tolerans för rena slarvfel och misstag.

Det är, som sagt, inte de seriösa företagen som ska jagas, utan det är de oseriösa som ska jagas.

Folkpartisterna menar också, som vi hört, att åtgärden med personalliggare i stort sett är meningslös eftersom så få kontroller kommer att genomföras.

Jag håller verkligen inte med. 80 % av de berörda företagen kommer att få kontrollbesök. Jag tycker inte att det är någon låg nivå. Jag tycker att det är en mycket hög nivå.

Så har vi Kristdemokraterna. Det är nästan lite synd om dagens representant att de ordinarie ledamöterna har skickat upp henne i den här debatten, tycker jag. För ståndpunkterna i skattekontrollfrågorna kopplade till det här betänkandet liknar akrobatik mycket mer än politik.

I reservation 1 säger Kristdemokraterna nej till kravet på personalliggare. I reservation 2 säger de ja. I reservation 3 vill de utreda.

Detta är Kristdemokraternas skarpa förhållningssätt i kampen mot den svarta ekonomin. Kristdemokraterna vill borra vidare i förslaget om schablonbeskattning eller, som den också kallas, klumpsummebeskattning. Man kan i vart fall inte anklaga Kristdemokraterna för att hasta i väg när det gäller skattekontrollen.

Det är ju så med schablonskatten, som vid första anblicken verkar vara en väldigt bra idé, att den redan är utredd och undersökt. Ju djupare

man undersökt den desto fler problem har uppdagats. Om man tittar på andra länder där klumpsummebeskattningen används kan man konstatera att administrationen blir oerhört tung för både företagen och Skatteverket. I det sammanhanget, Else-Marie Lindgren, kan man i sanning tala om administrativa bördor. Beskattningen blir dessutom orättvis i den meningen att den enskilde riskerar att betala för mycket eller för lite skatt. Bådadera är ju lika illa och ökar dessutom konkurrensnedvridningen, både mellan enskilda företag och mellan olika branscher. Dessutom är gränsdragningarna nästan omöjliga att dra.

Hur jämför man en restaurang i Stockholm med en i Kristianstad, en i Borås och en i Bastuträsk? Ska skatten baseras på lokalytan eller på antal bord? Hur räknar man då ett långbord? Bli det skattefritt att äta stående vid en bardisk? Hur ska uteserveringar betraktas?

När ett frågetecken rätats ut har ett nytt uppstått. Tyvärr, kd: Gör som restaurangbranschen har gjort! Lägg det här förslaget på hyllan!

Till sist några ord om moderaternas och centerpartisternas reservation, där alltså även kd ingår. Jag tycker att det är så oerhört glädjande att i dag ha fått lyssna till Ulf Sjösten och till Centerpartiets representant, att de stöder förslaget med personalliggare. Politisk enighet i de här frågorna är ju ett värde i sig. Det skickar bra signaler. Jag önskar att enigheten hade varit ännu större.

Reservanterna vill se över Ekobrottsmyndighetens organisation, och det vill vi socialdemokrater också. Det är tid för en utvärdering. Om mindre än ett år kommer den att ligga på riksdagens bord.

Moderaterna och Centern, och kanske kd, vad vet jag, vill också göra byggbranschen vitare. Jag håller bara med. Hur det konkret ska gå till kommer att diskuteras i kommande betänkande här i dag när min kollega Britta Rådström tar över.

Herr talman! Moderaterna och Centern betonar vikten av samarbete mellan politiken och byggbranschen. De kan vara alldeles lugna. Det är alldeles självklart att arbetsmarknadens parter alltid finns med, ska finnas med, i utformandet av de här olika förslagen. Men jag vill vädja till er att ta den diskussionen med folkpartisterna och kristdemokraterna i stället. För båda de partierna yrkar faktiskt avslag på åtgärder som näringslivet verkligen vill ha.

Med detta, herr talman, ber jag att få yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samfliga reservationer.

Anf. 7 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Från Vänsterpartiets sida tycker vi att betänkandet innehåller flera bra verktyg för att bekämpa skattefusk, både vad gäller personalliggare och när det gäller Skatteverkets möjligheter att göra oannonserade kontrollbesök. Det är inte bara det att vi går miste om pengar till en gemensam välfärd när vi inte får in de skatteintäkter vi ska ha. Det är ju också nästan värst för de företagare som vill göra ett seriöst arbete.

När det gäller reservation 1 har jag lyssnat på företrädare från Folkpartiet. Man säger: Vi vill skärpa kontrollen. Vi tycker att det är jätteviktigt att vi har god kontroll och får ordning på skattefusket. Men man talar inte om hur man vill göra. Man säger nej till vissa av de förslag som vi lägger i dag, som vi tycker är oerhört viktiga. Man säger: Vi återkommer i höst med våra förslag. Men det är ju i dag, Folkpartiet, som vi debatte-

rar frågan. Vad jag förstår kommer Folkpartiet, och kanske något annat parti också, att gå ut i valrörelsen och säga: Vi vill bekämpa skattefusk. Men vi väntar till efter valet med att tala om på vilket sätt det ska gå till.

När det gäller att ha en personalliggare måste ju alla seriösa företag ha en vettig dokumentation kring dem som är anställda. Om man är ett seriöst företag kan inte detta vara något som helst problem. Jag tycker att man förstorar upp problemet alldeles för mycket i reservation 1.

Från Vänsterpartiets sida har vi ett särskilt yttrande. Ulla Wester sade inte att detta innehöll akrobatik i stället för politik, som hon recenserade Kristdemokraternas förslag. Men vi menar att det finns all anledning att gå vidare och se om vi inte kan införa schablonbeskattning. Vi har pratat om det i många år. Skatteverket har tittat på möjligheterna. Nu senast har det kommit en utredning som tyvärr har hakat upp sig väldigt på att det, som man säger, inkräktar på kravet om rättvis beskattning. Men då har man missat hela poängen med en schablonbeskattning. En schablon är en schablon. Den har sina fördelar. Den kan ha sina nackdelar. Men den inkräktar inte på det kravet. Man kan aldrig ställa den typen av krav på en schablon. Man får se andra positiva egenskaper som en schablonbeskattning skulle föra med sig, till exempel att alla kommer in i systemet, alla betalar skatt, vilket man inte gör i dag. Det är alltså en vinst för staten.

Jag hörde att Ulla Wester i sitt anförande sade att detta verkligen var en uppvisning i krångel. Nej, vi menar att det absolut inte skulle behöva vara på det sättet. Vi kan själva se till när vi utformar ett sådant system att det inte blir ett krångligt system.

Med detta, herr talman, vill jag ändå yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 8 BARBRO FELTZING (mp):

Herr talman! Skatteutskottets betänkande om effektivare skattekontroll tar upp en angelägen sak om att hålla undan skatt till staten. Vi i Miljöpartiet står bakom förslagen i regeringens proposition. Det behövs, som vi hört tidigare här, åtstramning i de branscher som i dag bevisligen undanhåller skatt. Att nu Skatteverket får lov att göra oannonserade besök är bra bland annat och att ta ut en kontrollavgift och föra personalliggare. Jag förstår att det kan innebära merarbete. Men det är ett steg på vägen att komma åt den här branschen.

Jag ska ta upp ett förslag som behandlas i 2004 års skattekontrollutredning. Oron i landet är mycket stor över att man ska behöva ha en kassaapparat eller föra kassaregister, bland annat i de kontantbranscher där näringsidkare säljer varor och tjänster mot kontant betalning. Det kan hända att man måste göra undantag för torghandlare och hantverkare. Många enskilda hantverkare har absolut inte råd att skaffa en kassaapparat. Men det kommer senare. Detta förslag ligger hos EU-kommissionen.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 16 §.)

7 § Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU31
Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning
(prop. 2005/06:174).

Anf. 9 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Detta är ett sådant ärende där regeringen har ambitionen att förenkla för företagen samtidigt som man föreslår en ny redovisningslagstiftning.

Man kan konstatera att den ambitionen har funnits i det utredningsarbete som har legat till grund för detta förslag. Därför fanns det goda förhoppningar att det förslag som skulle redovisas också skulle innebära regelförenklingar och minskad byråkrati för företagen. Så var det också när förslaget arbetades fram i departementet. Det föreligger därför ett utarbetat lagförslag som uppfyller de önskemål som finns. Där har också företagen och branschen varit med.

Av någon outgrundlig anledning har regeringen mot slutet av beredningsprocessen ändrat sig och lägger fram ett förslag som snarast innebär ökat krångel.

Från alliansens sida har vi haft den i och för sig tacksamma uppgiften att motionsvägen föreslå att det lagförslag som ligger utarbetat i departementet kan läggas till grund för lagstiftning och inte det förslag som finns i propositionen.

Vår reservation i detta ärende innebär därför inte bara ett tillkännagivande till regeringen, utan det är ett skarpt lagstiftningsförslag.

Nu noterar jag att utskottets majoritet i sin skrivning delvis förstår de farhågor som föreligger om att detta kommer att innebära ökat krångel, eftersom man säger att frågan kan komma att aktualiseras på nytt när så småningom Mervärdeskommitténs förslag ska tas upp till behandling. Men jag kan bara konstatera att det kommer att dröja. Och vad som blir effekten av det beslut som nu kommer att tas är att de små företagen kommer att få lov att periodisera moms på ett sådant sätt att krånglet ökar. Det har varit mycket gåtfullt varför regeringen har gjort denna helomvändning mot slutet av beredningsprocessen.

Vårt förslag till lag som vi för fram i vår reservation påverkar motsvarande lagparagrafer i nästa ärende. Därför föreligger en villkorad reservation där, det vill säga att den reservationen faller i den mån kamraren av outgrundliga skäl inte skulle bifalla vår reservation i detta ärende.

Jag yrkar bifall till reservation 1 i detta ärende.

Anf. 10 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag har själv ett förflutet som datakonsult med en enskild firma. Det har jag säkert nämnt någon gång tidigare under dessa fyra år när vi har haft skattedebatter. Jag har därför brottats med momsredovisningar under tio år. Stundtals har jag betalat in moms innan jag har haft pengarna i handen. Det som behandlas i detta betänkande är därför inte alls främmande för mig.

Precis som Lennart Hedquist sade var tanken att det skulle bli förenklingar. Och det finns även en del som kommer att underlätta för enskilda näringsidkare. Men man har inte nått ända fram. Det som kunde ha blivit en verklig förbättring har inte blivit det.

När man som företagare skickar ut en faktura är det inte säkert att man får betalt från kunden under den tiden som man har sagt. Det innebär att man kan behöva ligga ute lång tid med sina pengar, och man kanske inte får in dem alls. Och man ska betala in moms innan man har fått in pengarna.

Nu föreslås att man normalt under året ska betala in moms när man har fått pengarna. Men vid årsskiftet, vid årsbokslutet, måste man ändå betala in moms för de pengar som man inte har fått.

Det var tänkt att det skulle bli bra, men det blev inte som det var tänkt från början. Man kan säga att man kom halvvägs. Man kom inte hela vägen från Stockholm till Borås, utan man stannade i Mjölby.

Man har kanske många kunder, vilket man ska ha om man har en enskild firma, annars får man inte F-skattsedel, och man kanske gör lite jobb åt var och en. Sedan skickar man i väg fakturor strax före årsskiftet. Det är inte ovanligt. Det innebär att man måste betala in moms för det som man inte har fått betalt för. Det kan aldrig vara rätt att man ska behöva betala in moms till staten innan man har fått pengarna i sin hand.

Jag ska inte förlänga den här debatten. Lennart Hedquist har sagt det mesta, och jag yrkar också bifall till vår reservation 1.

Anf. 11 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Kristdemokraterna menar att man ska betala sin skatt när man har tjänat sina pengar, precis som Anne-Marie Ekström tog upp här, och inte tidigare. Detta går tillbaka på den skatterättsliga princip som brukar kallas likviditetsprincipen. Brott mot likviditetsprincipen leder till att den skattskyldige, för att slippa likviditetsproblem, tvingas göra saker som han eller hon inte tjänar på eller ens vill göra.

I det föreliggande betänkandet godkänns faktiskt brott mot likviditetsprincipen för alla de företag som inte kan komma i åtnjutande av den så kallade kontantmetoden. Det är förstås beklämmande.

En vanlig lösning torde bli att företag tvingas till så kallad factoring, det vill säga att man säljer sina fakturor tidigare till ett reducerat värde för att kunna betala mervärdesskatten.

Detta leder förstås till mindre marginaler för företagen. Enligt en Temoundersökning utförd på uppdrag av Svenskt Näringsliv uppger inte mindre än 45 % av de tillfrågade företagen att man tvingas betala moms innan man själv fått betalt från sina kunder. Det är precis vad Anne-Marie Ekström visade.

De skattebetingade likviditetsproblem som härigenom uppstår borde riksdagen göra allt för att undvika. Den naturliga lösningen borde förstås vara att inbetalningsperioderna för moms förlängs.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 12 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! I förslaget om förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning finns ett gott syfte. Det är bra förslag för att förenkla för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut.

Frågan har kommit upp på initiativ av bokföringsnämnden, men tyvärr är det *en* viktig punkt som under ärendets behandling har fallit bort.

Syftet var att låta enskilda näringsidkare redovisa sina inkomster och utgifter enligt kontantmetoden, alltså när notan betalats. Periodiseringen av momsen skulle inte ske, något som också Finansdepartementet förordade i sin promemoria. I regeringens proposition har en positionsförflyttning skett, fast det är oklart varför den positionsförflyttningen har skett.

En näringsidkare som momsredovisar varje månad måste exempelvis i början av ett nytt år hålla isär den moms som gäller obetalda fakturor från föregående bokslut så att de av misstag inte tas upp en andra gång i momsdeklarationen.

Regeringen hade möjlighet att ytterligare förenkla för de mindre företagen, men man har tyvärr valt att inte göra det, och det är bara att beklaga. De risker för skattefusk som regeringen befarar hade också kunnat undvikas genom en smidig hantering av hela det här ärendet. Regeringen väljer nu att inte lita på företagen, vilket jag än en gång beklagar.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 1 i ärendet.

Anf. 13 LENNART AXELSSON (s):

Herr talman! I går morse beslutade vi här i riksdagen om att anta ett förslag om ändringar i årsredovisningslagen, årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och i bokföringslagen. Förslagen syftar till att förenkla för framför allt små och medelstora bokföringsskyldiga fysiska och juridiska personer och innebär att reglerna om löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och aktivering blir enklare.

Det tycker vi socialdemokrater är bra. Alla regler för företagen ska vara så enkla som möjligt inom de ramar som samhället ställer upp.

Beredningen av det här förslaget gjordes i lagutskottet.

Som en följd av dessa beslut diskuterar vi nu alltså skatteutskottets betänkande om förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning. Jag vill inleda med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Utskottsmajoriteten tillstyrker regeringens förslag om anpassningar av skattereglerna när det gäller inkomst- och mervärdesbeskattningen.

Hela betänkandet handlar om en i grunden teknisk anpassning för att enskilda näringsidkare ska kunna dra fördel av de förenklade redovisningsregler som, som jag tidigare nämnde, beslutades om i går. I propositionen, som betänkandet behandlar, föreslås en lagstiftning som ska göra det möjligt för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut att använda det som grund för inkomstbeskattningen utan fler justeringar.

Det föreslås också ändringar i mervärdesskattelagen som anpassar den till reglerna om förenklat årsbokslut och till ett EG-direktiv. Förslagen syftar alltså till att åstadkomma välkomna förenklingar.

Men oppositionen har invändningar. Två motioner som tar upp rutinerna vid inbetalningar av mervärdesskatt har avlämnats med anledning av propositionen. Även om man kan konstatera att motionärerna i stort godtar propositionens förslag föreslår de en del ändringar.

Den första invändningen, som kommer från samtliga borgerliga partier, handlar om förslaget att redovisning av mervärdesskatt på obetalda skulder och fordringar som föreligger vid beskattningsårets utgång alltid ska göras för den redovisningsperiod under vilken beskattningsåret går ut.

Det tycker oppositionen inte är nödvändigt. Man påpekar att reglerna nu blir något krångligare än vad som från början var tänkt. I ett tidigare skede av beredningen förekom det också tankar om att kontantredovisningen kunde ske också över årsskiftet. Men vid den fortsatta beredningen kom man fram till det förslag som nu ligger.

Vi i utskottsmajoriteten anser att det finns kontrollmässiga problem och därmed också en risk för skatteundandragande om det inte i lagen finns ett krav på att stämma av mervärdesskatten på obetalda fordringar och skulder vid årets utgång. Det är också viktigt med tanke på den diskussion vi hade i det tidigare ärendet om förhållandet mellan seriösa och oseriösa företag. Det är viktigt att det finns regler som ser till att de som är mindre seriösa inte får möjligheter att använda bokföringen till att undandra sig de skyldigheter man har gentemot staten och på det viset komma i ett överläge gentemot de seriösa.

Däremot öppnar regeringen för att pröva den här frågan ytterligare när förslagen från den pågående Mervärdesskatteutredningen behandlas.

När det gäller den andra motionen, som handlar om redovisning och inbetalning av mervärdesskatt för andra företag än de som i dag kan utnyttja den nya kontantmetoden, anser regeringen att det behövs ytterligare överväganden. Därför har regeringen sett till att frågan nu utreds vidare i Skatteförfarandeutredningen. Från utskottsmajoriteten anser vi att detta är en bra ordning, och därför avstyrker vi även denna motion.

Anf. 14 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Lennart Axelsson refererade i stort sett den process som har lett fram till den här propositionen. Men det var inte så att det bara fanns tankar på att utforma lagförslaget på det sätt som vi föreslår i vår reservation. Det var ju utredarens förslag. Det var också det förslag som Finansdepartementet hade under hela ärendets gång fram till någon tidpunkt strax innan propositionens avlämnande. Det var inriktningen, inte bara tankar. Det var det utformade lagförslaget.

På sent stadium gör man mittåt och krånglar till det för företagarna igen. De regelförenklingar som onekligen föreslås i vissa avseenden tas så att säga tillbaka på grund av att man krånglar i andra ändan och åstadkommer svårigheter för småföretagare att redovisa periodiseringen, och de får ligga ute med pengar.

Då kvarstår den fråga som flera av oss har ställt: Vilken är den bakomliggande anledningen? Det sägs att det kanske finns möjligheter att fuska om man gör på det vis som vi hade tänkt. Men det har man haft med i processen tidigare och hade kunnat komma åt. Då tycker jag att den bakomliggande anledningen till att regeringen i sista stund ändrade sig inte har framkommit.

Anf. 15 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Det var bra att Lennart Hedquist tog en replik så att vi kan utveckla vår argumentation lite ytterligare.

Det kommer att bli från i dag ungefär 200 000 företag till – nu är det ca 430 000 – som kommer att kunna använda kontantredovisningsmetoden. När ett företag som kontantredovisar moms utfärdar en faktura kan deras kund, om detta företag tillämpar den vanliga faktureringsmetoden, erhålla avdrag för momsen när han mottar fakturan. Det betyder att avdragsrätten inträder innan momsen ska betalas in till staten. Om företagaren är närstående kan situationen utnyttjas så att någon betalning aldrig erläggs för fakturan. Det skulle alltså uppstå en oändlig kredittid, medan återbetalning av momsen erhålls från staten. Det är ett av de argument som vi har då vi inte tycker att det är rimligt att man ska kunna ha fördelar mot andra företag. Också Skatteverket har haft synpunkter, som också Finansdepartementet har ställt sig bakom.

Det kan knappast vara fråga om någon avgörande förenkling för de mindre företagen att slippa redovisa mervärdesskatten vid beskattningsårets utgång, eftersom skatten enligt Skatteverkets mening ändå måste bokföras vid detta tillfälle enligt lagstiftningen på redovisningsområdet. Fördelen med en årsavstämning av mervärdesskatten vid beskattningsårets utgång är också, enligt Skatteverket, att det uppnås enhetlighet med principerna för bokföringen inom inkomstskatteredovisningen. I just den senare delen vore det intressant att höra Lennart Hedquists synpunkt på styrkan i den argumentationen.

Anf. 16 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Man får ju alltid väga fördelar och nackdelar med ett förslag. I det här fallet hade man möjlighet att åstadkomma verkliga förenklingar för företagare. Då säger Lennart Axelsson ungefär att det finns så många företagare som skulle kunna utnyttja det här systemet på ett sätt som inte är avsett.

Det är kanske här vi skiljer oss åt. Socialdemokraterna är alltid så misstänksamma mot företag och företagare, medan vi ser att det är väldigt viktigt att ha ett företagsklimat och ett regelverk som inte försvårar för människor att vara företagare. Det var ju det synsättet som låg till grund för utredningen och de förslag som fanns där. Sedan kommer den här typen av farhågor in som Lennart Axelsson nu redovisar. Då är det tydligen så väldigt enkelt att till departementet säga: Nej, men då gör vi inte så, utan då gör vi så här i stället. Det är för mig ett främmande angreppssätt.

Anf. 17 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Vi ligger ganska nära varandra i sak i det här ärendet. Ändamålet med propositionen är vi nog överens om. I grunden handlar det om förenklingar.

Sedan har vi skilda synsätt när det gäller möjligheterna att sätta upp regler som i grunden är till för att företagen ska ha samma förutsättningar. Slutligen handlar det naturligtvis också om skatten. Vi behöver få in mer skatt för att kunna bevara den välfärd som vi tycker är viktig för landet, men där har vi inte heller riktigt samma sätt att se på saken.

Anf. 18 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Även det här betänkandet välkomnar vi från Vänsterpartiets sida.

Jag noterar också att temat för dagens debatt tycks vara krångel. Vad vi än går upp i talarstolen och berättar för er att vi vill genomföra så uppfattas det som väldigt krångligt. Jag kan inte säga att utökade möjligheter att kontantredovisa moms skulle vara krångligt. Det är en förenkling och en förbättring. Fler företag kommer att omfattas. Det måste vi ändå slå fast.

När det handlar om det som ni nu identifierar som krångel är det väl så att periodiseringar bör man ändå göra vid ett årsskifte, så jag ser inte att detta i sig skulle medföra så mycket mer krångel.

Precis som Lennart Axelsson sade tittar även Förfarandeutredningen på den här frågan. Vi menar från vår sida att vi inte måste låsa fast oss på något sätt. Vi kan väl se hur detta utvecklar sig och hur det upplevs från företagens och myndigheternas sida. Man skulle kunna se på möjligheten att någon gång i framtiden använda kontantmetoden även över årsskiftet men kanske laborera med en bortre tidsgräns för att få bort möjligheten till fusk. Som Lennart Axelsson redovisade väldigt bra skulle man komma ifrån problematiken med oändlig kredittid och så vidare.

Det är lite märkligt att reservation 2 i betänkandet är föranledd av en undersökning som Svenskt Näringsliv har gjort. Man menar att väldigt många små företag får likviditetsproblem för att man i näringslivet är dåliga betalare helt enkelt. Jag tycker faktiskt att det är näringslivets sak att ta tag i den dåliga betalningsmoralen. Ska staten gå in och vara en städgumma och täcka upp vid likviditetsproblem? Jag tycker att det är dåligt helt enkelt.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

8 § Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU30

Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn (prop. 2005/06:130).

Anf. 19 ULLA WESTER (s):

Herr talman! Förslaget i skatteutskottets betänkande *Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn* har jag redan nämnt här i kammaren i dag. Vi har ju tidigare debatterat skattekontroll.

Förslaget om omvänd skattskyldighet ska ses som en del i ett större paket som syftar till att motverka skatteundandragande. Enkelt uttryckt innebär den omvända skattskyldigheten att det företag som förvärvar en byggtjänst av ett annat företag ska betala in momsen i stället för det företag som tillhandahåller tjänsten.

*Förenklade
skatteregler med
anledning av ny
redovisnings-
lagstiftning*

*Omvänd
skattskyldighet för
mervärdesskatt inom
byggsektorn*

Den här metoden används redan i flera andra länder inom EU-gemenskapen. Men eftersom förslaget berör den inre marknaden krävs ett bemyndigande från EU-kommissionen för att även Sverige ska kunna införa den här metoden. Lagrådet har därför föreslagit att lagändringen lämpligen träder i kraft den dag som regeringen bestämmer. Men först, herr talman, ska väl riksdagen säga sitt i frågan.

Anf. 20 ULF SJÖSTEN (m):

Herr talman! Vi har i reservation 1 till skatteutskottets betänkande SkU31, som blev behandlat i kammaren omedelbart före detta ärende, föreslagit ändringar i proposition 2005/06:174 framlagt förslag till ändring i 13 kap. 8 § mervärdesskattelagen. Den ändring som vi föreslår blir bara aktuell under förutsättning dels att riksdagen avslår reservation 1 i förevarande ärende, dels att riksdagen bifaller reservation 1 i betänkande SkU31, vilket vi givetvis hoppas sker efter den debatt som har föregått den här debatten.

Med detta korta inlägg, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 21 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag vill först instämma med Ulf Sjösten om den formella hanteringen. Jag har inga yrkanden i det här betänkandet.

Problem med skattefusk finns inom många näringar. De utredningar som Skatteverket har gjort visar att byggsektorn är en av de branscher där detta problem är betydande. Att mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter är höga i Sverige är en förklaring, som vi skriver i vår reservation, till att fusk uppstår, men det är ingen ursäkt. Skattefusk ska bekämpas med så effektiva medel som möjligt.

Vi har därför förståelse för att det kan krävas lagändringar för att försvåra skattefusk. Den omvända skattskyldighet som regeringen nu föreslår, och som utskottets majoritet biträder, skulle kunna vara en sådan tänkbar åtgärd.

Att vi väljer att avslå förslaget har dock två viktiga grunder. För det första skapar begränsningen till just byggsektorn besvärliga gränsdragningsproblem. Vi hörde alldeles nyss den ärade företrädaren i detta utskott Ulla Wester i ett annat sammanhang beskriva just de många gränsdragningsproblem som kan uppstå i olika sammanhang. I det här fallet är det så att berörda företag måste avgöra från fall till fall i vilket led mervärdesskatten ska betalas först. Det är det första skälet, herr talman.

Det andra skälet är att det otvivelaktigt innebär en ökad administrativ börda för de företag som berörs. Då kan man fråga sig: Har vi något alternativ när vi avslår förslaget? Jag förutser att det kommer att riktas viss kritik mot att vi avslår detta förslag. Därför är jag väldigt noga med att redogöra för vårt alternativ, som man måste sätta i relation till vårt avslagsförslag. Vi har nämligen föreslagit i vår motion att de här undandragandena av skatt ska bli föremål för en mer samlad översyn som tar sikte på att minska möjligheten till undandragande av skatt i samtliga näringar. Det är alltså en utökning jämfört med vad regeringen och utskottsmajoriteten föreslår, och det handlar inte enbart om byggbranschen. Därför hade vi föreslagit ett tillkännagivande om att den här möjligheten som regeringen har pekat på ska utsträckas till alla näringar.

Herr talman! Detta är den sista skattedebatt som jag deltar i – utom möjligen om det blir någon i den andra kammaren om ett utskottsinitiativ där vi är vi är eniga, vilket jag inte tror. Vi har haft 120 debatter i den här kammaren under denna mandatperiod. Jag noterar, herr talman, att vid dessa 120 debatter i olika ärenden har finansministrarna, de ansvariga för skattepolitiken, Bosse Ringholm och Pär Nuder, varit närvarande vid noll tillfällen – noll tillfällen!

Det kan man, herr talman, tolka på två sätt, och jag väljer naturligtvis den snälla tolkningen, nämligen att vi i det här utskottet har så utomordentligt skickliga företrädare för utskottsmajoriteten, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, att det har varit helt onödigt för statsråden att komma till kammaren. Mot det kan man, herr talman, ställa det förhållandet att inte minst en lång rad av de kvinnliga statsråden i regeringen, låt mig nämna Mona Sahlin, Lena Sommestad, Ylva Johansson, Ulrica Messing, Lena Hallengren och Berit Andnor – och jag ska lägga till ett namn på den manliga sidan: Leif Pagrotsky – frekvent har varit närvarande när regeringsförslag har kommit fram. Då skulle det vara väldigt styggt om man sade att företrädarna för majoriteten i till exempel miljö- och jordbruksutskottet eller något annat utskott inte skulle ha samma skicklighet som dem vi har i skatteutskottet.

Jag vill dock inte säga att så är fallet. Jag tycker framför allt att man ska tolka det på det sättet att det är fråga om vilken aktning man har för riksdagen när de som uppfattas som högsta företrädare för landets skattepolitik har valt att avstå – systematiskt under en hel mandatperiod – från att delta i en enda debatt. Vi har faktiskt från oppositionen, för att ha möjlighet att få en debatt med landets ledande företrädare på skattepolitikens område, tvingats släpa hit dem med interpellationer. Jag hoppas, herr talman, för den händelse att det skulle bli en ny finansminister efter valet den 17 september, att detta sätt att arbeta gentemot riksdagen inte kommer att fortgå. Jag kommer i det läget att mycket bestämt uppmana en ny finansminister att närvara i samband med varje proposition som innehåller principiella nyheter.

Allra sist, herr talman: Den här mandatperioden går mot sitt slut. Har vi i skatteutskottet behandlat viktiga frågor? Svaret är absolut ja. Har vi behandlat genomgripande frågor? Svaret är absolut nej. Vi har från regeringens sida fått en lång rad förslag av administrativ karaktär utöver de två förslag om nya skatter som vi har fått, nämligen trängselskatt och det som senare ska behandlas, nämligen flygskatt. Det är enligt min mening på det sättet att den här mandatperioden har präglats av att det varit en förvaltandets tid. Detta är en av de viktigaste erfarenheter som jag för min del vill att de ärade åhörarna och de svenska väljarna ska fundera på innan man tar ställning i valet den 17 september. Vill vi fortsätta i ytterligare fyra år med den här fantasilösa skattepolitiken som tar sig uttryck i, herr talman, en lång rad av undantag på undantag, ständigt nya restriktioner och mer medel till Skatteverket? Jag tycker att det förhållandet att vi har anslagit mer pengar till Skatteverket för 420 nya tjänster men nästan ingenting till många andra områden är betecknande för den skattepolitik som har förts under den här mandatperioden. Jag tycker inte att den kan få godkänt.

Anf. 22 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Frågan i proposition *Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn* har likheter med förslaget om effektivare skattekontroll som vi tidigare diskuterade. Även den här gången är gränsdragningen mellan vad som är en rimlig nivå för regelkrånglet och hur man effektivt kan bekämpa fusk och ekonomisk brottslighet framträdande. Den här propositionen bygger på departementsskrivelsen *Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet* och har varit ute på remiss. Faktumet att just byggentreprenadavdraget inte finns med i regeringens proposition är positivt eftersom det vore ett förslag som skulle slå hårt mot företagens likviditet utan att för den skull komma till rätta med det fusk som tveklöst finns inom branschen. Det är ett fusk som branschens aktörer är väl medvetna om och som man kraftfullt försöker motverka.

Det här tyder på att regeringen faktiskt även i det här fallet har gjort en godtagbar avvägning. Nackdelarna med det här systemet är att vi får ett större inslag av asymmetri i skattesystemet och att regelverket blir krångligt. Det gäller framför allt för företag som i normalfallet inte bedriver verksamhet inom byggsektorn och därmed inte har någon kunskap om den undantagslagstiftning som blir följden av det här förslaget.

Förslaget innebär nackdelar för branschen, men trots det är branschens egna remissinstanser positiva till förslaget. Det tyder på att problemen med oseriösa aktörer är stort och att man måste åtgärda det. Den positiva attityden tyder också på att det finns en förhoppning inom branschen om att förslaget kan ha en positiv effekt. Därför är jag återigen beredd att pröva den här modellen. Det här kan tveklöst få en positiv effekt, och det behövs för branschens trovärdighet. Sammantaget vinner hela samhället på det här förslaget. Fler människor kan hitta jobb. Skatteintäkterna ökar. Företagens ökade kostnader kompenseras också samtidigt som en stor del av de oseriösa aktörerna och de oseriösa konkurrenterna försvinner.

Herr talman! Precis som Ulf Sjösten nämnde är vår reservation i det här ärendet villkorad till ett tidigare ärende. I det fall det vinner gehör står vi fast vid reservationen i det här ärendet också.

Anf. 23 BRITTA RÅDSTRÖM (s):

Herr talman! Skatteutskottet har i många år engagerat diskuterat hur vi ska bekämpa det utbredda skattefusk – eller som jag skulle vilja kalla det: skattebedrägerierna – som förekommer i flera olika branscher på olika sätt. Det kan vara undanhållande av arbetsgivaravgifter, anställdas skatter, mervärdesskatter med mera. Regeringen har redan vidtagit en del åtgärder för att bekämpa svartarbete och annat skattefusk. De finns redovisade i vårpropositionen 2006. Jag ska ge några exempel. Några har redan nämnts här i dag.

Det är stärkt skattekontroll med särskilda insatser för att öka kontroll inom byggbranschen och motverka skatteplanering över landsgränserna.

Det är typgodkända kassaregister och rätt för Skatteverket att göra oanmälda besök.

Det är kamp mot svartarbete genom ett förslag att företag i restaurang- och frisörbranscherna ska föra personalliggare, vilket vi har diskuterat alldeles nyss.

Det är en ren byggbransch utan fusk, alltså den fråga om omvänd moms skyldighet i byggbranschen som vi nu debatterar och sedan ska besluta om.

Momsfusket eller bedrägeriet inom byggbranschen består i att företag som utför byggtjänster och hyr ut arbetskraft för byggtjänster tar ut moms av sina kunder och sedan låter bli att redovisa och betala momsen till staten. Samtidigt kan förvärvaren utnyttja sin rätt att göra avdrag för ingående moms. Enligt beräkningar handlar det om cirka en halv miljard kronor årligen. Genom att arbetsinkomster undandras också från inkomstbeskattning blir det totala skattebortfallet betydligt högre och drabbar förutom staten också kommunerna.

Skattefusk bidrar till att snedvrیدا konkurrensen, som har nämnts tidigare, till nackdel för de sjysta och seriöst arbetande byggföretagen.

Herr talman! I propositionen föreslås att bestämmelse om omvänd skattskyldighet införs i mervärdesskattelagen för att förhindra den här typen av fusk. Omvänd skattskyldighet innebär att den som förvärvar en vara eller en tjänst blir skattskyldig i stället för leverantören eller den som tillhandahåller tjänsten, säljaren. Han blir alltså skyldig att redovisa och betala moms till staten.

Vid omvänd skattskyldighet får säljaren inte längre tillgång till momsbeloppet som han i strid mot regelverket ges möjlighet att behålla.

I propositionen föreslås lagändringar som ska försvåra skattefusk inom byggsektorn. Förslaget innebär alltså i princip att ett byggföretag som köper byggtjänster av ett annat företag får ansvaret att betala in mervärdesskatten i stället för det företag som tillhandahåller tjänsten.

Som tidigare nämnts har försök gjorts att åstadkomma förbättringar, men företrädare för byggsektorn har framfört att det är svårt att administrera kontroll av underleverantörer mer än ett led ned i en entreprenadkedja. De åtgärder som har vidtagits inom byggbranschen är hittills därför inte tillräckliga.

En begränsning av förslaget att bara omfatta byggbranschen beror bland annat på att undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn är stort och väldokumenterat. Regeringen, och i detta fall också utskottet, har då tyckt att det är motiverat med en särlösning för den sektorn.

Det kan tilläggas att för att man ska få tillstånd att besluta om regler som avviker från det sjätte mervärdesskattedirektivet ska åtgärden i fråga ha begränsad omfattning. Det kan alltså inte omfatta flera branscher.

Regeringen har också i propositionen eftersträvat så stor tydlighet som möjligt i regelverket. Utskottet konstaterar att den administrativa hanteringen av mervärdesskatten för berörda företag i viss mån blir mer komplicerad och betungande.

Enligt utskottets mening finns det anledning att vara uppmärksam på de tillämpningsproblem och administrativa problem som den omvända skattskyldigheten kan ge upphov till för företagen.

*Omvänd
skattskyldighet för
mervärdesskatt inom
byggsektorn*

Utgångspunkten är att det måste finnas en beredskap för att lösa eventuella problem som dyker upp.

Herr talman! I de länder i Europa som redan tillämpar den omvända skattskyldigheten är, såvitt jag vet, erfarenheterna mycket goda. Med hänsyn till att genomförandet förutsätter beslut inom EU föreslås att lagändringen ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Avslutningsvis vill jag säga att vid det skatteseminarium som LO höll för utskottet den 11 maj där många ledamöter deltog, konstaterades utan protester att omfattningen av fusk beror på möjligheterna till det. Det kan vara att upptäcktsrisken är liten och att sanktionen är liten. Ökad kontroll är ett mer effektivt sätt att minska svartjobb och fusk än att sänka skatterna.

Därmed yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 24 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Detta är åter ett betänkande som ska minska skattefusket. Vi står bakom det. Vi tycker att det är bra att vi får ett samlat paket för att åtminstone försöka komma till rätta med en del av ett stort problem. Det som är bra med debatten är att alla partier är uppe och vittnar om att det är ett stort problem.

Jörgen Johansson sade att även branschens aktörer är positiva till det här betänkandet och oroliga för att det i dag finns många oseriösa aktörer. Det är ett jättestort problem.

Jag har läst en reservation från Folkpartiet. Jag tycker att man lämnar mycket öppet. Man säger att moms och arbetsgivaravgifter är för höga i Sverige och att det skulle vara en förklaring till att fusk uppstår.

Nu har Britta Rådström kommenterat det på ett bra sätt i sitt anförande. En del av alliansen lämnar det här lite öppet. Ni föreslår ju högre arbetsgivaravgifter. Logiken bjuder väl i så fall att vi får ännu mer fusk, Gunnar André?

Jag vill ändå instämma i något som Gunnar André sade från talarstolen. Jag har också saknat finansministern i våra debatter.

Därmed vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 16 §.)

9 § Beskattning av visst hushållsavfall som förbränns, m.m.

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU33

Beskattning av visst hushållsavfall som förbränns, m.m. (prop. 2005/06:125 delvis).

Anf. 25 FREDRIK OLOVSSON (s):

Herr talman! I samband med att riksdagen fattade beslut om budgeten för 2006 ställde man sig bakom att som en del i den gröna skatteväxlingen införa en skatt på avfall som förbränns.

Nu har regeringen kommit till riksdagen med ett förslag på hur den här avfallsförbränningsskatten ska se ut i praktiken. I den proposition från regeringen som det här betänkandet hanterar föreslås att fossilt kol i hushållsavfall görs skattepliktigt om det förbrukas för uppvärmning. Det innebär att energiskatt tas ut med 150 kr per ton fossilt kol och att koldioxidskatt tas ut med 3 374 kr per ton fossilt kol. Enligt förslaget ska skatten införas från halvårsskiftet 2006.

I betänkandet behandlas även regeringens förslag till ändringar beträffande kraftvärmebeskattningen, skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel samt kvittning av kapitalförluster.

Skatteutskottets majoritet vill att riksdagen ska bifalla regeringens förslag på samtliga dessa områden, men Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har en gemensam reservation.

Därmed, herr talman, överlämnar jag ärendet till kammarens behandling.

Anf. 26 STEFAN HAGFELDT (m):

Herr talman! Det går fort här i dag. Vi får se hur lång tid det här ärendet tar.

Jag börjar med att yrka bifall till reservationen som jag så småningom kommer att begära rösträkning på.

Avfall är ett problem, men på samma gång en resurs. Avfall kan förbrännas och då ge energi för uppvärmning av bostäder och el till industrin. Det kan materialåtervinnas och därmed minska resursslöseriet. Livsmedelsrester och liknande kan rötas till biogas som ersätter fossila bränslen och därmed bidrar till att minska oljeberoendet.

Herr talman! Regeringens förslag om beskattning av förbränning av hushållsavfall kommer att leda till avsevärda ökningarna av renhållningsavgifter samtidigt som miljöeffekten i stort sett kommer att utebli.

I den underliggande utredningen anges att minskningen blir ca 4 % till en skattekostnad på 600–900 miljoner kronor per år. Det betyder att 96 % av avfallet kommer att belastas med skatt utan att det sker någon förändring.

Enligt Renhållningsverksföreningen och Sveriges Kommuner och Landsting kommer den enskilde konsumenten att drabbas i slutändan – det är alltid den som drabbas – av att renhållningstaxan kommer att höjas med mellan 10 och 30 %, vilket i pengar motsvarar ytterligare 200, 300 eller 400 kr per år och hushåll.

Allmänhetens förtroende för miljöstyrande skatter kommer att urholkas med det här förslaget. Många kommer att uppleva att de bestraffas för att de sorterar hushållsavfall.

Regeringens proposition är ännu ett exempel på förslag från den socialdemokratiska regeringen som under en miljövänlig flagg endast är ämnat att inkassera skatteintäkter till staten.

Herr talman! De ekonomiska styrmedlen måste ta sin utgångspunkt i avfallshierarkin, vilket innebär att deponering och förbränning ska komma i sista hand. Senare års explosionsartade utbyggnad av förbränningsanläggningar för avfall till följd av deponiskatt och deponiförbud har låst fast oss onödigt långt ned i avfallshierarkin. Det är viktigt att avfall omhändertas på ett effektivt och miljöanpassat sätt. För en stor del

av avfallet är förbränning det bästa valet. Energin kan tillvaratas genom fjärrvärme och el som annars skulle ha gått till spillo.

En förbränningskatt är ett trubbigt instrument som är svårt att utforma för att styra särskilda avfallsflöden. Uppkomsten av avfall, och därmed indirekt avfallseldning, motverkas bäst genom ett styrmedel som påverkar så att varuproduktionen förstärks i ett tidigt skede. Ett skärpt producentansvar är därför en mycket bättre väg att uppnå de önskade effekterna med ökad materialåtervinning.

Det är dags att utveckla och vässa producentansvaret så att det blir enklare att använda och miljönyttan blir större. Samtliga material i produkterna bör omfattas av producentansvaret.

Avslutningsvis kan jag konstatera att det inte finns några hållbara motiv för att införa en skatt som genererar så höga merkostnader för aktörerna och hushållen med så liten miljöeffekt. Dessutom ställer regeringens förslag om att skatten ska införas från och med den 1 juli 2006 till stora problem ute i kommunerna. Att plötsligt tvingas ta nya fullmäktigebeslut om att höja renhållningstaxan så snabbt är omöjligt. Jag kan upplysa de närvarande socialdemokraterna om att vi redan är inne i juni månad.

Som sagt, det finns många skäl för riksdagen att avslå propositionen om införande av skatt på förbränning av hushållsavfall. I stället bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad vi anfört om ett skärpt producentansvar.

Anf. 27 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Det är naturligtvis en ära för mig att få göra detta tillfälliga snedsprång in bland skatteutskottets värderade ledamöter i en fråga som tangerar ämnen som vi vanligtvis hanterar i miljö- och jordbruksutskottet. Avfallshantering, avgiftning av kretsloppet och materialåtervinning är viktiga framtidsfrågor för oss som vill arbeta för en bättre livsmiljö för våra barn och barnbarn. En hållbar utveckling handlar ju om ett förvaltarskap där vårt sätt att leva inte får begränsa framtida generationers möjligheter att leva ett gott liv, deras möjligheter att andas frisk luft, dricka rent vatten och äta säker mat.

Vid första anblicken kan regeringens proposition och utskottets betänkande ge intrycket av att innehålla förslag som stimulerar en utveckling i riktning mot ett mer hållbart samhälle. Det handlar ju som vi hört om att införa en skatt på förbränning av visst hushållsavfall i syfte att minska utsläppen och öka materialåtervinningen. Vid närmare studium ser man dock att det är ett illa underbyggt förslag som kanske bäst beskrivs med orden från regeringens eget Verket för näringslivsutveckling: ”Det lider av en obalans mellan vad som är miljömässigt motiverat, tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.” Som vi redan har hört här är det endast en mycket liten del av avfallet som, enligt vad man beräknade i samband med det tidigare, mer omfattande förslaget, skulle styras bort från förbränning.

Denna bild förstärks när man följer regeringens förslag på dess pinofärd fram till den slutstation som utskottets betänkande utgör. Piskrappen från remissinstanser och olika granskare har träffat mer eller mindre vitala delar av förslagen, och efter viss egen späkning från regeringens sida har ett slags minimalistisk variant lagts fram.

Vacklande och vagt sägs i betänkandet: "Även om konsekvensanalysen är något osäker ... bör förbränningsskatten införas på ett begränsat område för att vinna erfarenheter." Vidare heter det: "Styreffekten och behovet av kompletterande styrmedel skall utvärderas efter införandet." Utskottet skriver också: "Även om effekten av förbränningsskatt på hushållsavfall inte på förhand till fullo kan överblickas bör man kunna förvänta positiva effekter. Förslaget bör därför prövas."

Detta, herr talman, är inget annat än ett dåligt underbyggt experiment som hushållen får betala dyrt för i enlighet med de höjningar av soptaxan som nu annonseras runt om i landet till följd av förslaget.

Kristdemokraterna vill förstärka arbetet för att öka materialåtervinningen genom en väl genomarbetad integrerad produktpolitik som minimerar avfallet. Här har vår Europaparlamentariker Anders Wijkman gått i spetsen genom sin rapport till Europaparlamentet. Vi vill ha ett utvecklat producentansvar till fler områden och där materialflöden och inte bara förpackningsformen är avgörande för återvinningsnivån, och vi vill undanröja de hinder som finns och de avarter av kommunala monopolfasoner som hämmar materialåtervinningsföretagens möjligheter på marknaden som så tydligt har framgått av remissvaren och det arbete som har gjorts i samband med den proposition som för några veckor sedan drogs tillbaka. Där har materialåtervinningsföretagen pekat på de kontraproduktiva förslag som har kommit från regeringen.

Herr talman! Med det anförda som bakgrund vill jag yrka bifall till reservationen.

Anf. 28 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Regeringens höjning av hushållens avgifter sker på område efter område genom regleringar av olika slag. Jag förmodar att alla har sett tidningsrubriker som denna de senaste veckorna: "Soptaxan kan bli chockhöjd".

På just avfallsområdet har taxan höjts med över 30 % under den senaste tioårsperioden. Nu föreslås ytterligare en höjning på uppemot 25 %. Mycket talar alltså för att höjningen just på avfallsområdet kommer att bli i storleksordningen 60 % i ett tioårsperspektiv om vi räknar in det beslut som förmodligen kommer att fattas här. Är det rimligt, när vi under samma tid har haft ett konsumentprisindex som har utvecklats med 9 %?

Situationen för hushållen blir ännu värre när man ser totalbilden och lägger till utvecklingen när det gäller el, fjärrvärme och vatten och avlopp. Den redan hårda belastningen på hushållen bidrar regeringen till att nu öka ytterligare.

Grundkravet på en miljöskatt är att den ska vara styrande. Den ska se till att vi får en bättre miljö. Den här skatten har inte det målet. Det är enbart en fiskal skatt. Den är alltså enbart ett sätt att få in pengar till statskassan, utan miljökrav. Detta stärks genom att skatten tas ut på ett schablonmässigt sätt, vilket innebär att skatt ska betalas också för den andel som inte förbränns. Det är enligt utredaren 96 %. Nu har det skett ändringar sedan utredningen, men man kan gissa att det är ungefär 98 % som det inte borde vara skatt på, men man tar ut skatt ändå.

Herr talman! Söpmängden består till 70 % av skräp som producentgruppen har skapat. Det hade därför varit rimligt att föra en diskussion

om ett ökat producentansvar för förbränningen. I stället väljer regeringen den enkla vägen att via sopföretagen beskatta hushållen. Det gör man också på ett sätt som regeringen själv uppenbarligen inte tror på. Man säger i propositionen att det finns behov av kompletterande styrmedel och att regeringen finner att utredningens förslag behöver modifieras i olika avseenden.

Regeringen har alltså lagt fram en proposition som inte är färdig. Det är en proposition som saknar förankring och till stora delar inte är remitterad till dem som är berörda. Det är en proposition som fullständigt kör över hela den demokratiska kommunala nivån. Det är hårresande.

Dagens beslut innebär att skatten ska införas den 1 juli, alltså om 28 dagar. Kommunerna ska efter riksdagens beslut behandla ärendet i berörd nämnd och fatta beslut i kommunstyrelse, och därefter ska ärendet till beslut i fullmäktige. Efter det ska beslutet vinna laga kraft för att kunna gälla. Detta ska man hinna med på 28 dagar.

En snabb kommunal hantering av ett sådant ärende, med hänsyn tagen till grundläggande demokratiska aspekter, innebär en hanteringstid på fyra fem månader. Detta ska nu ske på 28 dagar. Så hanterar man inte demokratin. Detta ärende präglas av ett uppifråntänkande som helt saknar tilltro till det kommunala självstyret.

Herr talman! Hur kan en skatt anses vara miljöstyrande om jag sorterar till 100 %, och trots det utgår det en schablonmässig skatt? Hur kan man begränsa till enbart hushållsavfall när man uppenbarligen inte fastställt vad som egentligen är hushållsavfall? Hur kan man införa en skatt under förevändning att det är en miljöstyrande skatt samtidigt som man själv säger att det inte är det?

På dessa frågor svarar majoriteten i utskottet att man inte delar den pessimistiska syn som motionärerna belyser i sin motion. Om man nu inte gör det borde man väl åtminstone lyssna på regeringen själv. Den framhåller att förslaget behöver ”modifieras” i olika avseenden. Det är alltså ett ofärdigt förslag i många avseenden som vi behandlar.

Herr talman! Frågorna om propositionen är många. Svaret är också logiskt, nämligen att propositionen inte är färdig. Trots det ska vi fatta ett beslut. Det finns bara ett logiskt beslut, och det är att avslå propositionen. Mot den bakgrunden yrkar jag bifall till reservationen i ärendet.

Anf. 29 PER ERIK GRANSTRÖM (s):

Herr talman! I det betänkande som vi nu debatterar föreslås bland annat att fossilt kol i hushållsavfall ska vara skattepliktigt om det används för uppvärmning. Det syftar till att öka återvinningen av material och på det sättet bidra till att minska utsläppen av koldioxid. Syftet är också att åstadkomma en ökning av kraftvärmeproduktionen. Det innebär en samtidig produktion av el och värme.

Avfallets kolinnehåll räknas ut enligt en schablon. Det är förbränningsanläggningen som i det här fallet enligt förslaget blir skattskyldig. Schablonen säger att mängden kol ska utgöra 12,6 % av hushållsavfallets vikt. Att man tar till en schablon har naturligtvis ett samband med att det inte finns utarbetade mätmetoder där man kan konkret mäta det exakta innehållet, utan här har man gjort en skattning.

Energiskatt och koldioxidskatt kommer att tas ut med 150 kr respektive 3 374 kr per ton fossilt kol. Sedan ges skattelättnader för kraftvär-

meproduktionen. Har man en elverkningsgrad på minst 5 % medges en reduktion med 19 % av skatten. Om elverkningsgraden är högre än 5 % ökar befrielsen successivt för att vid nivån 15 % eller högre uppnå till 79 %. Det innebär att det är fördelaktigast att förbränna i kraftvärmeanläggningar.

Jag vill också göra en markering här. Tidigare talare har varit uppe i talarstolen och sagt att det är en ökad belastning på hushållen i form av skatt. Vi har under de år jag har deltagit i debatterna haft en bra debatt och ett bra debattläge. Därför skulle jag vilja vädja till de tidigare talarna att åtminstone ge ett erkännande att det inte är en ökad skattebelastning. Det ingår i en skatteväxling där hushållen har kompenserats genom ökade grundavdrag för den ökade skattekostnad de får här. Den här skatten kan man parera genom att ändra beteende. Det är en omfördelning av skatt mot ökad miljöstyrning vi talar om.

När det gäller avfall vill vi socialdemokrater verkligen följa den avfallshierarki som också omnämns i motionen och i reservationen. Den innebär i första hand återanvändning, i andra hand återvinning, i tredje hand energiutvinning och i sista hand deponering. Det är den tågordning vi har. Jag är övertygad om att vi är överens om att vi måste arbeta vidare med avfallshierarkin.

Jag vill också understryka att förslaget på intet sätt är någonting som motverkar producentansvaret. Vi socialdemokrater är naturligtvis också måna om att producentansvaret ska väga tungt. Det är därför vi följer den avfallshierarki vi talar om.

Det finns också en del till i detta. Det är att genom att vi beskattar den fossila delen av hushållsavfallet ökar likformigheten i bränslebeskattningen. I dag beskattas olja och kol – det är ju fossila bränslen – men inte den fossila del som finns i hushållsavfallet. Det är en av de viktiga punkterna i detta. Vi får en mer enhetlig bränslebeskattning.

I den borgerliga trepartireservationen – Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet – sägs bland annat att styrmedlen måste ta sin utgångspunkt i avfallshierarkin. Det innebär att deponering och förbränning ska komma i sista hand. Men, snälla ni, vi är ju överens på den punkten! Det är också exakt grunden till propositionen och förslaget. Jag begriper inte reservationen i just den här delen.

För mig är det givet att avfallshanteringen kan förändras om det inte redan är gjort ute i kommunerna. Man kan minska andelen av det avfall som går till förbränning. Det kan man göra genom ökad källsortering, kompostering, utvinning av biogas samt sortering. Vi verkar också vara överens om att detta är möjligt.

Det innebär inte att det en gång för alla är givet att skatten blir exakt det här beloppet. Det är om man ändrar beteenden som man kan parera skatten. Det är vad jag menade med möjlighet att parera. Jag har haft samtal med renhållningsansvariga som har effektiv sortering och kompostering och har avtal med kraftvärmeanläggningar. De säger att det inte är något bekymmer.

Det var en annan talare som nämnde Renhållningsverksföreningen och Sveriges Kommuner och Landsting. Det finns renhållningschefer som säger att de har gått för långt i sin argumentation. Vi ska inte prata om dem som inte är här. Men jag ville ändå markera det eftersom det har tagits upp i ett tidigare anförande.

Sedan har vi det här att skatten ska införas nu den 1 juli. Det kommer inte som någon överraskning. Det här visste kommunerna om när budgetpropositionen lades fram i höstas strax efter det att riksdagen samlades. Då stod det i denna budgetproposition att det här kommer. Det pratades om att man behöver en fem sex månader för att demokratiskt hantera ett förslag i kommunen. Men snälla nån – det är faktiskt mer än sex månader sedan budgetpropositionen lades fram! Det här är ingen överraskning.

Jag skulle också vilja passa på att göra en liten internationell utblick genom att konstatera att vi inte är ensamma om förbränningsskatt i Sverige. Den finns i delar av Belgien; den finns i Danmark, i Italien, Nederländerna, Norge och Österrike. Danmark har haft sin skatt sedan 1987. På det här sättet är vi ganska sent ute i Sverige om vi tittar på det i ett internationellt perspektiv. Om vi tittar lite i skrivningarna om Danmark ser vi att man har haft en effekt av en styrning mot en bättre miljöhantering. I dag är det bara ett problem som man tydligen har i Danmark, nämligen att man har för låg skatt. Den styr för lite för andra bränslen.

Det finns naturligtvis en bit till i detta. Genom att öka sortering och genom att lägga en skatt på sopförbränning ökar vi konkurrenskraften för bioenergi. Det är en väsentlig del, tror jag. Framför allt när man pratar med centerpartister hemma brukar de säga att vi ska satsa mer på bioenergi och att det är en framtidsmöjlighet för oss.

Några talare var uppe och sade att det här inte kommer att ge mer än 4 % effekt på utsortering med mera. Jag är övertygad om att den som sade det har läst på s. 173 i utredningen *Bra skatt*. Men om man hade läst på s. 171 hade man sett följande: Även om skattens påverkan på beteendet för många är liten pekar de konsekvensanalyser och expertbedömningar som gjorts på att det kommer att ske en ökad utsortering, vilket förväntas medföra miljövinster genom ökad materialåtervinning.

Jag tycker att det är tillräckligt starkt för att säga att vi ska införa det här.

Med det, fru talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkan-det och avslag på reservationen.

Anf. 30 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Det var ett ganska intressant anförande som Per Erik Granström höll här. Jag kan avslöja att jag har suttit i Renhållningsverks-föreningens styrelse i många år. Jag satt till och med i Sakabs styrelse tidigare. Jag var med i den referensgrupp som jobbade med utredningen om miljöfarligt avfall. Jag träffar därför regelbundet dem som sysslar med det här, även om jag nu har lämnat styrelsen. Man hade kongress nere i Jönköping.

Jag har en första fråga. Jag har inte mött någon från renhållningsbolag som säger att det är bra att man nu lägger på ytterligare skatter och att avgiften höjs för konsumenterna. I den här branschen gäller det att förklara för människor att de ska ställa upp. Det gör svenska folket bra. Man sorterar, kör ibland långa sträckor med sina olika produkter, lämnar på rätt ställe och så vidare. Okej – någonstans har någon blivit sur för att det har varit fullt i byttan och ställt skräpet utanför. Så ska man inte göra. Men det är svårt att sedan förklara att trots allt det arbete som den enskilde lägger ned ska man få allt högre taxa.

Jag tror nu inte att medborgarna upplever det som att andra skatter sänks – men hur är kopplingen här? Nu ska man alltså plötsligt betala 300–400 kr mer per år, och man förväntas göra ett ännu bättre sorteringsarbete. Detta kommer att göra att vanliga människor inte kommer att respektera oss längre när vi kommer med sådant här.

Jag har en fråga till. Sveriges Kommuner och Landsting säger nej till detta. Ska kommunerna i fem månader läsa en proposition och säga att den kan gå igenom och att de därför måste förbereda sig och höja taxan? Det är väl ändå orimligt. I verkligheten vet jag ingen kommun som hittills har höjt taxan. Det går inte att göra retroaktivt. Det betyder att taxan måste höjas ännu mer när man väl gör det.

Anf. 31 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Det är precis det här som vi vill uppnå, nämligen att man ska börja sortera och fortsätta att sortera. Ju mer man sorterar och ju mer man använder intelligentare lösningar för sin avfallshantering, desto mindre behöver man också betala i denna sopförbränningskatt. Det innebär att hushållsavfallet förhoppningsvis då går till de ställen som det ska gå till i enlighet med avfallshierarkin.

Jag och Stefan Hagfeldt har båda långa kommunalpolitiska erfarenheter. Min politiska erfarenhet från kommuner säger mig att man åtminstone har ambitionen att följa vad som händer i det här huset och parerar de propositioner som läggs fram och de beslut som fattas här.

Det är inte så, Hagfeldt, att man har sagt att det *kan* bli så här. I december fattade riksdagen faktiskt beslutet om att skatten skulle införas. Den införs sex och en halv månad efter det att beslutet har fattats.

Jag vill återigen påminna om att detta är en skatteväxling. Det är alltså inte en högre kostnad för hushållen.

Anf. 32 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Jag vet inte vem Per Erik Granström försöker övertyga. Ge mig en enda kommun som kommer att kunna höja taxan före den 1 juli! Du har ju kontakter, säger du. Du behöver inte nämna namnet på den direktör för ett renhållningsbolag som tycker att det här är bra, men säg åtminstone vilken kommun som tycker att det är bra!

Det är en förkrossande majoritet av ditt eget folk ute i kommuner och landsting som tycker att man inte kan hålla på med det här hur länge som helst.

Du säger att människor ska sortera ännu mer nu, och då kanske höjningen inte behöver bli så stor. Det ska väl inte vara en höjning för dem som sorterar och gör ett perfekt jobb? Dessutom tillkommer ju kostnaden för att med bil eller annat åka till olika inlämningsställen. Ibland är det fullt, och de som sköter det här lämnar då inte skräpet utan får åka en gång till och så vidare.

Det här går inte i längden. Folk ställer inte upp på att sortera mer och mer och som belöning straffas genom högre och högre avgifter.

Vi är duktiga på det här i Sverige. Jag vill säga till alla som sköter renhållningen ute till kommuner och annat att de är otroligt duktiga. Det ska vi vara stolta över. Men snälla socialdemokrater – belasta inte dem som sköter det här och belasta framför allt inte konsumenten! Det är

konsumenterna som betalar i slutändan med ytterligare avgifter för att de är duktiga på det här.

Det här går inte att förklara – tyvärr, för er del. Jag vet inte om alliansen kan göra något här, men jag vet att Folkpartiet är inne på samma linje. Kanske vi kan göra någonting så småningom här i höst; jag hoppas det. Men jag törs inte lova det. Vi får se vad vi klarar ut. Vi har på många andra områden tagit fram mycket bra saker för Sverige. Men det här skulle uppskattas av konsumenterna; det kan jag garantera.

Anf. 33 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Jag har lite svårt att förstå Stefan Hagfeldts pessimistiska syn. Det är ju precis tvärtom mot det som Stefan Hagfeldt försöker stå här och säga. Den som sorterar och som har ett intelligent sätt att hantera sitt hushållsavfall får en kostnad och en skatt som är lägre. Man tjänar alltså på sortering. Det är precis tvärtemot det som Stefan Hagfeldt försöker säga här.

Sedan vill jag återigen upprepa att detta är en skatteväxling. Det är ingen kostnadsökning.

Anf. 34 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Ge oss ett erkännande, säger Per Erik. Ja, erkännandet kan vara så här: I samband med att det här förslaget lades fram i samband med budgeten i höstas avvisade inte vi i Centerpartiet det. Vi trodde att ni hade en tanke om hur det här skulle lösas rent tekniskt och praktiskt. Men vi konstaterar att den tanken inte finns. Detta är en ren och klar eftergift för Miljöpartiet under en flagg att det är en miljövaxling, vilket det inte är.

Jag kan sortera hur mycket jag vill hemma, men jag får i alla fall beskattningen. Man har inte löst problemet, utan det blir en schablonbeskattning. Då har det ingen betydelse vad jag gör som enskild människa. Med andra ord är det en direkt fiskal verksamhet man håller på med, och den är helt oacceptabel. Skatten är inte genomtänkt. Regeringen säger ju själv att man måste vidareutveckla det här. Det är ingen färdig proposition.

Jag blir lite skrämmd när man lägger fram den typen av beslut. Det här kommer att påverka hela svenska folkets tilltro till miljöstyrande avgifter och skatter. Man kommer att underminera hela den tilltron, och det är inte bra.

Du är gammalt kommunalråd, Per Erik. Du vet mycket väl hur det här fungerar. Jag ska citera en kollega till dig. I tidningen sägs det så här: Riksdagen har ännu inte tagit beslut, och mot den bakgrunden förklarade kommunalrådet Olle Ytterberg, s, i Arboga Tidning att Arboga avvaktar med hur kommunen kommer att agera.

Arboga är inte unikt. Så här resonerar vartenda kommunalråd. Alla dina gamla kolleger resonerar på det här viset.

Anf. 35 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Jag ska inte säga något annat än att det finns ett uns av sanning i det Jörgen säger i det här avseendet. Visst finns det en fördröjning i reaktionerna ute i kommunerna.

Men det var egentligen inledningen av Jörgen Johanssons replik som jag tänkte kommentera. Det gäller detta att man bestraffas även om man sorterar. Det är fel att säga på det sättet. Jag har ännu inte avslöjat vilka personer jag har pratat med, men jag kan garantera att jag har gjort det. Jag kan konstatera att en kommun som har en effektiv komposteringsanläggning kan, genom att få den anläggningen att fungera, minska det avfall som man skickar till förbränning med 40 %. Det innebär alltså att komposteringen tar bort 40 % av det man ska bränna. Det sker alltså bara med en sådan åtgärd. Är det sedan så att man ytterligare effektiviserar sorteringen kan man kanske få bort ännu mer pengar. Det här är grunden till att jag säger att det här kommer att fungera om man ser över sin avfallskedja och sin hantering.

Anf. 36 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Vi har uppenbarligen olika typer av rådgivare i det här sammanhanget. Jag konstaterar att det inte finns någon redovisning av det här synsättet i propositionen. De jag har talat med har en totalt annan uppfattning om detta. Det är schabloner. Det innebär att hur mycket jag än sorterar kommer jag ändå att drabbas av den här kostnaden. Då är inte det här förslaget värdigt, som jag ser det. Det skulle över huvud taget inte ha kommit till vårt bord.

Vi som sitter här vet mycket väl hur det fungerar ute i kommunerna. Man gör ingenting förrän det har fattats ett riktigt formellt beslut här i kammaren. Vi vet av egen erfarenhet att det inte är säkert att regeringens förslag går igenom i alla sammanhang. Dina socialdemokratiska vänner ute i landet har en stor förhoppning på att det här förslaget inte ska gå igenom. Det kan jag garantera. Därför avvaktar man. Som man nu hantlar det när det är 28 dagar kvar innebär det att man i stort sett kör över den kommunala demokratin. Det är inte bra. Den är en dålig signal från den här kammaren.

Anf. 37 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Det är synd att inte Jörgen Johansson har en liten stund till att replikera. Nu kommer vi faktiskt in på något som gör att jag tror att jag börjar förstå varför vi inte är överens. För mig handlar det om att det avfall som går till förbränning beskattas. Ett schablonberäknat kolinnehåll på 12,6 % beskattas. Avfall som inte går till förbränning beskattas inte. Jag undrar om det inte är här vi skiljer oss åt. De rådgivare som Jörgen Johansson tydligen har pratat med har inte insett att man ska styra bort avfallet från förbränning om man vill minska skatten. Kan det vara det som skiljer oss åt?

Anf. 38 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Jag blir inte riktigt klok på vilken fot som Socialdemokraterna ska balansera på i den här frågan. Per Erik Granström säger här att man ska styra bort från förbränning. Samtidigt lägger man fram förslag i riksdagen om att utöka undantagen från självkostnadsprincipen och lokaliseringsprincipen i syfte att sopa in mer avfall till förbränningsanläggningarna. Det vore mer ärligt om Per Erik Granström, som svar på Jörgen Johanssons fråga, kunde tillstå att under de närmaste åren kan

man inte i någon större utsträckning påverka sina sopkostnader genom att sortera.

Jag vill ta upp en annan fråga som inte har berörts här i debatten. Den handlar också om uppgifter som jag har fått i samtal med branschen. Per Erik Granström tog upp detta i sitt anförande. Det kommer att vara lönsamt att transportera sopor till anläggningar som producerar kraftvärme. Det entydiga beskedet är att det här förslaget kommer att innebära att transporter av sopor till de anläggningar som har en högeffektiv kraftvärmeproduktion kommer att öka runt om i landet. Den nedsättning som man då får motsvarar ungefär 350 kr per ton, och det kan man transportera ganska mycket runt om i landet för.

Vilka beräkningar har du när det gäller hur mycket det utökar utsläppen genom de transporter som blir följden av det här förslaget?

Anf. 39 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Sven Gunnar Persson har haft kontakt med renhållningsansvariga som anger att det är svårt att förändra ett beteende under de närmaste åren. Jag kan ha respekt för de synpunkterna. Så är det alltid när man ska införa någonting nytt. Då är det omöjligt att ändra beteende. Men låt oss titta lite i historieboken. Om man inför åtgärder, i det här fallet en förbränningsskatt, innebär det naturligtvis också att kreativiteten ökar när det gäller hur man ska hantera den här skatten. Jag är övertygad om att den här skatten på sikt, om inte i morgon, kommer att förändra renhållningen i många av landets kommuner. Det är min förhoppning att så sker.

När det gäller den andra frågan som Sven Gunnar Persson tar upp ska jag tillstå att jag inte har några exakta siffror i det avseendet. Däremot kan jag konstatera att de flesta kraftvärmeanläggningarna ligger i de befolkningstäta områdena. Det är också där de flesta soporna produceras. Jag tror inte att det skulle bli en lång rad bilar kors och tvärs över landet. Men det är naturligtvis så att vissa kommuner som inte kan bygga kraftvärmeanläggning av rent tekniska skäl kommer att hamna i den situation som Sven Gunnar Persson anger. Man får skicka soporna en längre bit.

Anf. 40 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Svaren på frågorna förstärker bilden som getts tidigare, nämligen att detta inte är färdigt. Det är lite av lösan sand. Vi vet inte vilka konsekvenserna blir.

Nu börjar Per Erik Granström glida på svaret ifall jag som enskild genom ändrat beteende kan påverka kostnaden för min sophantering. Det handlar om ”på sikt” och att det är hans ”förhoppning” att det ska kunna ske. Det är hedervärt att gå ifrån den tidigare mer kategoriska hållningen. Det gäller även transporter. Det kommer naturligtvis att bli så eftersom det är kostsamt att investera i kraftvärmeanläggningar.

Det finns i Sverige, eller är i alla fall på väg att bli, en överkapacitet på sopförbränningssidan, vilket innebär att de som driver anläggningarna har behov av att ”sopa in” så mycket avfall som möjligt från stora områden – ja, även importera från utlandet. Och det innebär ökade transporter. Det hade varit bra att i konsekvensanalyser visa vilken miljöpåverkan den typen av transporter har.

Anf. 41 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Som enskild kommuninvånare och familj kan jag naturligtvis inte påverka sophanteringen, utan det måste ske i de beslutande församlingarna, i demokratiska församlingar i kommunen, eftersom man måste ha ett gemensamt sätt att sköta sophanteringen.

Jag är övertygad om att det kommer att ställas ökade krav och ett ökat tryck på våra beslutsfattare ute i kommunerna att vidta åtgärder för att få en bättre och ökad sortering, ökad kompostering och ökad återvinning så att man också minskar belastningen på skatten.

Anf. 42 BARBRO FELTZING (mp):

Fru talman! Miljöpartiet bildar tillsammans med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna en rödgrön majoritet. Under de senaste två mandatperioderna har vi kommit överens om att börja med så kallad grön skatteväxling. Betänkandets förbränningskatt ingår i den gröna skatteväxlingen.

En grön skatteväxling innebär att skatten på energi och miljöstörande verksamhet höjs medan skatten på arbete sänks med lika stort belopp. Vi har kommit överens om att den gröna skatteväxlingen ska omfatta 30 miljarder kronor som växlas åren 2001–2010. Jag vill tala lite grann om hur den skatteväxlingen sker för att visa vad som så att säga kommer ut i andra ändan. Per Erik Granström har också nämnt det flera gånger.

Staten drar in pengar i form av bland annat elskatt. Den har höjts med 8,3 öre per kilowattimme för hushåll och service och med 0,5 öre per kilowattimme för industrin. Även koldioxidskatten har höjts, liksom dieselskatten. Däremot sänktes dieselskatten för jordbruket med 2 kr per liter. Råvaruskatten på naturgrus har höjts med 55 kr per ton och avfalls-skatten med 120 kr per ton.

Fru talman! De pengar som går ut från staten till medborgarna är till att börja med grundavdraget i inkomstbeskattningen. Det har höjts med 7 300 kr till 13 800 kr per år för alla inkomsttagare medan arbetsgivaravgifterna sänkts med 0,4 procentenheter. Alla inkomsttagare – löntagare, pensionärer, företagare, sjukskrivna, föräldralediga – gynnas med mellan 1 600 kr och 2 740 kr per år i form av skattesänkning. Grundavdraget görs för olika tjänster och arbete, och därför blir man gynnad. Hittills har under åren 2001–2006 skatter växlats med 17,6 miljarder kronor. Det betyder att den som har en inkomst på 190 000 kr får ett grundavdrag i år på 12 100 kr mer än år 2001, vilket innebär 4 000 kr i reda pengar.

Den gröna skatteväxlingen är grunden till att vi vill ha skatt på avfall som förbränns, när avfallet innehåller fossilt kol. Det ingick i budgetbeslutet 2006 att avfallsförbränningskatten skulle vara en del av den gröna skatteväxlingen. Och som jag sade har det hittills under åren skett en växling med 17,6 miljarder kronor. Jag vill med mina siffror naturligtvis visa att även om jag får högre energiskatter, och i det nu aktuella fallet högre sopavgifter, får jag samtidigt tillbaka pengar på skatten eller på arbetsgivaravgifterna.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 16 §.)

10 § Uppsägning av skatteavtalet mellan Sverige och Peru

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU37
Uppsägning av skatteavtalet mellan Sverige och Peru (prop. 2005/06:125 delvis).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

Skatt på flygresor

11 § Skatt på flygresor

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU34
Skatt på flygresor (prop. 2005/06:190).

Anf. 43 PER ERIK GRANSTRÖM (s):

Fru talman! I skatteutskottets betänkande nr 34, som nu debatteras, föreslås att en skatt på flygresor införs. Det är alltså en ny skatt som föreslås. Förslaget utgår från att flyget på så sätt ska ta sitt ansvar för klimatpåverkan.

Flygskatt ska enligt förslaget betalas för passagerare som reser från en svensk flygplats i plan för över tio passagerare. Vissa undantag gäller för stödområdena A och B samt Gotland. Skatten betalas av den som utför flygningen. De skattesatser som föreslås är 94 kr för flyg inom Europa och 188 kr för flyg till utomeuropeiska destinationer.

Lagen om skatt på flygresor föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Att riksdagen i dag inte beslutar om datum för ikraftträdande har samband med att det först krävs ett ställningstagande av kommissionen. Det är i dag osäkert när ett sådant godkännande kan komma.

I betänkandet behandlas, utöver regeringens proposition, också 14 motioner. Det är dels motioner som är väckta med anledning av propositionen, dels motioner från den allmänna motionstiden hösten 2005. En reservation har fogats till betänkandet. Det är en gemensam reservation från de fyra borgerliga partierna Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Med denna min inledning överlämnar jag, fru talman, ärendet till partiernas företrädare för debatt.

Anf. 44 STEFAN HAGFELDT (m):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservationen, som jag också så småningom kommer att begära rösträkning på.

Det finns enligt vår mening ingenting som talar för att en flygskatt med den schabloniserade utformning som regeringen föreslår kommer att medföra annat än försumbara effekter på miljön. Skatten, som baseras på antalet passagerare, har inte någon som helst koppling till den faktiska bränsleförbrukningen och utsläppsmängderna av koldioxid. Den ger därmed inte något incitament för flygbolagen att vidta åtgärder för att minska flygets klimatpåverkan. Den är heller inte utformad så att den

stimulerar till teknikutveckling, eftersom skatt ändå tas ut på flygresorna även om ett företag tar fram mer miljövänliga tekniker för flygningen.

Däremot bedömer vi att risken tyvärr är mycket stor för att skatten kommer att leda till en rad negativa trafikpolitiska, regionalpolitiska, näringspolitiska och fördelningspolitiska konsekvenser.

Fru talman! Sverige är ett stort land till ytan men relativt glest befolkat, vilket gör att vi är beroende av flyget för tillväxt och välfärd i hela landet. Många privatesenärer kommer att drabbas hårt av den nya flygskatten. Speciellt kommer inkomstsvaga grupper, såsom ungdomar och pensionärer, att få svårt att besöka familj och vänner i framtiden när avstånden är långa och man normalt väljer flyget.

Som en direkt följd av den föreslagna skatten på flygresor kommer mer än 1 000 personer att förlora sina arbeten mycket snabbt. Sedan kan den långsiktiga utslagningen av jobb bli betydligt större. Man säger att näringslivet kanske har råd med den här skatten, men risken finns att vissa flygavgångar kommer att dras in därför att underlaget blir mindre, och vad kommer företagen att göra då? De kommer att flytta om sin verksamhet, och en del kommer naturligtvis också att flytta den utomlands där de har mycket flygningar.

Socialdemokraterna säger sig också slå vakt om turismen, men här väljer man i stället att motarbeta denna viktiga näring. Särskilt hårt kommer skatten att slå mot flyglinjer med svagt resandeunderlag och mot landets mindre flygplatser. Även större flygplatser kommer att drabbas hårt, inte minst Sturup. Jag fick bekräftelse på att man räknar med att åtminstone 300 000 färre passagerare kommer att flyga från Sturup om vi genomför den här skatten. Det betyder att regeringen kommer att satsa på att Danmark i stället gynnas och att många arbetstillfällen flyttas över till Kastrup.

Fru talman! I likhet med vad som anförts av alliansen i trafikutskottet anser vi att det är bättre att vänta på ett fungerande system på EU-nivå än att nu införa en illa utformad skatt i Sverige, som inte ger några positiva miljöeffekter utan i stället riskerar att hämma tillväxten och bidra till en accelererande social och regional klyvning av landet. Särskilt märkligt är förslaget mot bakgrund av att ett arbete pågår inom EU för att inlemma luftfarten i EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Fru talman! Med hänsyn till att statsstödsfrågan ännu inte är prövad av EG-kommissionen och utgången av en sådan prövning får bedömas som i hög grad oviss saknas dessutom en grundbult i själva beredningen av förslaget, som redan av den anledningen bör avvisas av riksdagen. Att i ett ärende som detta överlåta åt regeringen att sätta lagstiftningen i kraft när regeringen vill strider mot riksdagens tidigare praxis och konstitutionsutskottets tidigare yttranden, som går ut på att denna ikraftträdandeordning ska användas mycket restriktivt.

Fru talman! Vi vill betona att vi anser att det är angeläget att komma till rätta med luftfartens klimatpåverkan. Regeringen bör därför agera kraftfullt inom EU och i olika internationella sammanhang. Det gäller att effektiva ekonomiska styrmedel kan införas, det vill säga sådana som är konkurrensneutrala och som ger tydliga incitament för flygbolagen att vidta miljöförbättrande åtgärder. Därigenom kan också en större acceptans för miljöförbättrande skatter uppnås. Vi anser följaktligen att riksdagen

gen bör avslå propositionen och som sin mening ge regeringen till känna vad vi anfört.

Anf. 45 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp):

Fru talman! Sverige är ett avlångt land med stora avstånd, och flyget är oerhört viktigt som ett redskap för att krympa avstånden och för att göra Sverige rundare.

Jag är född och uppvuxen i Kiruna, och för ett antal år sedan kostade en flygbiljett på sträckan Kiruna–Stockholm ungefär 5 000 kr. I dag kan man, om man är ute i god tid, boka en liknande biljett för 500–600 kr.

Konkurrensen inom inrikesflyget och att vi har fått ett antal lågprislinjer har gjort att avstånden i Sverige har krympt. Det har möjliggjort för fler företag att kunna ha kontakter med företag såväl norröver som söderöver. Det har också möjliggjort för privatpersoner att kunna resa, både för att träffa släkt och vänner och för att se sig om i världen.

I Luftfartsverkets årsredovisning för år 2005 skriver man: ”Allt lägre biljettpriser är flygbolagens viktigaste konkurrensmedel för att attrahera fler passagerare. Den hårdnande konkurrensen i flygbranschen medför att lönsamheten i branschen är fortsatt svag trots kraftfulla rationaliseringsprogram.” Det Luftfartsverket skriver i sin årsredovisning är den verklighet som råder på flygmarknaden i dag. Det enda som går att konkurrera med är priset, vilket är bra för resenärer men givetvis ett problem för flygbolagen, som har stora problem med att få sin verksamhet att gå runt.

Jag är rädd för att flygskatten riskerar att slå undan fötterna för lågprisbolagen. Risken är att vi till sist bara har kvar den verklighet som rådde för ett antal år sedan, nämligen bara en operatör per sträcka. Och då är jag rädd att priserna kommer att öka igen.

Från Folkpartiets sida är vi positiva till miljöstyrande skatter. Problemet med den nu föreslagna skatten är bara att den är utformad så att den har mycket liten miljöpåverkan. Det här beror på att skatten baseras på antalet passagerare och inte har någon koppling till bränsleförbrukning eller till koldioxidutsläpp. Från Folkpartiets sida vill vi inte ställa oss bakom den här skatten, utan vi förordar, precis som vi hörde Moderaterna säga tidigare, att flyget också ska ingå i handeln med utsläppsrätter. Det är viktigt och riktigt att flyget bär sina egna miljökostnader, men man måste utforma systemen på ett sådant sätt att branschen överlever och så att de skatter som vi lägger på den faktiskt är miljöstyrande. Vi måste också, fru talman, ha skatter som är anpassade till vår omvärld, vilket flygskatten faktiskt inte alls är. Däremot skulle handel med utsläppsrätter vara det.

Samtidigt som vi inför flygskatten avskaffar Danmark sin flygskatt. Under de senaste åren har Sturup haft en mycket positiv utveckling, både vad gäller passagerare och fligheter. Men den utvecklingen riskerar att vända, och många flygbolag, framför allt lågprisflygbolag, har redan börjat snegla på att flytta sina flygningar från Sturup till Kastrup. Ur miljösynpunkt är det här ju helt verkningslöst. Skatten kommer bara att innebära att flygningarna flyttar över sundet i stället för att vi hade kunnat vidta en åtgärd som reellt hade gjort miljön bättre. Det här gör bara att svenskt flyg och svenska passagerare får det sämre.

Fru talman! Den föreslagna flygskatten är fel ur många aspekter, och därför vill jag yrka bifall till reservationen.

Anf. 46 JOHNNY GYLLING (kd):

Fru talman! Jag vikarierar i dag för mina kolleger i skatteutskottet och ska tala för Kristdemokraterna om det här betänkandet.

Jag vill yrka bifall till reservationen.

Den sortens flygskatt som Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet vill införa är en ovanligt korkad idé. Den är krånglig att hantera, och den är inte särskilt träffsäker i sitt syfte att förbättra miljön.

Flygskatten är dessutom diskriminerande. Nyligen hände sig en ovanlig sak i riksdagen. Ett antal ambassadörer med Egyptens ambassadör i spetsen uppvaktade trafikutskottet om den här flygskatten. De var mycket negativa. De pekade på det diskriminerande faktum att flygskatten är dubbelt så hög om man reser utanför Europa. För en familj på fem personer höjs priset på en enkel flygbiljett med ca 1 000 kr.

Danmark har nyligen beslutat att passagerarskatten ska avskaffas från 2007. I Norge fattades samma beslut 2002 och på Irland redan 1999. I övriga jämförbara grannländer förekommer flygskatt bara på flygbränsle, inte på passagerare.

Flygskatten är krånglig. Över 40 kommuner ska utgöra undantag. Är man bosatt i vissa församlingar i vissa kommuner ska man också undantas från skatt. Hur tror ni bokningssystemen kommer att påverkas av detta? Vilka ökade kostnader kommer flygbranschen att få som i sin tur höjer biljettpriserna ytterligare?

Flygskatten är negativ för jobben och turismen. Kristdemokraterna anser att flygskatten är farlig för jobben och näringslivet. Kostnaderna i form av förlorade arbetstillfällen kan inte försvaras med hänvisning till försumbara miljömässiga vinster. Exempelvis är turistindustrin väldigt beroende av personflygtrafiken till och från Sverige. För flygplatser som Sturup är regeringens förslag förödande då flygpassagerartrafiken, som för närvarande går till Sturup, enkelt kan dirigeras om till den danska storflygplatsen Kastrup.

Flygskatten förbättrar inte miljön. I dag är det billigare än någonsin att flyga. Flygbolagen gör allt för att fylla flygplanen genom billiga biljetter. Detta motarbetas av regeringens flygskatteförslag. Vill ni hellre ha halvfylla plan och en ökad biltrafik? Hur rimmar det med den rödgröna vision som ni pratar om?

Att flygskatten är miljömässigt ineffektiv har också en rad remissinstanser kommit fram till. Flygskatt som tas ut per passagerare gör passagerarflyget mindre lönsamt medan transportflyget, som påverkar miljön lika mycket, inte belastas. En verkligt miljöstyrande skatt borde snarare utgå från andra parametrar.

Kristdemokraterna menar att miljöstyrande skatter för nationella och internationella passagerarflygningar endast bör komma i fråga om det sker efter internationella överenskommelser så att konkurrensneutraliteten mellan flygplatser bibehålls. Det mest naturliga är att ett sådant samarbete sker genom handel med utsläppsrätter.

Det kloka vore att invänta den pågående processen inom EU. Om några år kan ett konkurrensneutralt system som ger morötter för att minska klimatpåverkande utsläpp hos flyget vara i drift. Låt oss jobba för detta i stället för att införa en diskriminerande och samhällsekonomiskt ineffektiv flygskatt som knappast lär förbättra miljön. Det är helt enkelt en korkad idé!

Fru talman! Eftersom detta med största sannolikhet är mitt sista anförande i riksdagen skulle jag vilja sluta med något annat än att prata om en korkad idé. Jag skulle vilja rikta ett tack till talmännen, riksdagens alla ledamöter och riksdagens duktiga personal – och givetvis till mina väljare, som har gett mig förtroendet att i åtta år vara ledamot av Sveriges riksdag.

Anf. 47 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! I förrgår slog riksdagen första spiken i kistan för många regionala flygplatser genom slopandet av statliga driftsstöd. I dag slår vi den andra spiken i kistan om vi går på majoritetens förslag. I mitt hemlän innebär det att Ryanair lämnar Västerås och Hässlö flygplats. Det synsätt som regeringen med stödpartier visar i denna fråga är en total oförståelse för företagen, alltså näringslivet, utanför storstäderna.

Det här beslutet framstår som ytterligare en utarmning av bygderna utanför storstadscentrumen. Den inriktningen står socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister för. I stället för att satsa på utveckling satsar man på avveckling. Den handlingskraft regeringen uppvisar är att man ska följa effekten av flygskatten och kanske återkomma om det visar sig nödvändigt. Det framstår knappast som handlingskraftigt.

Fru talman! Från Centerpartiet har vi inget emot utan har stor förståelse för en miljöskatt på flyg. En sådan skatt ska dock ha en miljöstyrande effekt. Regeringens förslag har ingen miljöstyrande effekt. I stället kommer förslaget troligen att medföra mer miljöförstöring än i dag – alltså återigen en skatt som enbart är fiskal. Här gäller det att få in så mycket pengar som möjligt till statskassan och att finna fler och fler vägar att få in dessa pengar.

En målinriktad miljöskatt skulle stimulera flygbolagen till mer effektivt nyttjande av sina flygplan. Nu är förslaget sådant att skatten blir lägre om planet har färre platser fyllda. Mycket talar dessutom för att flyget kommer att kringgå systemet genom att flyg till destinationer utanför Europa kommer att landa i länder som inte har någon flygskatt. Tyskland är ett exempel på ett sådant land.

I och med att flyg är en belastning på miljön är det rimligt att inom EU skapa ett system för beskattning. Nu pågår den diskussionen, och där skapar man ett system som har konkurrensneutralitet och tydliga incitament för att åstadkomma en bättre miljö. Att regeringen inte väntar på den utvecklingen visar tydligt att det här enbart är fråga om att få in så mycket pengar som möjligt till statskassan – alltså ett fiskalt tänkande.

Fru talman! I regeringens budget i höstas pratade man sig varm för ökad turism i Sverige. Det är underligt att man genom detta förslag samtidigt nu undergräver just turismen i Sverige. Många jobb kommer att försvinna såväl inom turismen på de regionala flygplatserna i landet som inom det näringsliv som är beroende av internationella kontakter.

Det här är intressant, för just internationaliseringen är en ödesfråga för oss. Den är en ödesfråga för att öka förståelsen människor emellan, öka affärskontakterna inom EU och öka det mänskliga utbyte människor emellan som under senare år har kunnat ske på grund av låga flygpriser. Den medverkar alltså till en positiv utveckling för den inriktning som vi alla arbetar för, eller åtminstone säger oss arbeta för. Många är de familjer som har kunnat resa ut i världen under senare år till en rimlig kostnad.

Många är de småföretagare som har kunnat beträda den internationella marknaden och utvidga sina företag med fler arbetstillfällen som följd. Många är de ungdomar som har kunnat öka sin förståelse för nya miljöer och nya kulturer.

Nu sätter regeringen en käpp i hjulet för den utvecklingen. Småbarnsfamiljerna får en direkt ökad kostnad som är oöverstiglig för att kunna ha ett fortsatt resande.

Det är alltså ett dåligt förslag som ligger på riksdagens bord utifrån många infallsvinklar. Det är ett förslag som går i helt annan riktning än allt prat om internationalisering och globalisering. Det är ett förslag som helt saknar miljöprofil.

Fru talman! Jag yrkar bifall till alliansens reservation i ärendet.

Anf. 48 MATS BERGLIND (s):

Fru talman! Det finns ett uttryck som jag tycker ligger väldigt nära till hands i den här debatten. Man kan inte alltid ropa: Vargen kommer! Jag ska ta tre exempel, som jag kommer ihåg nu, för att beskriva vad jag menar.

För väldigt många år sedan skulle vi införa sommartid i Sverige. Detta väckte stora protester, inte minst från lantbrukare. Korna skulle ju ställas om. Det var väl till och med tveksamt om skolbarnen skulle få mjölk i skolan.

Det andra exemplet som jag kan påminna mig, och som ligger klart närmare i tiden, var när förslaget om att införa rökförbud på pubar och restauranger kom. Det skulle bli katastrof! Alla restauranger skulle få säga upp personal, det skulle gå utför, det skulle bli konkurser, folk skulle bli överkörda därför att de stod ute på gatan och rökte – och så vidare.

Det kanske tydligaste exemplet på den här argumentation är – om jag nu kan säga det ordet utan att få en helt annan debatt – trängselskatten i Stockholm. Hur många argument fanns det inte om att detta skulle bli katastrof? En kall hand skulle läggas över Stockholm, kaos skulle utbryta och folk skulle göra uppror.

Det var tre exempel.

Hur gick det då? Jag hör inte ett knyst om att vi har sommartid nuförtiden. Jag har aldrig hört en lantbrukare – jag är själv uppväxt på landet, så jag förstod aldrig den debatten – säga någonting. Allt har fungerat bra.

Hur gick det med rökförbudet på restaurangerna? Jag såg ett nyhetsinslag på tv häromdagen där restaurangbranschen sade sig vara väldigt nöjd. Det var 5 % eller 6 % av restaurangägarna som inte var nöjda, men i övrigt var man mycket positiv. Personalen var väldigt positiv, naturligtvis, som slapp den rökiga miljön. Alla dyra investeringar som skulle behövas för att bygga rökrum och sådant visade sig inte behövas. Det fungerar ändå. Alla är nöjda.

När det gäller trängselskatten gjordes det ju en liten utvärdering av vad medborgarna i Stockholm tyckte. De var nöjda. Vad jag vet har den fungerat i stort sett bra. Det blev inget kaos, som belackarna påstod.

Fru talman! Det här var tre exempel, i och för sig helt olika, som lite grann belyser argumentationen i debatten. Jag kan med ganska stort lugn yrka bifall till propositionen och avslag på reservationerna. Jag tror inte att den katastrofbild som målades upp i argumentationen alldeles nyss

kommer att inträffa därför att det blir en skatt på en knapp hundring om man ska flyga inom Europa.

Om man verkligen vill göra ett försök att förverkliga en grön skatteväxling, sänka skatten på arbete och lägga skatt på miljöfarliga områden, måste man faktiskt försöka hitta former för det. Det är möjligt att just denna teknik med flyget inte är det optimala. Det är möjligt att det om vi får lite fart på resonemanget i Europa finns andra system, men jag är övertygad om att flyget inte kan dra sig undan den typen av ansvar. Det framgår lite grann – om än försiktigt – hos flera debattörer att den idén inte är fel.

I väntan på att det här blir verklighet inom Europa finns det två vägar att gå. Antingen slår man sig till ro och låter bli att göra någonting. Sedan kan man se vad som händer. Eller också försöker landet självt gå i bränschen och ta ett första steg för att visa att det kommer att gå. Om effekten blir att fler tar tåget i stället för flyget är det väl ingen som blir ledsen för det. Mitt perspektiv är att resandet som sådant kommer att öka oavsett om vi har miljöskatten eller ej, utan det är fråga om incitamentet att välja tåg – man behöver inte välja bil. Det finns i alla fall en anledning till det.

Det finns naturligtvis vissa orosmoment. Så är det alltid när man ska göra något nytt. Därför är det bra att man gör dessa undantag för stödombåderna så att det inte i onödan blir en sådan belastning. Det var någon debattör som sade att det inte var handlingskraftigt att skriva att man ska bevaka om det blir oönskade effekter och sedan återkomma med åtgärder. Det är väl att vara handlingskraftig? Att inte göra något och slå sig till ro är väl att sakna handlingskraft? Ser man att något är fel ska man naturligtvis göra något åt det.

Anser man att flyget också ska ta sin del i ett miljöansvar tycker jag att man ska yrka bifall till förslaget om flygskatt.

Anf. 49 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Det största problemet i dag i Sverige är naturligtvis den oerhört höga arbetslösheten. Dagligen kan man läsa i Expressen hur förtvivlade människor år efter år har sökt arbete utan att få något. Nästan 900 000 människor står utanför arbetsmarknaden och vill ha jobb omgående.

Vad gör regeringen i det läget? Jo, man tycker att man ensidigt ska införa en skatt i Sverige på flyget. Det ska bli dyrare att flyga i Sverige. Vad blir resultatet?

Jag har tagit in information från Luftfartsverket om olika flygplatser. Vi kan börja med Sturup. Ryan Air lägger ned två av tre dagliga avgångar från Sturup. Fly Nordic har valt att inte starta en tidigare aviserad linje. Fly Me överväger att dirigera om trafiken till Kastrup. Fritidsresor har aviserat att man ska flytta hela sin verksamhet från Sturup om skatten införs.

Bara Ryan Airs och Fritidsresors neddragningar kommer att betyda 300 000 färre årspassagerare. Det betyder också naturligtvis att många arbetstillfällen flyttas ut från Sverige till Danmark.

Om du tycker att det är så bra med skatterna, varför tror du Danmark har halverat sin skatt på flyget? Nu är det inte bara fråga om att ha halverat, nu tar man bort resten av skatten vid nyår. Då passar Sverige i stället på att höja. Vad är detta? Det blir väl inga miljöeffekter på det sättet?

Men det blir naturligtvis oerhörda effekter på sysselsättningen. Turismen kommer att drabbas oerhört hårt.

Jag undrar om det är Socialdemokraternas sätt att i det här läget med den höga arbetslösheten säga: Ja, vi inför en ny skatt! Sedan pratar du om att lantbrukarna har varit oroliga för om klockan ändrades med en timme. Beslutet om rökningen fattades i enighet. Vi tyckte i och för sig att det kunde vara tillåtet att ta med sig en kaffekopp in i de små rökhytterna, röka och sedan själv ta ut kaffekoppen. Men så får det inte vara i Sverige.

Anf. 50 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! Moderaternas representant glömde en sak i uppräkningsen av flygplatserna. Kristianstad får nu en ny linje, trots att det har varit en debatt om att det ska införas flygskatt.

Världen är inte svart eller vit. Världen är mer komplicerad än så. Var och en hör att de effekter som Stefan Hagfeldt räknar upp på grund av flygskatten är orimliga. En hundralapp extra för att resa inom Europa gör att flyget i Sverige måste läggas ned och alla blir arbetslösa, men det händer inget med miljöeffekterna. Men flyget ska läggas ned. Det ska försvinna. Då får det väl miljöeffekter?

Det är en argumentation som är totalt gripen ur luften.

Vill man eller vill man inte? Vill man göra en grön skatteväxling? Tycker man att flyget ska ta sitt ansvar? Vill man gå i bräschen i väntan på att Europa också nappar på idén? Då ska man också göra något.

Anf. 51 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Mats Berglind säger att det kostar bara en hundring, och det blir inga effekter. Folk reser lika mycket. Var är miljöeffekterna?

Det är underligt. Om man vill ha miljöeffekter, tycker vi att man bör gå via EU och inte ensidigt göra på det sättet i Sverige. Det finns inga incitament för flygbolagen att försöka få ned utsläppen. Ny teknik, förbättringar och annat: Nej. Det spelar ingen roll hur bra de är på sådant, utan de ska betala för hur många passagerare de har – till och med när de inte fyller planen med passagerare.

När man talar om bilar talar man om att inte åka ensam utan tre fyra stycken. Det är i alla fall bättre för miljön. Inte ens detta uppnår man med skatten. Den är inte dålig. Den är usel.

Jag har Luftfartsverkets lista. Jag kan fortsätta. Arlanda beräknas få en nedgång på 7–8 % på inrikestrafiken. På Landvetter är det två stora problem. Det är inrikeslinjen Stockholm–Göteborg. På utrikessidan är det den utrikessatsning som Fly Me ska göra som kan hotas eftersom den till stor del bygger på låga priser.

Jag kan fortsätta med de små flygplatserna. För dem är hotbilden att hela flyglinjer läggs ned.

Jag vill ha svar på vad ni socialdemokrater menar med skatten. Är det inte viktigt att få fler i Sverige i arbete än att slå ut ytterligare arbetstillfällen?

Efter dessa ord vill också jag rikta ett tack till alla jag har debatterat med i kammaren. Inte minst har det varit roligt att debattera med många ministrar. Jag vill tacka alla tjänstemän. Det har varit en god service. Det har varit roligt och ett bra klimat när vi har debatterat. Det är aldrig något

personligt. Det här är förmodligen mitt sista inlägg i kammaren – om jag inte kommer tillbaka efter ytterligare ett val. Vem vet?

Anf. 52 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! Stefan ville att jag skulle svara på vad vi menar med flygskatten. Det är lite märkligt. Det var det jag hade ett anförande om. Vill man inte lyssna, då hör man naturligtvis inte. Då hjälper det inte att upprepa sig och verka tjugig. Det handlar helt enkelt om att om man vill göra något ska man försöka, och vill man inte vänta för länge på vad som händer i övriga Europa får ett land försöka göra något självt. Så enkelt är politik, och så svårt är det ibland.

Anf. 53 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik:

Fru talman! Mats Berglind använder mycket tid i talarstolen till att tala om annat än just det förslag till flygskatt som ligger på vårt bord. Det går inte att komma ifrån. Jag undrar hur entusiastiska Mats Berglind och Socialdemokraterna är till det förslag som ligger på vårt bord när man väljer att inte tala om det utan om allting annat.

Jag vill ställa några frågor till Mats Berglind, för jag tycker att det är angeläget att vi reder ut vissa saker kring den här skatten. Jag ska också deklarerat att Folkpartiet är positivt till att beskatta flyget, men vi anser att den här skatten inte har den miljöpåverkan som vi vill se.

För det första: Varför inför man den här skatten? Är det en miljöskatt, eller är det rent för att den är fiskal?

För det andra: Är det bra med en miljöskatt som har mycket liten eller ingen miljöpåverkan?

För det tredje: Vore det inte bättre att lägga skatten så att den kopplas till utsläppen i stället för till antalet passagerare, så att den de facto får en miljöeffekt?

Anf. 54 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! Det är klart att vi vill uppnå en miljöeffekt. Om flyget blir något dyrare och tåget blir ett alternativ och fler åker tåg är det väl bra.

Det är väl ingen som helst tvekan om att det är en miljöskatt. Det skriver regeringen själv i propositionen. I väntan på att man hittar något bättre alternativ, i väntan på att Europa gör någonting med utsläppsrätter och annat och tekniken går framåt för flyget så som det har gjort med bilarna och det blir mer miljövänligt, måste man försöka göra någonting annat. Den tiden kommer med all sannolikhet när även flyget inser att det från ett konsumentperspektiv måste bli miljövänligare.

Jag blev anklagad för att jag pratade om annat än om själva flygskatten. Jag försökte göra en bild av att de här argumentationerna är så oerhört överdrivna. Jag har full respekt för att man inte tycker att vi ska ha någon flygskatt, och då kan man naturligtvis argumentera för det. Men man kan inte ha den här katastrofstämpeln över förslaget. Det var det jag ville bevisa när jag talade om den katastrof som restaurangbranschen skulle råka ut för och den katastrof som Stockholm skulle drabbas av med trängselskatten. Vi ser nu att det fungerar bra. Så tror jag att det blir med det här också.

Anf. 55 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik:

Fru talman! Mats Berglind säger att det inte är någon tvekan om att det här är en miljöskatt. Problemet är bara det att den beräknas på antalet passagerare. Det spelar ingen roll när det flyger stora kärror som förbrukar väldigt mycket drivmedel, som släpper ut väldigt mycket och bidrar till koldioxidutsläppen, om de är nästan tomma och det inte sitter en enda passagerare i dem. Då slipper flygbolagen betala skatten. De drabbas inte av miljöskatten, som de hade gjort om man hade lagt skatten på drivmedlet i stället för på antalet passagerare.

Jag tycker att det är väldigt märkligt att vi har en regering som är beredd att genomföra förslag som man själv tycker, som Mats Berglind antyder här, är ganska dåliga. I väntan på någonting bättre ska man ändå införa det här.

Varför inte ta tjuren vid hornen och införa en miljöskatt för flyget som är baserad på koldioxidutsläppen och bränsleförbrukningen? Då hade skatten verkligen gjort att flyget tvingades hitta mer miljövänliga drivmedel, och det hade förmodligen lett till att man försökte hitta flygplanstyper som inte släpper ut lika mycket.

Den här skatten kommer de facto inte att få någon som helst miljöpåverkan, om det inte är så att miljöpåverkan kommer genom att flyglinjer läggs ned och man flyttar utanför vårt lands gränser. Men då är det ett bekymmer i sig.

Anf. 56 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! Debatten snurrar nu runt. Det är samma argumentation om och om igen. Det är möjligt att det här inte är det mest optimala. Det är möjligt att vi ska hitta på någonting annat. Det är möjligt att Europa ska vara med i ett sådant arbete. Men just nu gör vi i alla fall ett försök med det här.

Jag tror inte på den katastrofbild som målas upp. Om det är någonting som vi vet om skattesystemet och olika skatter i miljöfrågor är det att de kommer att justeras och förändras med åren. Skattesystemet är inte statiskt och kan inte vara lika jämt – det kommer alltid att behöva justeras utifrån olika aspekter.

Det är inte fråga om att jag tycker att det här är så fruktansvärt dåligt, men man behöver inte säga att det ska vara kvar så här i evighet om det kommer fram annat som är bättre.

Anf. 57 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Mats Berglind nämnde att förändringar är svåra, och han tog upp trängselskatten och rökningen på restauranger. Han tog även upp svårigheten när korna ska ställas om till sommartid. Hur gick det då? Ja, vad gäller korna är det bara att konstatera att den socialdemokratiska politiken har inneburit att det inte finns så många kor kvar, så problemet har eliminerats.

Vi kan hålla oss kvar vid den agrara jämförelsen. För några år sedan var det tal om att EU skulle införa nya bestämmelser för värphöns i burar, att burarna skulle ha ett visst mått och så vidare. Direkt sprang vi från svensk sida in och införde den bestämmelsen själva, vilket innebar att burarna exporterades till Finland, hönsen värpte sina ägg i Finland

och äggen kom tillbaka till Sverige. Vi raserade på det viset en hel näring.

Samma system gör man nu när man går före och inte väntar på att få en konkurrensneutralitet mellan flygen. Man springer i förväg och raserar de uppbyggda flyglinjer som finns. Ta en diskussion med kommunalrådet i Malmö! Ta en diskussion med kommunalrådet i din grannstad Västerås om hur de ser på att Ryanair försvinner och på att man utarmar möjligheten för ungdomar och småföretagare att ha de internationella kontakterna!

Anf. 58 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! När jag tog de här exemplen förstod jag att det skulle dra i gång en debatt som kanske inte riktigt handlar om flygskatten och det förslag som ligger. Men att vi skulle hamna i en debatt om burhöns hade jag inte ens i min vildaste fantasi kunnat tänka mig. Men låt gå för det.

Det är klart att det vid omstruktureringar inte är helt ologiskt att företag som har problem och behöver göra förändringar skyller på någonting som man själv inte kan påverka, till exempel en sådan här flygskatt.

Det är väl inte helt otänkbart att de här förändringarna skulle ha blivit av ändå, till exempel i Västerås. Genom åren har det skett förändringar där utan flygskatt, med konkurser och olika bekymmer. Sådant är livet, höll jag på att säga. Sådan är företagsamheten. Det blir bekymmer ibland. Det är inte ologiskt att man då försöker skylla på att staten har gjort ett ingrepp.

Nej, jag tror inte på den här skräckbilden. Jag tror, som sagt var, att vi får en försiktig styrning över till andra transportmedel, men inte katastrof.

Anf. 59 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Liknelsen med burhönsen är påtaglig, eftersom det även där var en EU-lagstiftning på gång men man sprang före och raserade näringen på det viset. Även här är det en EU-lagstiftning på gång, och även här springer man före. De signaler vi har från företagen är att man raserar en näring, raserar möjligheterna för de små och medelstora företagen att ha den snabba kontakten ut i Europa, trots att man pratar sig varm för en globalisering.

Det jag själv ser som kanske det mest allvarliga gäller ungdomarnas möjligheter att ha de internationella kontakterna. De är så oerhört viktiga, sett i ett långsiktigt perspektiv, för att vi ska få förståelse för andra kulturer, andra miljöer och så vidare. Den delen påverkas negativt av det här förslaget.

Det vore bättre att vänta in den diskussion som EU har och ta det här beslutet då, inte springa i väg och ta förhastade beslut som raserar en uppbyggnad som bland annat ni pratar om i andra sammanhang men som ni nu samtidigt undergräver.

Anf. 60 MATS BERGLIND (s) replik:

Fru talman! Jag vidhåller: Katastrofbilden är fel. Men jag har stor respekt för dem som känner en oro och som känner en tveksamhet inför det här. Förändringar skapar oro – det vet vi, och det ska vi ta på allvar. Men man ska hålla det på en rimlig nivå, både debattmässigt och i övrigt.

Jag började i riksdagen för tio år sedan. Då var det bekymmer när vi skulle städa upp. Det var bara elände, besparingar, indragningar, sänkningar i a-kassan och sänkningar i sjukförsäkringen. Det är klart att det skapade oro. Jag kommer fortfarande ihåg det.

Det är klart att det är mycket enklare i dag när vi kan höja barnbidraget, höja studiebidraget och ge kommunerna större resurser. Vi putsar välfärden. Nu kan vi till och med börja tala om en tandvårdsreform. Det är klart att det inte skapar en oro. Det skapar en framtidsförhoppning. Och det glöder. Det går bra för Sverige. Och det blir ingen katastrof i och med en flygskatt.

Anf. 61 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Det är svårt att införa en ny skatt. Man får inga stora ovationer av ett sådant beteende.

Det är viktigt att flyget, liksom alla andra trafikslag, betalar för sin miljöpåverkan. Det känns absolut som att alla egentligen tycker att det ska vara på det sättet.

Om vi nu inför olika styrmedel, vare sig det är fråga om skatt eller handel med utsläppsrätter, måste det betyda att vi ska flyga mindre och att vi ska ha färre flygplan i luften, annars kan det ju inte få någon miljöpåverkan. Det är en självklarhet. Det kan ju inte vara på något annat sätt.

Den fördelningspolitiska påverkan kan finnas. Men som någon tidigare har påpekat är detta ändå en del av en skatteväxling. Det finns ändå en växling i detta system. Det kommer vi inte ifrån.

Jag är den första att tycka att det finns pinsamheter. Så är det. Våldigt många remissinstanser har gjort tummen ned för detta förslag. De menar att miljöpåverkan inte är vad den borde vara. Vi måste erkänna att det är på det sättet.

Det finns kanske lite inbyggda krångligheter i systemet också när det gäller den regionala avgränsningen och så vidare.

Jag tycker att detta egentligen kanske visar på ett större problem. Det är väldigt svårt för oss att ensidigt införa nationella skatter på ett område som egentligen verkar internationellt. Detta är väl ett skolexempel på att det inte alla gånger är lätt att göra det.

När det gäller en sådan här fråga får man ändå se på vad som talar för och vad som talar emot.

Vi skriver väldigt tydligt i betänkandet att detta görs i avvaktan på ett annat system på europeisk nivå, till exempel systemet med handel med utsläppsrätter. För bara några veckor sedan sade miljökommissionären att det kanske inte tar så lång tid att införa systemet med handel med utsläppsrätter. Det kanske bara tar ett par år att göra det. Det tycker jag skulle vara väldigt bra. Jag tror nämligen att denna typ av styrmedel inte ska finnas bara i Sverige utan på ett mycket större geografiskt område.

När jag sitter och lyssnar på denna debatt så börjar jag fundera lite grann när jag hör alliansens företrädare. Ni går alla upp och hyllar systemet med handel med utsläppsrätter. Det känns bra. Vi kan uppenbarligen vara helt överens i denna fråga inom ett par år om kommissionen så snabbt kan få i gång systemet med handel med utsläppsrätter. Men är det någon som tror att det ska bli billigare att flyga då? Det kan till och med bli så att vi då inte alls har några möjligheter att göra några regionala undantag för Norrland, för stödområde A och så vidare.

Ni målar upp en bild av att man raserar näringar, att turistindustrin slår igen, att jobben försvinner och så vidare. Hur tror ni att det kommer att se ut om vi får ett handelssystem?

Var lite mer nyanserade i er kritik. Några av oss på den här sidan försöker ändå visa en viss öppenhet och erkänna att detta system kanske inte är alldeles optimalt. Men jag tror att vi gemensamt har ett jätteansvar för att flyget ska bära sina miljökostnader.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 62 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik:

Fru talman! Marie Engström säger att vi säger att det system som nu föreslås leder till att det kommer att bli ett stort problem för den svenska flygnäringsmenen att vi däremot säger att vi vill se ett system med handel med utsläppsrättigheter. Så är det de facto.

Den stora skillnaden, vilket Marie Engström sade i sitt anförande, är att detta är ett system som ni ensidigt föreslår i Sverige. Danmark har haft ett liknande system med en passagerarskatt. Men man har valt att ta bort den eftersom man märkte att det snedvrider konkurrensen. Precis samma situation uppstår i Sverige i dag, nämligen att flygbolag som tidigare flög från Sverige nu kommer att välja att flyga från Köpenhamn i stället eftersom avstånden är så korta. Men om det införs ett system med handel med utsläppsrätter som omfattar även flyget i hela Europa så finns inte längre den möjligheten för flygbolagen. Då kan man inte flytta flygningar från Sverige till Danmark eftersom länderna har samma skatter. Det är därför det är så angeläget att vi får ett gemensamt system för detta.

Anf. 63 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Det var ungefär detta tema som jag hade i mitt anförande också, nämligen att detta är ett skolexempel på att det är svårt att i ett enskilt land införa skatter på internationell verksamhet. Så är det.

Samtidigt har vi miljömässiga krav på oss att också flyget ska betala för sin miljöpåverkan. Det gör man inte i dag på det sätt som vi tycker att flyget måste göra.

Poängen med det jag sade när jag vände mig till er i alliansen var att ni talar om systemet med handel med utsläppsrätter som om ni inte förstod att vitsen med det är att man använder ett annat styrmedel än skatter för att göra flyget dyrare och för att det därmed ska betala för sin miljöpåverkan. Och det kommer också att få effekter för flygnäringsmenen. Självklart är det så. Vi slipper den typen av effekter som vi nu får när det gäller Sturup och Kastrup, som Anna Grönlund Krantz redogjorde för. Men det kommer naturligtvis att bli andra effekter. Och som jag också sade vet vi ju inte om vi i ett sådant system kan ha sådana undantag som vi nu kommer att ha i det system som kommer att införas från och med nästa år.

Anf. 64 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik:

Fru talman! Jag och Marie Engström verkar vara tämligen överens i den här frågan. Men jag skulle vilja ställa samma fråga till Marie Engström som jag ställde till Mats Berglind. Jag tycker nämligen att det är intressant att det finns en tveksamhet från de partier som står bakom detta förslag om en flygskatt. Det finns en tveksamhet till om det är kor-

rekt. Ändå väljer man att genomföra det. Jag tycker att det är ett märkligt sätt att bedriva politik på. Jag tycker att det vore mycket bättre att genomföra en skatt som innebär att flyget verkligen får bära sina kostnader, men en skatt som man tror på.

Jag ska ställa samma fråga till Marie Engström som jag ställde till Mats Berglind. Vore det inte bättre att koppla den föreslagna skatten till de utsläpp som flyget har i stället för att koppla den till antalet passagerare?

Anf. 65 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Man har försökt koppla skatten direkt till bränslet. Men det har visat sig att även det är problematiskt att genomföra i ett enskilt land. Det skulle medföra risker för att flygplanen tankar i ett annat land där bränslet inte beskattas. Att man i detta fall valde att beskatta just passagerarna tror jag var för att undvika detta problem.

Det är alltså problematiskt att införa skatter i enskilda länder som gäller internationell verksamhet. Men vi uppnår ändå en beskattning av flyget som sådant. Och det har också en miljöpåverkan.

Anf. 66 BARBRO FELTZING (mp):

Fru talman! Flyg är i dag det sämsta transportsättet ur miljösynpunkt. Flygbolagen måste, som alla andra transportslag, betala för bränslets negativa miljöpåverkan genom bränsle- och koldioxidskatter.

För att bryta den globala uppvärmningen behövs det styrmedel för att kommunikation ska fungera i ett hållbarhetsperspektiv. Skatt på flygresor blir då en del av den gröna skatteväxlingen, som vi hörde här tidigare.

Flyget bidrar till utsläpp av kväveoxider som bidrar till bildandet av ozon som påverkar växthuseffekten. Koldioxid, kolväten och partiklar släpps ut. Man har konstaterat att koldioxidutsläppen på 10 000 meters höjd har fördubblats.

En flygskatt som tas ut per passagerare kan vi hålla med om är ett trubbigt sätt att ta ut skatt på bränslet. Det tycker vi också. Det vore naturligtvis bättre att kunna beskatta själva bränslet direkt. Men det kommer att ta tid innan det blir möjligt. Många internationella avtal måste ändras, och det finns motstånd till exempel från USA.

Fru talman! Flyget är det transportslag som bidrar mest till klimatförändringen per personkilometer, och flyget ökar också år från år. Flyget ökar därmed sina utsläpp. Miljön vinner nästan alltid på man att i stället reser med tåg, buss eller bil.

Vi i Miljöpartiet vill ha en flygskatt, vilket vi inte är ensamma om i Europa. Frankrike och Holland har flygskatt, och Sverige hade flygskatt fram till 1993–1994.

När det blir en flygskatt beräknas över 2 % av flygresorna ersättas av andra trafikslag. Beräkningar från Statens institut för kommunikationsanalys visar att utsläppen av koldioxid kommer att minska med upp till 2 ½ % per år.

Detta blir ett första steg mot en effektiv miljöbeskattning av flyget. I dag betalar flyget, i motsats till markbunden trafik, inte miljöskatter eller koldioxidskatter eftersom flygbranschen har lyckats få igenom globala avtal som undantar flyget från skatten på flygbränsle.

Detta förhållande snedvrider konkurrensen mellan olika trafikslag. För att minska klimatpåverkan och styra utvecklingen behövs skatter och avgifter.

Ny teknik och bättre flygbränslen utvecklas hela tiden, så att flygplanen kan minska sin klimatpåverkan. Detta tar emellertid lång tid, men flygplanstillverkarna börjar äntligen få upp frågan på bordet. Oljan är trots allt inte en evig resurs.

Fru talman! Härmed yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet för våra barns och barnbarns skull.

Anf. 67 LILIAN VIRGIN (s):

Fru talman! Jag har inget annat yrkande är det som har framförts av utskottsmajoriteten. Jag vill ändå lyfta fram den motion jag har skrivit med anledning av regeringens förslag. Min motion handlar om resorna till och från Gotland.

I den proposition som behandlats av utskottet föreslås att resor från Gotland ska undantas från flygskatt, medan flygresor till Gotland ska omfattas av skatteplikt.

Jag har ett särskilt skäl för att skriva motionen och för att nu i kammarerna ta upp varför jag vill tala om att flygresorna till och från Gotland helt och hållet borde undantas från flygskatten.

I budgetpropositionen för 2006 och i riksdagens behandling ingick att det skulle tas regionalpolitiska hänsyn när den aviserade skatten på flygresor skulle införas. Nu har det tagits regionalpolitiska hänsyn. Regeringen har motiverat undantagen med att de behövs för att uppnå målen om regional utveckling och bidra till en god service i de delar av landet som har de största lägesnackdelarna och dåliga alternativa transportförbindelser. Undantagen kräver ett godkännande från Europeiska kommissionen.

Inom EU har det uppmärksammats att öarna har problem som skiljer sig från andra regioner, och medlemsländerna har möjlighet att kompenseras för de geografiska lägesnackdelarna.

Genom Amsterdamfördraget, som trädde i kraft 1999, gjordes ett tillägg i artikel 130 a i andra stycket genom vilket öarna nämns vid sidan av regionerna. Det framgår där att EU:s politik på området ska sträva efter att minska skillnaderna i utvecklingsnivån mellan olika regioner och minska eftersläpningen i de minst gynnade regionerna och öarna inklusive landsbygdsområdena. Till Amsterdamfördragets slutakt bifogades ett antal förklaringar som antogs av regeringskonferensen. Om öregioner skrevs: "Konferensen inser att öregioner är behäftade med strukturella nackdelar som har samband med deras ökaraktär och vilkas bestående natur hämmar dessa regioners ekonomiska och sociala utveckling. Konferensen erkänner därför att gemenskapslagstiftningen måste beakta dessa nackdelar och att specifika åtgärder, när det är berättigat, får vidtas till förmån för dessa regioner för att bättre och på rättvisa villkor kunna införliva dem med den inre marknaden."

Jag anser, fru talman, att det med hänsyn till Amsterdamfördraget finns skäl att helt undanta flygresorna till och från Gotland från flygskatt. Jag saknar också kopplingen till Amsterdamfördraget som argument för undantagen. Vad jag vet har Sverige inte behövt återropa Amsterdamfördraget inför något tidigare beslut.

I det läge som nu är med prövningen i kommissionen av de föreslagna undantagen kan kopplingen till Amsterdamfördraget förstärka argumenten. I betänkandet från utskottet sägs att regeringen nyligen lämnat in en ansökan om statsstödsgodkännande av de föreslagna undantagen från lagen. Ett godkännande kan dra ut på tiden, och vad jag förstår kommer en dialog att föras med kommissionen inför beslutet. Kommissionen kan också hjälpa till att hitta lösningar. Det känns därför viktigt att nu i kammaren sätta fokus på de möjligheter som ges genom Amsterdamfördraget.

Fru talman! Utskottet har förutsatt att regeringen noga följer utvecklingen av flygskattens effekter för vissa regioner och återkommer till riksdagen om det visar sig nödvändigt med korrigerande åtgärder. Jag är inte motståndare till att åtgärder vidtas för att minska luftfartens klimatpåverkan, men jag är rädd för att det gotländska samhället drabbas negativt av flygskatten. De jämförelser som görs med andra trafikslag för att få miljöeffekter, såsom att resa med personbil, buss eller tåg, är inte möjliga för gotlänningarna eftersom de alternativ som står till buds endast utgörs av transporter med färja eller flyg. Jag vet också att mycket har gjorts för att minska antalet flygrörelser genom att de flygbolag som trafikerar Gotland samarbetar på så sätt att de köper stolar av varandra och bidrar till ett högt platsutnyttjande och därigenom en begränsning av antalet flygturer.

Fru talman! Jag hoppas och tror att det är sådant som regeringen väger in när man noga följer utvecklingen av flygskattens effekter och återkommer om det visar sig nödvändigt med korrigerande åtgärder.

I detta anförande instämde Christer Engelhardt (s).

Anf. 68 ANDERS G HÖGMARK (m):

Fru talman! Jag ska inledningsvis säga att jag instämmer med alla dessa människor som är djupt oroade över klimatpåverkan, och det gäller även flygets miljöpåverkan. Moderata samlingspartiet tog redan på 80-talet upp frågan om klimatpolitiken och menade att det kanske var den allra viktigaste frågan inom miljöpolitiken. Vi låg före vår tid på det området liksom på många andra områden.

Jag kan också deklarerar att jag tycker att flyget definitivt, i likhet med andra som förorenar och belastar miljön, ska ta sina miljökostnader. Det är av just de skälen som jag säger nej till denna flygskatt. Den är fullständigt felaktigt konstruerad, om man verkligen vill uppnå någonting för att förbättra miljön, om man vill stimulera och premiera de enskilda människorna i deras transportval eller stimulera den tekniska utvecklingen för att reducera flygets belastning.

När detta är sagt kan jag konstatera att det viktigaste för regeringen och för Sverige, oavsett vilken regering vi har framöver, är att finna bundsförvanter ute inom framför allt den europeiska gemenskapen för att ta fasta på både näringsens uttalade intresse och det politiska intresset för att få i gång ett system för handel med utsläppsrättigheter. Här finns en enastående möjlighet där både näringsen och det politiska systemet inser att det är här möjligheten finns. Det är inte helt enkelt, men det är definitivt det system som har det största genomslaget, den största verknings-

graden för att få ett bättre beteende på individnivå och givetvis i branschorganisationerna.

Allt det som nu presenterats och den debatt som förts här handlar inte om att måla ut gigantiska katastrofer. Det handlar om att om ett par timmar fatta ett beslut om att införa en skatt som inte så många socialdemokrater i grunden tycker om. Det räcker att konstatera vad Sveriges Kommuner och Landsting tycker med sin ordförande i spetsen. Det är inte bara så att ordföranden vill värna Sturup, utan man kan konstatera att det finns en massiv opinion mot detta förslag politiskt bland de socialdemokratiska kommunalråden och landstingsråden.

Socialdemokratin går genuint i otakt och applåderas egentligen bara av Miljöpartiet och Vänstern, inte bara applåderas utan drivs att genomföra detta för att man ska kunna pricka av en verksamhet till inom ramen för den så kallade gröna skatteväxlingen. Miljömässigt kanske man sparar någon eller ett par procentenheter av utsläppen, men i stort sett är det verkningslöst som miljöstyrningseffekt. Däremot innebär förslaget att man lägger en merkostnad på årsbasis i storleksordningen 1 ½ miljard kronor. Det måste ju någon betala. Någon var inne och sade att det kanske hade fördelningspolitiska konsekvenser. Självfallet! Ungdomar och pensionärer är exempel. De har de minsta inkomsterna, och det är de som relativt sett kommer att drabbas hårdast av den hundralapp som man nu talar om.

Fru talman! Det handlar inte om en hundralapp. Om man åker till Norrland till områden som inte omfattas av det geografiska undantaget är det 100 kr till Arlanda och 100 kr ytterligare, så det handlar om 200 kr. Jag hoppas att Socialdemokraternas talesman Mats Berglind är medveten om detta. Då vore det bra om han kom hit och bekräftade det så att vi till protokollet fick noterat att de som nu pläderar för systemet är medvetna om vad de faktiskt är beredda att pådyvla det svenska folket, barnfamiljer, pensionärer med flera.

Flyget har en unik möjlighet att skapa tillgänglighet. För ett par dagar sedan hade vi en debatt om moderna transporter då jag också argumenterade för detta. Jag ska inte utveckla den argumentationen mer utan bara konstatera att på stora avstånd, inom landet, eftersom vi är ett stort land ytmässigt, och inom den europeiska gemenskap som vi tillhör, är flyget överlägset på att skapa den tillgänglighet som är en förutsättning för att unga människor, gamla människor, företagare och det vetenskapliga samhället ska kunna träffas med sina olika företrädare. Flyget är egentligen välståndets motor. Man skapar möjlighet till tillgänglighet över stora avstånd. Delar Mats Berglind den uppfattningen? Det skulle vara intressant att höra från talarstolen. Delar han uppfattningen om flygets unika möjligheter att vara tillgänglighetsskapande? Det gäller både för Sverige, för olika regioner, och för Sveriges möjligheter att komma ut i Europa, och vice versa givetvis. Det handlar inte minst om besöksnäringen, att få människor från en tätbefolkad kontinent att komma hit.

Det är ingen katastrof, säger Mats Berglind. Nej, det finns anledning att vara varsam med orden, som en partivän till Mats Berglind uttryckte det en gång i tiden. Man ska vara varsam med orden. När vi har en fantastisk möjlighet, exempelvis inom besöksnäringen, att få hundratusentals turister upp från en överbefolkad europeisk kontinent för att få ta del

av den natur och de många intressanta besöksobjekt vi har, varför ska man då stoppa käppar i hjulet?

Jag talar inte om katastrof. Men är det så att Mats Berglind besitter kunskapen om besöksnäringens potential, problem och möjligheter bättre än alla de som hanterar den? Det är alltifrån den enskilde föreståndaren för ett vandrarhem upp till de centrala organisationerna som ägnar den mycket tid och uppmärksamhet, anställer mycket kvalificerade människor och har en genuin kompetens att bedöma den europeiska marknaden. Varför är det så säkert att Mats Berglind har just den kompetens som är överlägsen? Man kan nästan fråga varför man då inte anställer Mats Berglind för att kunna säkerställa denna unika kompetens som ska vägleda Sveriges riksdag att fatta beslut om att ytterligare försvåra för svensk besöksnäring.

Svensk besöksnäring kommer att överleva. Katastrofen att den skulle försvinna undviker vi säkert. Men varför ska vi utsätta oss för risken, fru talman, att hindra tusentals jobb att växa fram här på sikt? Finns det någon näring som fantastiskt effektivt lyckas anställa ungdomar med mycket skiftande utbildningsbakgrund och kompetens så är det just besöksnäringen.

Det vore roligt att få en ögonkontakt med Mats Berglind. Tack så mycket! Mats Berglind har många frågor att svara på. Jag tycker inte att det är tilltalande om Mats Berglind bara talar om andra saker. Debatten om burhöns, trängselavgifter och annat har vi fört nu, så nu vill jag gärna tala om flyget. Varför ska man på detta sätt skapa problem för en besöksnäring som skulle kunna anställa så många ungdomar, om nu inte Mats Berglind delar statsministerns uppfattning att problemet med ungdomsarbetslösheten snart är ett passerat problem? Då kan jag begripa att man inte bryr sig så mycket om expansionen i besöksnäringen.

Sedan är det fråga om genomförandet av allt detta, fru talman. Mats Berglind säger: Om man ska göra någonting ska man göra någonting, och då gör vi detta. Det kanske inte är bra och riktigt, men vi gör ändå ett försök.

Min rekommendation är då att man borde ha avstått från det mindre begåvade – det är det här förslaget – och satsat på det som var begåvat och framtidsinriktat i allianser med de länder i Europa och de intressen i Europa som nu nästan samfällt verkar för att få i gång ett system för handel med utsläppsrätter.

Stefan Hagfeldt tror jag det var som kritiserade den formella gången här, nämligen att regeringen skulle få någon form av bemyndigande fullmakt att välja tidpunkt för genomförandet. Om detta kan man föra diskussioner. Frågan är: När kommer detta att kunna genomföras rent tekniskt?

Nu är det diskussioner och en dialog som dras i gång med EU. Det brukar vara ett par månader mellan att breven går och svarsbrevet kommer, så det går några kvartal.

Mats Berglind, vad inträffar om EU till exempel säger att de undantag ni föreslår när det gäller stödområdena inte är acceptabla utifrån EG-rätten, att de diskriminerar de regioner som har stödområdeskaraktär ute i EU när man ska ta sig från ett icke-stödområde i Sverige till ett stödområde i Europa, att ni missgynnar de övriga europeiska stödområdena, och

ni inte får genomföra detta? Avser regeringen då ändå att genomföra detta förslag?

Den frågan kan jag ställa till Marie Engström också. Skulle ni ge stöd för att regeringen skulle lägga ett sådant förslag, givet att man *tingas* exkludera, om man uttrycker det så, stödområden? Marie Engström var mycket noga med att det var ett starkt argument. När vi eventuellt skulle växla till utsläppsrätter kunde vi inte använda systemet och undanta vissa stödområden. Om EU nu förvägrar oss den möjligheten, är ni då beredda att ta förslaget? För detta, fru talman, är en realitet. EU kommer att med mycket stor tveksamhet och förmodligen inte alls acceptera detta.

Fru talman! Kollegerna innan var mycket generösa och gav oss i det här utskottet och övriga intresserade tillfälle att få lite tid för debatter. Det enklaste svaret på frågan om genomförandet kan ju vara det att efter valet finns det en annan regering. Jag säger inte att den kommer, och Mats Berglind beskriver säkert en sådan händelse som en katastrof, men det kan vara så att en annan regering kommer till stånd. Då är jag ganska övertygad, utan att föregripa regeringsförklaringen, om att problemet med vilka områden som ska vara med eller inte vara med, om vi ska ha si eller så många kronor, är ett problem som väljarna löser. Eftersom väljarna är så genuint mot flygskatten kanske det är en naturlig koppling och en naturlig konsekvens av väljarnas ställningstagande.

Anf. 69 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag märkte att Anders G Högmark i sitt anförande vände sig till Mats Berglind hela tiden, men vi två får nog ta debatten. Jag begärde replik när Anders G Högmark stod och pratade länge och väl om att det här förslaget mer eller mindre skulle ta död på turistnäringen i Sverige. Han målade upp en svart bild.

Då vill jag ställa samma fråga igen som jag ställde förut från talarstolen och som jag inte fick svar på från Anna Grönlund. Ni pratar er varma om handeln med utsläppsrätter. Tror ni att det blir billigare att flyga då? När man får betala priset för att man smutsar ned miljön kommer det naturligtvis även med det styrmedlet att bli dyrare att flyga. Vad händer då med turistnäringen i Sverige som Anders G Högmark pratar om? Jag skulle vilja ha svar från någon alliansföreträdare på min fråga. Jag får aldrig svaret. När det gäller det här förslaget, som jag ändå vill uppmärksamma Anders G Högmark på att jag hade en hel del kritik emot – jag tyckte inte att det var det mest optimala – målas nu allting i svart. Men när vi kommer att delta i handeln med utsläppsrätter blir allting bra. Jag börjar då fundera: Vet ni vad det är för något?

Anf. 70 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Det är riktigt att jag ställde ett antal frågor till Mats Berglind. Han har givetvis möjligheten att svara om han vill utnyttja den. Det är en viss form av artighet att föra en debatt i den här kammaren.

(TREDJE VICE TALMANNEN: Det här replikskiftet är med Marie Engström.)

Ja, det var en replik eftersom hon talade om att jag hade ställt frågor till Mats Berglind.

Jag kan bara konstatera att arbetsfördelningen förefaller vara sådan inom alliansen, om man uttrycker det så, att det ankommer på Vänsterpartiets företrädare att föra talan just i den här skattefrågan. Det är på något sätt signifikativt att regeringspartiet hukar.

Anf. 71 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill erinra om att repliken måste vända sig till Vänsterpartiets representant.

Anf. 72 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Jag tror inte att det blir någon katastrof för besöksnäringen, och det sade jag också i talarstolen. Men det kommer att vara ett antal tusen jobb och ett antal hundra tusen turister, besökare, som inte kommer att välja Sverige utan andra resmål på grund av effekten att stora operatörer, som vi tidigare har hört i debatten, flyttar från Sverige till bland annat Danmark.

Jag kommer från Växjö. Vi var i stort sett klara för ungefär tre kvarts år sedan med ett avtal med Ryanair, som fick beskedet om förslaget om flygskatt, och man sade: Så länge som den diskussionen pågår i Sverige öppnar vi inte några nya förbindelser. Och turistnäringen i Småland grät tårar, vill jag påstå. De hade hoppats på att besökare skulle komma dit.

Det är ett konkret exempel, ett så konkret exempel att denna riksdag kanske inte tycker att det är rimligt att hantera det. Men det är verkligheten som vi ska stifta lag utifrån.

Som sagt tror jag att turistnäringen kommer att hanka sig fram. Men de tusentals jobb i turistnäringen, både i Småland och i övrigt i vårt land, som skulle kunna komma till stånd kommer inte till stånd därför att Marie Engström kanske som ivrig pådrivare har drivit Mats Berglind och hans parti i fördärvet. Men det får vi avgöra när han eventuellt vill svara.

Anf. 73 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag ska inte upprepa mitt anförande. Jag antar att Anders G Högmark har något slags förutfattad mening om vad en vänsterpartist kan säga i en viss fråga. Uppenbarligen är det på det sättet.

Jag framförde en hel del tveksamheter kring detta förslag. Men jag står ändå bakom det därför att det är en helhetsuppgörelse av majoritetens partier, precis på samma sätt som alliansens partier nu försöker jobba för att få ihop ett eget förslag. Jag skulle inte nämna fastighetsskatten, men jag gör det ändå. Ursäkta, fru talman.

Jag skulle bara vilja att Anders G Högmark talar om för mig vad Anders G Högmark tror händer med priset på flyget om flyget går med i handeln med utsläppsrätter. Höjs det, blir det oförändrat eller sänks det? Jag skulle bara vilja höra om alliansen vet vad det styrmedlet skulle komma att innebära för flyget som näring och därmed också för turistnäringen. Jag skulle vilja ha svar på den frågan.

Anf. 74 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Jag är alldeles övertygad om att det blir en kostnadsbelastning för flyget. De som inte begriper det, politiker eller branschföreträdare, är tämligen naiva. Det är klart att det blir en merkostnad. Nu har

jag svarat just på den frågan. Exakt hur stor den blir vet varken min meddebattör eller jag.

Men fördelen är, som tidigare replikskifte gav vid handen, att höjningen drabbar tvärs över. Alla operatörer drabbas ju av den. Det är inte så att ett lands operatörer eller en destination eller vissa länder som drabbas, utan den drabbar tvärs över. Då får man rimligt likvärdiga konkurrensförutsättningar, och det är ju det som är poängen.

Fru talman! Jag vill avsluta med att säga att jag inte tror att Marie Engström i grunden är för den här skatten riktigt ordentligt. Jag lyssnade mycket noggrant på anförandet. Jag kan konstatera att det inte är så väldigt många som riktigt vill stå för det här förslaget och som säger att det är bra. Det fanns reservationer för att det inte var bra här och inte riktigt fullkomligt där. Men på något sätt har det ändå kommit till stånd.

Nu vill de flesta frånträda förslaget. Men var finns arkitekterna bakom detta fantastiska förslag? Nej, det är inte helt perfekt. Vi kanske kunde ha gjort någonting annat. Och det parti som faktiskt har makten, och som älskar att sitta ensamma i Regeringskansliet och inte ha sällskap innanför väggarna vid sammanträdesborden, har inte ens orkat svara. Det är en nonchalans mot kammaren, mot väljarna, mot turistnäringen, mot flygbranschen som är makalös. Och den regeringen, fru talman, är den som begär att få förtroendet att fortsätta. Det är märkligt att man ska visa den nonchalansen. Även om det är en sista dag just i denna kammare, kunde det finnas ett allmänintresse att få lyssna till utskottets företrädare i en fråga där man är så djupt ...

Anf. 75 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill återigen påminna om att det är ett replikskifte med Vänsterpartiets representant. Talartiden är dessutom slut.

Anf. 76 CARL-AXEL ROSLUND (m):

Fru talman! Flygskatten är ännu ett exempel på hur Miljöpartiet utan någon som helst hänsyn till landets bästa driver fram en utveckling som försvårar Sveriges möjligheter att konkurrera, att behålla jobben och att investera.

Vi lever ju i ett avlångt glesbefolkat land. Det är självklart att det är flyget man ska satsa på. Man ska satsa på flyget och inte bromsa det. Tåg i all ära, men tåget kommer att fortsätta att tappa passagerare på långa sträckor.

Fru talman! Som skåning blir jag extra irriterad då skatten blir ett dråpslag för Sturup. Och som vanligt skrattar danskarna åt oss. De sitter där på andra sidan Öresund och skrattar åt de dumma svenskarna, för nu kommer flygbolag och passagerartrafik att flytta över till Kastrup i stället. Och vem tjänar på det? Tjänar miljön på det? Nej. Tjänar svenska folket på det? Nej, det gör de inte. Tjänar svenska staten på det? Nej, det gör man inte heller. Men danskarna tjänar på det, och de är jättenöjda. De sitter säkert och följer den här debatten, för jag såg att den sänds i TV 2.

Fru talman! Vi är många som är gamla nog att ha kunnat följa flygets utveckling under mer än 50 år och kunnat se hur det har utvecklats till att bli vårt allra säkraste, mest pålitliga, snabbaste och billigaste transportmedel. Men det här förslaget är ett steg tillbaka i utvecklingen. Fler och fler kommer att köra bil i stället till men för miljön.

Jag har många gånger hört vad socialdemokrater mellan skål och vägg verkligen tycker om förslaget. De säger: Vi är ju tvungna att genomföra det. Det är priset vi får betala för att få Miljöpartiets stöd och regeringsmakten, och makten kostar ju alltid. Men som vanligt skickas notan till det svenska folket. Och det knorras i leden ute i landet – var så säkra! – men hitintills, på typiskt svenskt manér, knyter man näven i byxfickan. Men jag när förhoppningen att svenskarna vaknar upp, slår näven i bordet och säger att nu är det nog, och det kan de göra i valet i september.

Fru talman! Jag kan bara beklaga att Miljöpartiet gång efter gång driver Socialdemokraterna från vett och sans.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 16 §.)

12 § En kronofogdemyndighet i tiden

En kronofogdemyndighet i tiden

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU35

En kronofogdemyndighet i tiden (prop. 2005/06:200 och prop. 2005/06:124 delvis).

Anf. 77 ULLA WESTER (s):

Fru talman! Först var det Tullverket, sedan Skatteverket och nu är det kronofogdemyndigheternas tur att omvandlas till en myndighet. I alla fall tycker en riksdagsmajoritet det.

Förslaget som nu ska debatteras bygger på att de regionala kronofogdemyndigheterna avvecklas och en ny myndighet med rikstäckande verksamhet inrättas.

Den nya myndigheten är tänkt att vara knuten till Skatteverket i strategiska frågor och stöd när det gäller IT-verksamhet och administration. Men om just detta är riksdagen inte överens. Folkpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet lämnar i en gemensam reservation andra synpunkter på hur man bäst utformar en kronofogdemyndighet i tiden.

Anf. 78 ULF SJÖSTEN (m):

Fru talman! Kronofogdemyndighetens framtid med dess nuvarande organisation med tio regionala kronofogdemyndigheter har varit föremål för analys och utredning under lång tid – som så mycket annat kan man tillägga, fru talman.

Den senast avslutade utredningen föreslog att de regionala myndigheterna skulle läggas samman till en rikstäckande myndighet och att borgenärsfunktionerna skulle flyttas. Syftet med förslaget i utredningen var att undanröja dagens situation med kronofogdemyndigheternas dubbla roller och skapa opartiskhet i det verkställande arbetet. Remissinstanserna tillstyrker i stort en rikstäckande kronofogdemyndighet med en positiv inställning till att kronofogdemyndigheten blir helt fristående från

Skatteverket. Det förslag som regeringen nu lägger fram innebär att kronofogdeverksamheten även i fortsättningen knyts till Skatteverket, att Skatteverkets styrelse får beslutandefunktioner över kronofogdemyndigheten och att Skatteverkets generaldirektör blir högste tjänsteman för den samlade verksamheten.

I förslaget konstaterar regeringen, fru talman, att det är viktigt att kronofogdemyndigheten i sin operativa verksamhet kan arbeta helt självständigt och upprätthålla partsneutraliteten. Det konstaterandet delar vi, men vi finner det i ljuset av detta märkligt att man inte föreslår en helt fristående myndighet. Vi anser, fru talman, att rikskronofogden ska ha det fulla ansvaret och vara chef för en helt självständig myndighet. Det krävs att kronofogdemyndigheten skils från Skatteverket även vad gäller övergripande ledning, budgetering och verksamhetsuppföljning. Som sagt är det märkligt att man nu lägger fram en proposition till riksdagen där man inte tar vara på den möjlighet som man har haft att skilja kronofogdemyndigheten helt och hållet från Skatteverket.

Det här är, fru talman, min sista utskottsdebatt. Jag vill passa på att tacka utskottets ledamöter, samtliga, för ett gott samarbete under fyra år, och jag vill även rikta ett tack till tjänstemännen på skatteutskottets kansli.

Jag yrkar bifall till reservationen från Allians för Sverige.

Anf. 79 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Fru talman! Eftersom alliansen har lagt fram en gemensam reservation och skrivit en gemensam motion när det gäller det här ämnet har jag inte så mycket andra åsikter och synpunkter än Ulf Sjösten. Vi tycker att förslaget att avveckla de tio lokala kronofogdemyndigheterna och sammanföra dem till en enda myndighet är bra. Tidigare under mandatperioden har ju motsvarande genomförts för Skatteverket. Men där slutar lovorden.

I den utredning som föregått regeringens proposition föreslogs att kronofogdemyndigheten skulle vara helt fristående. Nu väljer regeringen i stället att låta den högsta ledningen i Skatteverket också bli ledning för den nya kronofogdemyndigheten. Chefen för kronofogdemyndigheten blir inte generaldirektör utan kommer att kallas rikskronofogde. Låt i stället rikskronofogden bli chef för en helt fristående myndighet. Det anser Folkpartiet och övriga allianspartier.

Fru talman! De dubbla roller som kronofogden har genom att både verkställa och vara den som företräder staten när det gäller att driva in skulder har kritiserats. Alliansen har i sin motion framfört att borgenärsuppgifterna borde överföras till Skatteverket – precis som också utredningen föreslog. Men i det förslag som vi ska fatta beslut om i dag säger regeringen: Vänta med detta. Med detta yrkar jag bifall till reservationen.

Jag vill precis som Ulf Sjösten tacka er kolleger i skatteutskottet och tjänstemännen i skatteutskottet, för det här är sista debatten för året. Förhoppningsvis kommer både Ulf och jag tillbaka nästa år också.

Anf. 80 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Det finns över 500 statliga myndigheter i Sverige. Det är alldeles för många. Centerpartiet arbetar för att ett betydande antal av dessa myndigheter ska avvecklas eller slås ihop. Trots den grundinställ-

ningen är vi öppna för en annan syn i frågor där det är befogat. Inom Centerpartiet och alliansen är vi överens med regeringen om att de nuvarande tio regionala kronofogdemyndigheterna ska föras ihop till en rikstäckande myndighet. Vi är också överens om att en del borgenärsuppgifter ska föras över till Skatteverket. Från alliansen är vi kritiska till regeringens förslag om att den nya myndigheten inte blir helt fristående utan kopplas till Skatteverket i strategiska och vissa organisatoriska frågor. Regeringen väljer att lägga fram detta rätt halvdana förslag trots att både den särskilda utredaren och flertalet remissinstanser anser att kravet på opartiskhet och obundenhet talar för en helt självständig myndighet.

Dagens ordning innebär dubbla roller, något som kritiserats hårt från många håll. Utskottsmajoriteten skriver till och med själv i betänkandet: "Det är också viktigt att myndigheten i sitt beslutsfattande av utomstående bedömare uppfattas som opartisk och självständig i förhållande till Skatteverket." Trots det vill man blanda ihop korten genom att låta Skatteverket styrelse och generaldirektör besluta om kronofogdemyndighetens strategiska frågor.

Hur opartisk och självständig kommer då kronofogdemyndigheten att uppfattas som? Regeringens motiv för den här sammanblandningen är kostnadsskäl, rätt och slätt kostnadsskäl. Det är mycket märkligt. Hade regeringen haft den ambitionen vad gäller de hundratals myndigheter man har tillskapat de senaste decennierna borde rimligen de flesta av dessa inte ha bildats. Där har inte kostnadsskäl hindrat regeringen. När en ny myndighet bildas som verkligen behöver vara helt självständig förhindras det alltså av kostnadsskäl – detta trots att myndigheten ska ha en rikskronofogde med eget centralt kansli.

Nu pekar regeringen med hela handen och bestämmer vad som är kansliets uppgifter och att de ska begränsas till operativa frågor, inte strategiska. Utöver den särskilda utredaren och de flesta remissinstanser har föreningen Sveriges kronofogdar väl beskrivit sin kritik mot att regeringen bara går halva vägen för den här myndigheten. Man avslutar beskrivningen med orden: Att låta kronofogdemyndigheten strategiskt styras av Skatteverket är snarare ägnat att även fortsättningsvis väcka misstankar från de enskilda borgenärerna om att opartiskhet inte råder i handläggning av enskilda respektive allmänna fordringar.

Jag delar föreningens uppfattning. Rikskronofogden bör ha det fulla ansvaret och vara chef för en helt självständig myndighet. Därför bör riksdagen i dag besluta om ett tillkännagivande till regeringen att återkomma med förslag om en helt fristående kronofogdemyndighet. Jag yrkar därför bifall till alliansreservationen i ärendet.

Fru talman! I likhet med föregående talare vill också jag tacka utskottet för den gångna perioden, det samarbete vi haft och de intressanta debatter vi har haft. Jag har saknat en del debatter, exempelvis båtskatten. Men den får vi väl återkomma till vid ett senare tillfälle. Jag vill rikta ett tack till utskottets ledamöter.

Anf. 81 CATHARINA BRÅKENHIELM (s):

Fru talman! I januari 2004 ombildades ju Skatteverket till att bli en rikstäckande myndighet. Det har gett väldigt positiva resultat i form av en ökad samordning. Det har blivit effektivare verksamhet. Framför allt har det lösgjorts en del resurser som man bland annat kunnat använda till

ökad skattekontroll. Någon motsvarande reform gjordes inte på kronofogdesidan då, men nu är det dags.

De nuvarande tio regionala kronofogdemyndigheterna ersätts med en myndighet med rikstäckande verksamhet som ska benämnas kronofogdemyndigheten. Den ska vara självständig, men i vissa avseenden ska den vara knuten till Skatteverket. Det gäller IT, administrativa stödfunktioner och strategiska frågor. Jag tycker att det är värt att notera att i den operativa verksamheten kommer kronofogdemyndigheten att arbeta självständigt.

Indrivningsverksamheten är i stor utsträckning lokalt anknuten. Förutsättningarna för den verksamheten förändras inte huvudsakligen genom att man avskaffar de tio regiongränserna. En fördel med att infoga kronofogdemyndigheten i Skatteverket är ju att verkets resurser kan utnyttjas på ett effektivt sätt utan att det behövs särskilt stora arrangemang för att åstadkomma detta.

Viktigt är att upprätthålla och förstärka förtroendet för KFM:s opartiskhet i det verkställande arbetet, där partsneutraliteten har en särskild betydelse. För att upprätthålla och även stärka tilltron till den här opartiskheten i det exekutiva arbetet ska sådana borgenärsuppgifter som är av offensiv natur föras över till Skatteverket så snart som det är möjligt, troligast inom ett år.

Den kommande chefen för kronofogdemyndigheten kommer att benämnas rikskronofogde. Hon kommer att ha ett centralt kansli till sitt förfogande för ledning, styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten. Det kommer att finnas *en* styrelse, Skatteverkets styrelse, som kommer att besluta om årsredovisning, delårsrapporter och budgetunderlag även för kronofogdemyndigheten. I styrelsearbetet kommer rikskronofogden att delta på berörda punkter.

Det är viktigt att myndigheten av utomstående uppfattas som opartisk och självständig i sitt förhållande till Skatteverket. Det här ställer krav på regleringen i instruktionerna. Den självständiga roll som kronofogdemyndigheten har kommer också till uttryck genom att myndigheten i sin processförande roll ges behörighet att föra processen även i överinstanserna.

Vi har ett krav från våra uppdragsgivare, och det är ytterst medborgarna, att man ska ha en enhetlighet med lika rättstillämpning och en likabehandling. Varje ärende ska alltså behandlas lika oavsett var i landet man bor, och inte minst med högsta möjliga effektivitet för våra skattepengar.

Den förändring som vi står inför den 1 juli är tänkt att på ett bättre sätt än i dag möta upp just de här kraven. Det tycker jag är bra. Kronofogdemyndigheten ska prioriteras upp.

Det finns en reservation från de borgerliga partierna där man i stort sett delar uppfattning om betänkandets innehåll. Men man vill att kronofogdemyndigheten skils helt och hållet från Skatteverket, även när det gäller den övergripande ledningen, budgeteringen och verksamhetsuppföljningen. Jag delar inte alls den borgerliga uppfattningen om att KFM, som man skriver, är en till betydande delar beroende myndighet till Skatteverket. Jag anser att det inte blir så, för KFM har faktiskt ett eget mål och uppdrag enligt regleringsbrevet. Den farhågan är obefogad.

Genom den här förändringen kan man effektivisera administrationen, eller dra ned på byråkratin som det ofta, framför allt från borgerligt håll, brukar kallas. I gengäld kan man använda de pengarna till förebyggande verksamhet och försöka hjälpa människor så att de inte hamnar i skuld, alltså minska antalet gäldenärer.

Det här ligger faktiskt helt i linje med det regeringen skriver i den förvaltningspolitiska propositionen. Inriktningen är att myndigheterna ska samverka mer och fortsätta det pågående arbetet med att minska kostnaderna för administrativt arbete och i stället lägga pengarna på operativ verksamhet.

Det här, fru talman, är ett bra sätt att förvalta våra skattemedel. Det skapar en tydlighet runt kronofogdemyndighetens uppdrag med sin självständiga operativa verksamhet, med en hög rättssäkerhet och en nära samverkan.

För att vara trovärdig i sin argumentation som oppositionspolitiker måste man också när det väl kommer till kritan visa det i praktisk handling. Vi hör ofta att vi har alldeles för höga administrativa kostnader. Vi har för många verk och myndigheter. Nu har vi faktiskt ett konkret förslag där man beaktar just att våra skattemedel ska förvaltas på bästa sätt.

Vi hörde tidigt i kammaren i dag moderata Ulf Sjösten säga att man vill lägga 50 miljoner mer, tror jag, på ekobrottsbekämpande. Här kan man använda de administrativa pengarna till just sådant i stället för att ta ut det ur skattekollektivet.

Man ska också notera att om man följer oppositionens förslag, som vill bryta sönder samarbetet mellan KFM och Skatteverket, som har samspelat under lång tid, blir det dyrt. Man har ju redan i dag en gemensam infrastruktur, en gemensam teknisk miljö, gemensamt intranät och goda kommunikationer mellan varandra. Om det här skulle brytas loss kommer stora förluster att göras på många områden, inte minst på effektivitetens område.

Vi är övertygade om att det är en partsneutral operativ verksamhet som kommer att skapas, där en rikstäckande kronofogdemyndighet skulle bli mycket mer flexibel än dagens ordning, eftersom det inte längre kommer att finnas några administrativa hinder för var de olika arbetsuppgifterna i landet ska utföras. Man kan säga att det här är en *win-win*-situation för båda parter, egentligen för alla parter.

Fru talman! Jag yrkar bifall till betänkandets förslag och avslag på motionerna.

Anf. 82 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Även det här betänkandet står vi i Vänsterpartiet bakom. Vi menar att det är bra att vi skapar *en* myndighet för kronofogdemyndigheten. Vi kan ju som förebild se de fördelar som skattemyndighetens arbete har utvecklats till sedan man utformade den till en myndighet.

Catharina Bråkenhielm har på ett väldigt bra sätt, tycker jag, gått igenom de övriga fördelar som ett sådant här beslut skulle innebära. Jag vill understryka ett par saker.

Det är till exempel att resurser kan komma att utnyttjas mer effektivt i och med att man utnyttjar gemensamma stöd och att man ska vara knuten till skattemyndigheten när det gäller både vissa organisatoriska och vissa strategiska frågor. Jag tror att det är någonting som vi ska ta vara på.

Efter alla beslut, och när det har gått en viss tid, sker också vanligtvis en utvärdering. Är det någonting som behöver ändras finns det alla möjligheter att göra ändringar och justeringar också.

Jag tror också, precis som Catharina Bråkenhielm, att när det gäller den operativa verksamheten kommer kronofogden att ha all möjlighet att bedriva sitt arbete helt och hållet självständigt.

Fru talman! Jag tänker inte förlänga den här debatten. Jag tänkte passa på, eftersom det är den sista debatten med skatteutskottet för den här perioden, att tacka övriga ledamöter för intressanta debatter, ibland lite småtråkiga, men i det stora hela har det varit positivt. Sedan får vi se om några av oss ses till hösten.

Anf. 83 JAN ERTSBORN (fp):

Fru talman! Så här bland de sista debatterna tar jag mig friheten att gå in i en debatt som skatteutskottet huvudsakligen ska hantera. Bakgrunden är naturligtvis att jag har personlig erfarenhet i mitt tidigare uppdrag som advokat av att i väldigt många ärenden ha haft med kronofogdemyndigheten att göra och har väldigt många bekanta inom kronofogdemyndighetens organisation. Jag har helt enkelt blivit uppmanad att ställa upp i debatten och tala om lite grann hur det har sett ut i verkligheten.

Vi är alla överens om att det ska vara *en* myndighet i fortsättningen. På den punkten behöver vi inte föra någon som helst debatt.

Vi kan däremot ställa oss frågande till varför man gör den här reformen så här stegvis. Varför har man inte redan nu flyttat borgenärsuppgifterna till Skatteverket, som man talar om i utredningen, som är alldeles utmärkt och mycket genomarbetad. Några egentliga skäl kan inte jag finna. Det är mycket svepande ordalag.

Det innebär att för den närmaste tiden kommer kronofogdemyndighetens dubbla roller att stå kvar. Om den nuvarande riksdagsmajoriteten även i fortsättningen får driva det här ärendet kommer de dubbla rollerna att finnas även i fortsättningen. Vi kommer inte ifrån jävsbegreppet. Det blir inte möjligt att skilja skattemyndighetens och kronofogdemyndighetens roller åt. Jag tror att man inbillar sig detta lite grann för mycket. Man talar om brandväggar, som är någonting som hör IT-världen till. I lagstiftningen ska vi tala om jäv, och där ska vi vara väldigt försiktiga.

Vi kan till och med i propositionen läsa in att man inte från regeringens sida vill bryta upp det här. Jag tänker särskilt på ett stycke som jag ska citera, för jag tycker att det visar på att man egentligen inte vill bryta upp samarbetet, på samma sätt som vi fick höra tidigare här.

På s. 138 i propositionen skriver regeringen:

”Genom att kronofogdemyndigheten knyts till Skatteverket skapas vidare bättre förutsättningar för att vid styrningen av verksamheten beakta det funktionella sambandet mellan skatteindrivningen och tidigare led i beskattningsförfarandet än vad som skulle bli fallet med en helt fristående myndighet.”

Man betonar alltså att man vill ha kvar sambandet mellan beskattningsförfarandet och skatteindrivningen och därför vill ha det här samarbetet.

Jag tycker att man från riksdagens sida borde ha varit oerhört försiktig och tagit chansen att se till att vi fick bort alla bekymmer beträffande jävsbegreppet i det här sammanhanget.

Det har fungerat så inom kronofogdemyndigheten att de dubbla rollerna som tillsynsmyndighet vid konkurs och borgenärsfogde har varit fördelade så att man har haft halvtidstjänster och samma personer har upprätthållit tjänsterna.

Vi fattade alldeles nyligen här i kammaren beslut om att förändra skuldsaneringsförfarandet. Vi flyttade över besluten om skuldsaneringsförfarandet till kronofogdemyndigheten, där man också kommer att sitta som representant för statens fordringar i ärendet.

Det är oerhört beklagligt att vår regering och vår riksdagsmajoritet inte kunde ta till sig den här utredningen och de remissyttranden som har kommit in och skapa den fristående kronofogdemyndighet som vi verkligen behöver i det här landet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

*En kronofogde-
myndighet i tiden*

13 § Uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU36
Uppskov med behandlingen av vissa ärenden.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

14 § Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU23
Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m. (prop. 2005/06:128).

*Anpassningar till nya
EG-bestämmelser om
livsmedel, foder,
djurhälsa, djurskydd
och växtskydd m.m.*

Anf. 84 RUNE BERGLUND (s):

Fru talman! I dag debatterar riksdagens miljö- och jordbruksutskott det så kallade kontroll- och hygienpaketet. Det är en anpassning till nya EG-bestämmelser.

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2005/06:128 som syftar till att anpassa svensk lagstiftning till åtta EG-förordningar som i huvudsak reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien samt offentlig kontroll över regelverken om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

I betänkandet berörs också en EG-förordning som handlar om skydd av djur vid djurtransporter liksom förslag på ett genomförande av ett EG-direktiv om skydd mot växtskadegörare i svensk rätt.

Reglerna är uppdelade i hygienregler som gäller för livsmedelsföretagare och kontrollregler som gäller kontrollmyndigheterna. Det föreslås att begreppen tillsyn och tillsynsmyndighet ersätts med begreppen offentlig kontroll och kontrollmyndighet.

Den grundläggande principen är att företagaren har ansvar för de produkter som tillverkas och att hygien är viktig i hela kedjan, från jord till bord.

Förändringar i lagstiftningen innebär både en modernisering och en förenkling av den tidigare lagstiftningen samt en ökad harmonisering inom EU.

Anf. 85 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m):

Fru talman! När det gäller den gemensamma EU-marknaden och ordningen är det bra att vi nu anpassar vår tillämpning så att den blir EU-gemensam. Allt som har att göra med djur, mat och den förädlingen finns nu på en gemensam marknad. Det är där som många företagare, framför allt jordbruksföretagare, konkurrerar. Det är bra om det blir så likvärdig tillämpning som möjligt.

Låt mig börja med perspektivet att alla de som håller på med mat – i olika former – och djur oftast är människor. Det är människor som är företagare. För dem är det viktigt att känna att de har ett direkt ansvar för sina djur och för det de producerar. För dem är det också viktigt att det inte blir för mycket krångel, att tillsynen inte kostar för mycket eller att tidsåtgången blir för stor så att fokus på detta tar för mycket av den tid som de vill lägga på att vara duktiga människor som är duktiga företagare som tar ett bra ansvar.

När det gäller den här propositionen kan jag medge att regeringen har gjort ett gott försök att ta till sig den kritik som har funnits tidigare. Det är ett problem att avgifterna är olika över landet mellan kommunerna. Det finns ett problem med att kompetensen på den tillsyn som utförs har varit olika av olika skäl och att också tillämpningen har varit olika.

Jag upplever ändå att det har gjorts en del försök att förbättra detta.

Jag har dock en principiell invändning.

När det gäller alla avgifter som nu ska tas ut för tillsyn, oavsett vilken, finns det ett resonemang om att de myndigheter som är ansvariga – Jordbruksverket, Livsmedelsverket eller Djurskyddsmyndigheten – ska lägga fram vad som ska kontrolleras. Det skulle i och för sig kunna vara bra så att det blir en likvärdig kontroll. De ska också ta fram en prislapp på vad detta ska kosta så att kommunerna kan ta ut en mer rättvis avgift. Det skulle också kunna vara ett rätt tänk.

Jag vill tänka något längre. Det finns en risk att någon som lägger in krav på vad som ska uppfyllas i en tillsyn ser till att någon annan, som är den som ska betala, inte alltid bekymrar sig för vad kostnaden blir. Det finns en uppenbar risk att de människor och företagare som ska betala kommer att få betala en väldigt hög avgift för en tillsyn.

Vi har en principiell inställning till detta. Det är att den första kontroll som görs ska vara skattefinansierad fullt ut. Man ska inte betala för det första besöket. Det ligger naturligtvis i allas vårt intresse att tredje per-

son, eller djur, skyddas. Därför tycker vi att den avgiften ska betalas via skattefinansiering.

Om det föranleder ett återbesök på grund av en brist bör den avgiften tas ut av den som har felat.

Jag tror att ägaransvaret är viktigt, även om vi som samhälle måste känna att konsumenterna skyddas och att djuren har det bra får vi aldrig glömma det ansvar som ligger hos ägaren. Jag vill betona att jag tycker att det är bra att alltfler företag har egenkontrollprogram.

Det nya sättet att resonera, som finns i propositionen, att det ska vara utifrån ett riskbaserat tänkande, skulle kunna vara positivt och innebära att det blir olika intervall mellan tillsynen beroende på vilka egenkontrollprogram man har. Det kan jag tycka är bra i praktiken.

I betänkandet finns det ett antal reservationer från oss moderater som ur ett företagarperspektiv belyser hur vi vill se en något annorlunda ordning för maten och djuren. I dag avstår jag från att yrka på alla dem och håller mig till den gemensamma alliansreservationen, nr 23.

Anf. 86 MARIE WAHLGREN (fp):

Fru talman! Det finns två grundläggande skäl till att jag känner glädje över att Sverige, sedan relativt lång tid tillbaka, är medlem i EU. Det ena är att vi är medlemmar i den vision av ett fredligt, fritt och gemensamt Europa där vi har rörlighet för både människor och varor. Det andra är det som vi egentligen sysslar med i dag, nämligen att väldigt många lagar och regler blir bättre om vi beslutar om dem gemensamt i den större gemenskapen, EU.

För mig är det en jättestor fördel att jag som konsument kan känna samma trygghet med den korv jag köper i Skåne och med den *pølse* som jag köper i Danmark. För bönder i Sverige är det en jättefördel att de har samma regelverk som sina konkurrenter i hela Europa. Därför är det också mycket viktigt att vi, när vi nu försöker göra om den gemensamma lagstiftningen för svenska förhållanden, ser till att det görs på ett sätt som verkligen ger samma regler och likvärdiga villkor.

Det är också viktigt att implementeringen av dessa frågor i vardagen sker på ett sådant sätt att inte medborgarna tycker att EU pådyvlar oss en massa konstiga regler. I vår tillämpning av regelverket får det inte bli en distans mellan medborgare och lagstiftare på EU-nivå och i Sverige.

Jag vill ta upp ytterligare en sak, som egentligen inte har så mycket med betänkandet att göra. Jag tror att det skulle vara oerhört värdefullt om vi, när vi implementerar EU-lag, försökte göra det så lika som möjligt i hela Norden och tar hjälp av våra danska och finska kolleger.

När jag nu har framfört mitt privata ”för övrigt anser jag att Karthago bör förstöras” tänkte jag gå in lite mer på den proposition som regeringen har lagt fram. I huvudsak instämmer de flesta av oss i huvuddelarna av förslagen, men det finns bitar som vi vill lägga extra tonvikt på. Det handlar just om att få en tillämpning av lagstiftningen som får acceptans bland medborgarna. Det handlar om tydlighet, kunskap, kostnad och effektivitet och om att vi ska uppnå det i lagstiftningen.

Vad gäller tydlighet har vi påpekat att det när man nu byter termen ”tillsyn” mot termen ”kontroll” är viktigt att man får en förståelse för att detta bara är ett bytande av termer, inte av vad som innefattas i dem. I kontroll innefattas till exempel också rådgivning.

I fråga om kunskap är det viktigt att vi får en bättre uppbyggnad av kunskap hos de inspektörer som ska tillämpa lagen ute i vardagen. Det får inte bli sådana effekter som vi har sett, till exempel att man stänger skolkök och inte tillåter barnen att vara delaktiga i matlagning, vilket ju den här lagstiftningen tillåter, på grund av att bristande kunskap eller dålig tillsynsrådgivning från de ledande myndigheterna leder enskilda inspektörer att fatta felaktiga beslut.

Nästa viktiga punkt handlar om kostnad och effektivitet. Det är inte rimligt att tillämpningen av lagstiftningen leder till att kostnaderna för företagen rusar i höjden. Det är inte rimligt om kommunerna använder den i och för sig acceptabla möjligheten att ta ut en avgift för kontrollen till att täcka andra kostnader än kostnaden för själva kontrollen. Vi har tyvärr på ett antal områden i Sverige sett att man just tar ut högre avgifter än vad som egentligen är rimligt. Därför behövs en tydlig och klar vägledning på detta område. Man behöver också markera skillnaden mellan kontroll och rådgivning och att man faktiskt inte ska ta betalt för rådgivning.

Till sist handlar det om effektivitet. Man måste ha en myndighetsstruktur som är effektiv. Vi tycker till exempel att det kunde vara rimligt att Livsmedelsverket också tog över tillsynen när det gäller foderanläggningar. Det finns ju ganska få foderanläggningar i landet men ganska många livsmedelsanläggningar, och kontrollsystemen för dem är ganska lika. Då kan man bygga upp en expertkompetens.

Fru talman! Låt mig avsluta med dessa ord: EU-lagstiftning är i grunden väldigt viktig på många områden. Vi får gemensamma regler och en möjlighet till lika villkor för både konsumenter och producenter i Europa, men när vi implementerar dem i Sverige måste vi göra på bästa möjliga sätt, för annars undergräver vi tilltron till den europeiska gemenskapen. Med detta vill jag yrka bifall till den gemensamma alliansreservationen nr 23.

Anf. 87 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru talman! Jag hade häromdagen förmånen att få delta vid Lantbrukarnas Riksförbunds årsstämma i Piteå. En politikerutfrågning med regeringskartellens företrädare jordbruksminister Nykvist, partiledare Ohly och språkrör Eriksson följdes uppmärksamt av oss närvarande. De utfrågade hade var sin skylt där det var skrivet ja på ena sidan och nej på den andra. Frågan ställdes om panelen tycker att lantbrukets företag omgärdas av för många regler. Det var i sanning ett gripande ögonblick när vi såg tre ja-skyltar lyftas mot skyn. Nästa fråga löd: Är ni beredda att minska regelbördan under kommande mandatperiod? Återigen lyftes trenne ja-skyltar. Intet öga var torrt och många valkiga nävar trevade efter näsduken.

Kanske hade publikens känslor varit mer återhållna till följd av regeringsunderlagets skylthantering om utdelning av och högläsning ur dagens betänkande varit en del av programmet. Visst är mycket av det som finns i betänkandet nödvändiga anpassningar av svensk lagstiftning till en rad EG-förordningar – också en del förenklingar, som Rune sade – som syftar till att höja säkerheten. Men samtidigt finns en samlad uppfattning hos företrädare för olika branscher inom jordbrukssektorn att den svenska regeringen och dess myndigheter oftast går längre i sina ambit-

ioner än jämförbara konkurrentländer. Branschkollegerna från andra länder undrar många gånger vad vi i Sverige håller på med.

Dessutom finns en stor och berättigad oro inför vad olika tillsynsmyndigheter kommer att ta sig till med ideellt slitande, bullbakande funktionärer som bidrar till föreningarnas möjligheter att driva sin verksamhet och stillar suget hos publiken i matchpauserna eller skolklasser som säljer drömmar på torgen i syfte att stärka skolresekassan. Också på många andra områden finns stora farhågor inför hur reglerna kommer att tillämpas. Det finns därför all anledning att framhålla vikten av att tillämpningen av detta mycket omfattande och viktiga regelverk görs med ett stort mått av sunt förnuft och förtroende för enskilda ambitiösa företagare och på olika områden starkt engagerade medborgare.

Fru talman! I min ohämmade godhet vill jag erbjuda vänstermajoriteten hjälp att redan nu börja uppfylla löftena från Piteå. Välkomna att ge ert stöd för de förslag som finns i kristdemokraternas och alliansens reservationer till betänkandet! Jag vill kortfattat nämna några av förslagen.

Starkt särskiljande regleringar och tillämpningar av regelverket som försämrar konkurrensmöjligheterna för de gröna näringarna bör undvikas.

Kontrollen bör i större omfattning grundas i riskbedömningar där företagens storlek, verksamhetens art, förekomsten av kvalitetssäkringssystemen och tidigare prestationer har avgörande betydelse. Det innebär att mer tid kan ägnas åt att förebygga och åtgärda de verkliga problem som finns.

Kostnaderna för den lagreglerade och grundläggande kontrollen bör i huvudsak vara skattefinansierad, och avgifterna för förnyade inspektioner till följd av avvikelser från regelverket bör inte överstiga rimligt självkostnadspris. Avgiften bör naturligtvis bara tas ut för besök som verkligen äger rum. Oanmälda besök där företagaren inte finns på plats bör inte debiteras över huvud taget.

Det finns också jordbruksföretag som kommer att bli klassade i flera nya kategorier, exempelvis foderföretag. Då menar vi att de inte ska behöva betala för ny registrering av redan befintlig verksamhet bara för att de hamnar i en ny kategori. Det är också viktigt att samrådet mellan de centrala myndigheterna inom områdena livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd är omfattande liksom bevakningen av hur EG-bestämmelserna tillämpas i andra länder. De inspektioner som behöver göras till följd av denna stora mängd av olika förordningar ska i så stor utsträckning som möjligt samordnas till ett och samma tillfälle.

Sist men inte minst har Lagrådet varit starkt kritiskt till hur straffbestämmelserna är utformade. Det menar att det av lagtexten klart bör framgå vilka EG-bestämmelser, förordningar och artiklar som är straffsanktionerade. Det är ett grundläggande krav för att den enskilde ska ha möjlighet att förutse vad som är straffbart. När det gäller exempelvis miljöbalkens sanktionssystem har man tagit hänsyn till den typen av kritik från Lagrådet. Men när det gäller innehållet i den lagstiftning som vi behandlar i dag avstår man från att fullfölja och att skriva in det tydligt i lagtexten, och det är en stor brist.

Så kan vi lätta bördan när det gäller regler och byråkrati utan att det viktiga och nödvändiga arbetet med skydd och säkerhet för djur och

*Anpassningar till nya
EG-bestämmelser om
livsmedel, foder,
djurehälsa, djurskydd
och växtskydd m.m.*

*Anpassningar till nya
EG-bestämmelser om
livsmedel, foder,
djurhälsa, djurskydd
och växtskydd m.m.*

människor undergrävs. Till hugnad för resfebriga kolleger nöjer jag mig avslutningsvis med att yrka bifall till allianspartiernas reservation 23.

Anf. 88 JAN ANDERSSON (c):

Fru talman! Som sagts tidigare har vi i dag att behandla detta betänkande på ungefär 180 sidor. För utskottets del har vi jobbat några intensiva veckor med detta och med andra betänkanden. Resultatet är att fyra lagar – livsmedelslagen, lagen om foder, lagen om provtagning på djur, lagen om kontroll av husdjur – ersätts av fyra nya lagar. Sedan gör vi ändringar i växtskyddslagen, djurskyddslagen, epizootilagstiftningen och zoonoslagen. Utöver det är det följdändringar i ytterligare tolv lagar.

Som jag sade har utskottet hållit på med detta i några veckor. De företagare som berörs av ändringarna i de 20 lagarna har att leva efter det framgent. Det handlar inte om veckor, utan det är tills vi nästa gång ändrar dem. Har man då dessutom som företagare varit orädd nog att anställa någon har man hela arbetsrätten, skattelagstiftningen och miljöbalken. Jag skulle kunna använda mina åtta minuters talartid till att fortsätta att rabbla vilka lagar man har att hålla sig till och vara à jour med som företagare.

Det är ett generellt problem för riksdagen. Vi behandlar detta ärende på några veckor och dessutom i olika utskott. Risker är att vi inte ser skogen för alla träd. Dessutom har vi ett tryck på mer oanmälda kontroller, något som vare sig kontrollerade eller kontrollanter är särskilt bekväma med.

Konsekvenserna av en avvikelse mot någon av lagarna kan dessutom vara väldigt kännbar för enskilda företagare. Det är någonting som jag som precis som Sven Gunnar Persson var på LRF-stämman fick höra ett antal gånger från talarstolen men också i samband med pauser för kaffedrickande.

Det handlar om oron för att råka bryta mot någon typ av regelverk. Det leder till dubbelbestraffning i form av kanske böter och dessutom ett avdrag på ersättningar. Brukare är oroliga för det. Tendensen är att det blir allt tyngre i vågskålen när man står inför ett investeringsbeslut.

Man vet möjligen någotsånär vad som gäller i dag, men tendensen med ett allt komplexare regelverk gör att man oroar sig för vad som händer om ett antal år när lagar och regler i en allt snabbare takt förändras. Det är något som vi behöver vara mer uppmärksamma på.

Vi har också i vår reservation 23, som jag yrkar bifall till, tagit upp det som ligger i gränssnittet mot rättssäkerheten och att man ska veta vilka lagar och regler som faktiskt gäller.

Avslutningsvis ska jag tala något om avgifterna. Där skiljer Centerpartiet ut sig lite från mängden. Vi säger att det ska vara upp till varje kommun att besluta om avgiften. Då kan det bli så att vi har lite olika avgifter i de olika kommunerna.

Jag gör det framför allt mot bakgrund av en princip. Den som utför en uppgift ska också ha möjlighet att påverka upplägget och hur man tar betalt för den. Jag vill inte ha ett system där vi ålägger en viss nivå för att utföra en uppgift, och sedan är det någon annan som beslutar eller ger riktlinjer om vad det ska kosta eller hur det ska tas ut.

Det är ett system som riskerar att göra att man skyller på en annan nivå. Det är precis som en del av oss av skyller på EU och säger: De har

ju hittat på det här, och vi kan inte göra något åt det. Det är en viktig princip att varje nivå som har en möjlighet att påverka också ska ansvara för de beslut man fattar. Har man ingen möjlighet att påverka kan man heller inte ta ansvaret. Det är anledningen till att Centerpartiet har valt en lite annorlunda linje när det gäller just avgiftsdelen.

Med det yrkar jag bifall till reservation 23.

Anf. 89 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru talman! Pingsten är ju hänryckningens tid. Man känner sig verkligen glad, särskilt så här tillsammans med sina utskottskamrater. Det är även glädjande att arbetet med EG-förordningarna som reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, hygienkrav och offentlig kontroll över regelverket efter flera års hårt arbete i EU nu har börjat gälla och att vi anpassar den svenska lagstiftningen till dessa regler.

Genom vårt EU-medlemskap har livsmedel alltmer blivit en internationell handelsvara. Även om vi på tisdag firar vår nationaldag som helgdag är vi som konsumenter glada åt att kunna känna oss säkra på att vi inte ska bli sjuka av livsmedel, oavsett var de är producerade.

Den grundläggande principen är att företagaren har ansvar för de produkter som tillverkas och att hygien är viktigt i hela kedjan från jord till bord. Den nya lagstiftningen och tillämpningen syftar till att bygga upp ett system som ger konsumenten säkra livsmedel. Men det är ytterst producenterna som har ansvaret.

Från utskottsmajoriteten har vi tryckt på att information och rådgivning är viktigt för att de enskilda producenterna ska kunna fullgöra de krav som lagen och EG-bestämmelserna ställer. Det här tror jag också är det som efterfrågas av Folkpartiet. Den offentliga kontrollen ska sedan följa upp företagans hantering, och även den måste ta sin utgångspunkt i från-jord-till-bord-principen. Förändringarna i lagstiftningen innebär både en modernisering och en förenkling av den äldre lagstiftningen och en ökad harmonisering i EU. Jag tror att det här gläder oss alla i kammaren.

Vi socialdemokrater har arbetat långsiktigt i Sverige med djurhälsa och säkrare mat. Att lagstiftningen harmoniseras inom EU är därför positivt. De nya reglerna är utformade så att det ska finnas utrymme för flexibilitet i tillämpningen, självfallet under förutsättning att livsmedelssäkerheten inte äventyras för konsumenterna. Ledorden är ansvar, spårbarhet och egenkontroll.

Fru talman! Det finns ungefär 52 000 livsmedelsanläggningar i landet som behöver kontrolleras. Livsmedelsverket leder, samordnar och följer upp kontrollen i hela landet. Kommunerna ansvarar för att kontrollerna utförs. Den ordningen tycker vi socialdemokrater är bra.

För ett år sedan diskuterade vi livsmedelskontrollen senast. Då slog vi fast att kommunerna bör upprätta årliga kontrollplaner och att de ska redovisa resultatet av dessa kontroller till Livsmedelsverket. Av rapporterna för 2004, som man kan läsa på verkets hemsida, framgår att flera kommuner anser att de har svårt att klara av en fullgod livsmedelskontroll eftersom de saknar resurser. Från och med det här beslutet och nästa år kommer de att kunna ta ut en avgift för att täcka kostnaderna. Kommunerna kan alltså börja bygga upp en bättre kontrollverksamhet som ska vara likvärdig över hela landet.

Fru talman! Jag yrkar alltså bifall till förslaget i miljö- och jordbruksutskottets betänkande och avslag på alla reservationer.

Med en säkerställd finansiering garanteras fullgoda kontroller i alla kommuner. En i alla kommuner likvärdig kontroll är viktig i konkurrens-hänseende. Ingen ska kunna vinna på att vilseleda konsumenter eller att slarva med livsmedelssäkerheten. Utskottet kommer säkert att på olika sätt komma tillbaka till hur kontrollerna genomförs – om inte förr så när vi ska diskutera hur kontrollerna kan offentliggöras med symbolen smiley och när vi ska lämna ifrån oss de nationella kontrollplanerna till EU-kommissionen.

Avslutningsvis, fru talman, så är goda hygienregler och kontroll över säkra och ärliga livsmedel nog så viktigt för framtiden. När vi lanserar svensk mat på många EU-medborgares fat ska man känna att man kan äta säkert. Det gäller också när vi konsumenter vill ta del av andra länders läckerheter. Jag har talat med flera personer som både producerar livsmedel och utför de kommunala kontrollerna. Jag har stor respekt för att det är komplicerat att byta från ett regelverk till ett annat. Både branscher och myndigheter ger nu ut information, och Livsmedelsverket har haft flera utbildningstillfällen.

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande, som är både utförligt och tydligt, kommer säkert också att vara en källa till information för såväl företagare och myndigheter som aktiva konsumenter.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 90 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Fru talman! Jag inleder med att yrka bifall till förslaget i miljö- och jordbruksutskottets betänkande MJU23.

Eftersom jag tror att riksdagens ledamöter vill komma hem till en välbehövlig helgvila ska mitt inlägg bli ganska kort.

Hygienpaketet är en stor regelteknikförändring. Jag tror att vi alla måste vara inställda på att senare göra smärre revideringar om något oförutsett inträffar. Förslagen innebär att det i många fall blir förbättringar och skärpningar.

Första gången jag såg förslaget var det ett 500-sidigt förslag som skulle läsas in över den så kallade julleddigheten för att vi i mitt parti skulle komma in med synpunkter inför förhandlingarna. Roligare julläsning kan man ha.

Förändringarna i lagstiftningen innebär en modernisering och en viss förenkling. Det innebär tyvärr också en ökad harmonisering i EU. Vi flyttar också över viss beslutsrätt till EU i några frågor. I Vänsterpartiet brukar vi inte gilla att makt flyttas över till EU, men vi har i detta betänkande ingen reservation om detta. Det är ju fråga om livsmedelsregler som det har tagit ganska många år att förhandla fram inom EU. Syftet är att vi alla ska få säkra livsmedel. Då är det bra om vi lyckas höja ribban i många länder. Vi kan trots detta arbeta för ännu bättre lagstiftning i Sverige. Genom detta kan vi kanske, som jag tror att Christina Axelsson sade, lansera svensk mat på många EU-medborgares fat.

Jag tror också att det är bra om vi försöker skapa en likvärdig kontroll i de svenska kommunerna. När man såg remissvaren framgick det att Livsmedelsverket ansåg att den nationella kontrollplanen skulle beslutas av regeringen. Jag måste erkänna att ett tag så ansåg också jag det. Men regeringen gör bedömningen att den specialistkompetens och kunskap som krävs för riskbedömningar, analyser av olika kontrollområden med mera för sammanställandet av en nationell kontrollplan saknas i Regeringskansliet. Därför förordar man att Livsmedelsverket ansvarar för detta. Det ska då göras i samråd med de övriga centrala myndigheterna som lämnar bidrag till den nationella rapporten på sina respektive ansvarsområden.

Kontrollplanen ska bygga på riskbedömningar som förväntas vila på en vetenskaplig grund. För att få en insyn i detta arbete fordras det ett aktivt arbete av ledamöter i styrelser, att riksdagsledamöter ställer frågor till statsråd och att regeringens kontrollmakt fungerar.

Vad jag har förstått av förslaget är inte avsikten att det ska leda till några förändringar när det gäller den nuvarande fördelningen av kontrollansvar mellan myndigheterna. Däremot finns det behov både av information och av utbildning. Jag vet att många kommuner har kommit ganska långt i detta arbete när det gäller den nya lagstiftningen.

Fru talman! Om en kommun inte anser sig ha den kompetens som fordras kan den alltid samverka med en annan kommun. Det tycker jag är mycket bra. Vidare förutsätter jag att de centrala kontrollmyndigheterna ska bistå de operativa kontrollmyndigheterna med vägledning och utbildning så att dessa kan leva upp till kraven. Både Livsmedelsverket och länsstyrelserna kallar till träffar just nu.

Avslutningsvis vill jag säga att samhället kommer att behöva fler inspektörer. Enligt Livsmedelsverkets årsredovisning fattas det i dag ca 200 inspektörer. Detta bör vara något för miljö- och rättsmedvetna ungdomar att satsa på.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

15 § Rättelse i utlänningslagen

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2005/06:SfU18
Rättelse i utlänningslagen.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast *en* bordläggning.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SkU26 Inkomstskatteregler för vissa kyotoenheter

Kammaren biföll utskottets förslag

SkU29 Effektivare skattekontroll m.m.

Punkt 1 (Effektivare skattekontroll)

1. utskottet

2. res. 1 (fp, kd)

Votering:

185 för utskottet

63 för res. 1

101 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 31 m, 19 v, 15 c, 11 mp, 1 -

För res. 1: 4 m, 39 fp, 20 kd

Frånvarande: 36 s, 20 m, 9 fp, 13 kd, 9 v, 7 c, 6 mp, 1 -

Punkt 2 (Fortsatt samordning m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (m, kd, c)

Votering:

169 för utskottet

81 för res. 2

99 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 107 s, 32 fp, 18 v, 11 mp, 1 -

För res. 2: 38 m, 7 fp, 20 kd, 16 c

Frånvarande: 37 s, 17 m, 9 fp, 13 kd, 10 v, 6 c, 6 mp, 1 -

Punkt 3

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU31 Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning

Punkt 1 (Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning)

1. utskottet

2. res. 1 (m, fp, kd, c)

Votering:

138 för utskottet

113 för res. 1

98 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 107 s, 19 v, 11 mp, 1 -

För res. 1: 38 m, 39 fp, 20 kd, 16 c

Frånvarande: 37 s, 17 m, 9 fp, 13 kd, 9 v, 6 c, 6 mp, 1 -

Punkt 2 (Ej kontantredovisande företags inbetalning av mervärdesskatt)

1. utskottet

2. res. 2 (kd)

Votering:

231 för utskottet

21 för res. 2

97 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 38 m, 38 fp, 19 v, 16 c, 11 mp, 1 -

För res. 2: 1 fp, 20 kd

Frånvarande: 36 s, 17 m, 9 fp, 13 kd, 9 v, 6 c, 6 mp, 1 -

Mia Franzén (fp) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

SkU30 Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Lagförslaget)

1. utskottet

2. res. 2 (m, fp, kd, c)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

SkU33 Beskattning av visst hushållsavfall som förbränns, m.m.

1. utskottet

2. res. (m, kd, c)

Votering:

174 för utskottet

76 för res.

99 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 36 fp, 19 v, 10 mp, 1 -

För res.: 38 m, 2 fp, 20 kd, 16 c

Frånvarande: 36 s, 17 m, 10 fp, 13 kd, 9 v, 6 c, 7 mp, 1 -

SkU37 Uppsägning av skatteavtalet mellan Sverige och Peru

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU34 Skatt på flygresor

1. utskottet

2. res. (m, fp, kd, c)

Votering:

137 för utskottet

112 för res.

1 avstod

99 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 107 s, 19 v, 10 mp, 1 -

För res.: 38 m, 38 fp, 20 kd, 16 c

Avstod: 1 v

Frånvarande: 37 s, 17 m, 10 fp, 13 kd, 8 v, 6 c, 7 mp, 1 -

SkU35 En kronofogdemyndighet i tiden

1. utskottet

2. res. (fp, m, kd, c)

Votering:

139 för utskottet

112 för res.

98 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 19 v, 11 mp, 1 -

För res.: 38 m, 39 fp, 19 kd, 16 c

Frånvarande: 36 s, 17 m, 9 fp, 14 kd, 9 v, 6 c, 6 mp, 1 -

SkU36 Uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU23 Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.

Punkt 2 (Överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete inom EU)

Regeringens lagförslag under denna punkt avsåg överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Beslutet måste därför fattas i den ordning som föreskrivits i 10 kap. 5 § första stycket regeringsformen, vilket krävde att riksdagens beslut skulle fattas med antingen tre fjärdedels majoritet eller i den ordning som gällde för stiftande av grundlag. Av förslaget framgick att beslutet önskades bli antaget i ett enda beslut. För bifall krävdes därför att *minst tre fjärdedelar* av de röstande förenade sig om beslutet.

Enligt RO 5 kap. 4 § andra stycket skulle beslut fattas genom omröstning.

Votering:

250 för bifall

4 avstod

95 frånvarande

Andre vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande hade röstat för bifall. Kammaren hade således bifallit utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 107 s, 38 m, 39 fp, 20 kd, 20 v, 15 c, 10 mp, 1 -

Avstod: 1 s, 1 v, 1 c, 1 mp

Frånvarande: 36 s, 17 m, 9 fp, 13 kd, 7 v, 6 c, 6 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU18 Rättelse i utlänningslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

17 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 2 juni

2005/06:1741 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Hans Karlsson
Hot mot arbetstillfällena i Arjeplog

2005/06:1742 av *Bertil Kjellberg* (m) till justitieminister Thomas Bodström

En kommission för att granska tidigare domar

2005/06:1743 av *Ulrik Lindgren* (kd) till näringsminister Thomas Östros
Den svenska bärplockarnäringsen

2005/06:1744 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Smugglingen av anabola steroider

2005/06:1745 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing

Vägverkets neddragning av provorter för körkort

2005/06:1746 av *Luciano Astudillo* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Behandlingen av ungdomar födda i ett annat land än Sverige

2005/06:1747 av *Hillevi Engström* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Integritet för jobbsökande

2005/06:1748 av *Johan Linander* (c) till justitieminister Thomas Bodström

Skydd av lagliga servrar

2005/06:1749 av *Tasso Stafilidis* (v) till utrikesminister Jan Eliasson

Erkännande av folkmordet på pontierna

2005/06:1750 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Ylva Johansson
Utländska kvinnors rätt till abort i Sverige

2005/06:1751 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Lena Sommestad
Marknaden för handel med begagnade varor

2005/06:1752 av *Annelie Enochson* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Särbehandling av Israel av det statliga Systembolaget

2005/06:1753 av *Krister Hammarbergh* (m) till justitieminister Thomas
Bodström

Nedläggning av polisstationer i glesbygdskommunerna

2005/06:1754 av *Johnny Gylling* (kd) till försvarsminister Leni Björk-
lund

Marinens musikkår i Karlskrona

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 13 juni.

*Information om flytten
till andrakammarsalen*

18 § Information om flytten till andrakammarsalen

Anf. 91 TALMANNEN:

Ärade ledamöter! Det här är sista dagen här i stora kammaren. Under två veckor kommer våra sammanträden att äga rum i andrakammarsalen i Östra riksdagshuset. Den tillfälliga flytten beror på att här ska byggas om. Ombyggnaden börjar i morgon och ska vara färdig den 26 september för att vi då ska kunna ta den nya, omgjorda kammaren i anspråk den 2 oktober. Det är alltså det som gör att vi behöver vara absolut säkra på att det här projektet lyckas, och det är därför vi utrymmer salen här.

Under den tid som vi ska vara i andrakammarsalen har vi ungefär 30-talet ärenden och hundratalet interpellationer att hantera. Därtill kommer en frågestund, en allmän debattimme, en partiledardebatt, en återrappor-tering från Europeiska rådets möte, avtackningar av avgående ledamöter och inte minst avslutning.

Nu ska jag nämna några praktiska frågor om tiden då vi är i andra-kammarsalen. Denna sal har 250 fasta sittplatser för ledamöter och stats-råd. Vi kommer att sätta in åtta lösa stolar utan att för den skull blockera utrymningsvägarna.

I huvudsak gäller fri placering för sittningen i andrakammarsalen. Man får i stort sett sitta var man vill – det kan bli länsvis, partivis eller om man hittar en tredje ordning. För statsråden finns markerade platser i bänkkvarteret närmast talarstolen. Vid partiledardebatten den 15 juni reserveras platser längst fram i salen för partiledarna. Vid avslutningen reserveras platser längst fram för de avgående ledamöterna.

Mikrofonerna i bänkarna kopplas in och ur av ledamöten själv. Man trycker alltså själv. Ledamöterna sitter ned när de gör inlägg från bänken. Eventuella bisittare får sitta på stolar vid sidorna och längst bak i salen.

Handlingar delas på bänkarna, det vill säga föredragningslista, talar-lista och ärenden. Överexemplar kommer att finnas vid alla ingångar till andrakammarsalen.

Så kommer vi till våra ärendebatter. Anförandena hålls i talarsto-len. Replikerna tas från bänken, men då sittande.

Interpellationsdebatterna förs däremot från talarstolen. Det gäller både interpellant, statsråd och eventuella andra som går in i debatten.

Vid frågestunden den 8 juni ställs frågorna från bänken, sittande. Statsråden svarar, stående, från talarstolen.

Vid den allmänna debatttimmen den 13 juni hålls anförandena i talarstolen. Repliker tas från bänken.

Vid återrapporteringen den 17 juni lämnar statsministern informationen från talarstolen. Ledamöterna gör sina inlägg från bänken. Här avser jag att återkomma till kammaren så fort som möjligt med en detaljplanering för den 17:e. Målet är att vi ska klara detta mellan kl. 9 och ca kl. 12 eller möjligen 12.30. Vi är ännu inte framme vid ett sådant förslag, men kammarkansliet arbetar hårt på det.

Så kommer vi till voteringarna. Någon voteringsanläggning finns numera inte i andrakammarsalen. Rösträkning sker då i enlighet med riksdagsordningen genom namnupprop i valkretsordning, det vill säga att ledamöterna ropas upp i bänknummerordning och svarar ja, nej eller avstår.

Det kommer att finnas datorstöd för registrering och sammanräkning av rösterna. Omröstningen kan följas på en storbildsskärm i kammaren som dels visar vilken ledamot som röstar och hur ledamoten röstat, dels visar vilken ledamot som står i tur att rösta så att man är förberedd med ja, nej eller avstår. Det sammanräknade resultatet visas också på skärmen. Två ledamöter kallas fram till talmanspodiet för att följa röstsammanräkningen.

Eftersom varje rösträkning beräknas ta lång tid är det önskvärt att antalet rösträkningar begränsas. Rösträkning måste alltid tillgripas i de fall det krävs kvalificerad majoritet för ett beslut. I övrigt bör rösträkning begränsas till de fall där utgången är oviss eller vid något tillfälle då man ytterst vill markera att riksdagen röstat. Man kan alltså yrka i debatterna; det går bra. Man kan till och med begära votering, men det är fint om det räcker med att man reser sig. Det är nästa steg, alltså rösträkningen, som kommer att ta lång tid. Därför vädjar vi från talmanssidan: Varen väldigt återhållsamma. Vi ska dock inte helt utesluta den möjligheten.

Sedan några saker om allmänheten. Andrakammarsalens åhörarläktare har ca 125 platser och hålls öppen när kammaren sammanträder. Allmänhetens entré till läktaren är en sidoingång från Riksplan. Om ni har grupper på besök ska ni tala om för dem att de ska gå in där.

För besöksgrupper, som ska gå runt i huset, gäller entrén vid Riksgatan 2.

Den information jag nu gett kommer att skickas till er via e-post och även finnas utlagd på Helgonät från och med nu.

Efter dessa hårda fakta, och det förhållandet att jag just nu kanske inte inbjuder till frågor, kan vi konstatera att nu går en epok i riksdagens historia i graven. Dessa bänkar har tjänat oss mer eller mindre väl i över 20 år, och jag är övertygad om att, trots alla trassligheter under en övergångsperiod, förändringarna kommer att bli till det bättre.

Med dessa ord vill jag tacka så mycket så här långt. På återseende i andrakammarsalen från och med nästa vecka.

(Applåder)

*Information om flytten
till andrakammarsalen*

Prot. 2005/06:134 **19 §** Kammaren åtskildes kl. 14.16.
2 juni

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med 9 §
anf. 29 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 12 § anf. 81 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med 17 § och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
2 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	1
3 § Hänvisning av ärende till utskott.....	2
4 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 1 juni	2
SoU28 Inskränkningar i patientens rätt att använda elektronisk kommunikation m.m.	2
MjU15 Utvecklad utsläppshandel för minskad klimatpåverkan	2
MjU22 Miljöansvaret i Antarktis	2
MjU28 Miljöklassning av alternativa motorbränslen m.m.	2
NU18 Åtgärder för att stärka kundernas ställning på energimarknaden	3
NU19 Forskning och ny teknik för framtidens energisystem	4
5 § Inkomstskatteregler för vissa kyotoenheter	5
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU26	5
(Beslut fattades under 16 §.).....	5
6 § Effektivare skattekontroll m.m.....	5
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU29	5
Anf. 1 PER-OLOF SVENSSON (s)	5
Anf. 2 ULF SJÖSTEN (m)	5
Anf. 3 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp).....	7
Anf. 4 ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	8
Anf. 5 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	9
Anf. 6 ULLA WESTER (s).....	10
Anf. 7 MARIE ENGSTRÖM (v)	12
Anf. 8 BARBRO FELTZING (mp).....	13
(Beslut fattades under 16 §.).....	13
7 § Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning.....	14
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU31	14
Anf. 9 LENNART HEDQUIST (m).....	14
Anf. 10 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp).....	14
Anf. 11 ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	15
Anf. 12 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	15
Anf. 13 LENNART AXELSSON (s)	16
Anf. 14 LENNART HEDQUIST (m) replik	17
Anf. 15 LENNART AXELSSON (s) replik	18
Anf. 16 LENNART HEDQUIST (m) replik	18
Anf. 17 LENNART AXELSSON (s) replik	18
Anf. 18 MARIE ENGSTRÖM (v)	19
(Beslut fattades under 16 §.).....	19
8 § Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn	19

Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU30	19
Anf. 19 ULLA WESTER (s).....	19
Anf. 20 ULF SJÖSTEN (m).....	20
Anf. 21 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	20
Anf. 22 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	22
Anf. 23 BRITTA RÅDSTRÖM (s).....	22
Anf. 24 MARIE ENGSTRÖM (v).....	24
(Beslut fattades under 16 §.)	24
9 § Beskattning av visst hushållsavfall som förbränns, m.m.	24
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU33	24
Anf. 25 FREDRIK OLOVSSON (s).....	24
Anf. 26 STEFAN HAGFELDT (m).....	25
Anf. 27 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	26
Anf. 28 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	27
Anf. 29 PER ERIK GRANSTRÖM (s).....	28
Anf. 30 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	30
Anf. 31 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	31
Anf. 32 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	31
Anf. 33 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	32
Anf. 34 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	32
Anf. 35 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	32
Anf. 36 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	33
Anf. 37 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	33
Anf. 38 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik.....	33
Anf. 39 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	34
Anf. 40 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik.....	34
Anf. 41 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	35
Anf. 42 BARBRO FELTZING (mp)	35
(Beslut fattades under 16 §.)	35
10 § Uppsägning av skatteavtalet mellan Sverige och Peru	36
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU37	36
(Beslut fattades under 16 §.)	36
11 § Skatt på flygresor	36
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU34	36
Anf. 43 PER ERIK GRANSTRÖM (s).....	36
Anf. 44 STEFAN HAGFELDT (m).....	36
Anf. 45 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp).....	38
Anf. 46 JOHNNY GYLLING (kd)	39
Anf. 47 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	40
Anf. 48 MATS BERGLIND (s)	41
Anf. 49 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	42
Anf. 50 MATS BERGLIND (s) replik.....	43
Anf. 51 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	43
Anf. 52 MATS BERGLIND (s) replik.....	44
Anf. 53 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik	44
Anf. 54 MATS BERGLIND (s) replik.....	44
Anf. 55 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik	45
Anf. 56 MATS BERGLIND (s) replik.....	45

Anf. 57 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	45
Anf. 58 MATS BERGLIND (s) replik.....	46
Anf. 59 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	46
Anf. 60 MATS BERGLIND (s) replik.....	46
Anf. 61 MARIE ENGSTRÖM (v)	47
Anf. 62 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik.....	48
Anf. 63 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	48
Anf. 64 ANNA GRÖNLUND KRANTZ (fp) replik.....	48
Anf. 65 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	49
Anf. 66 BARBRO FELTZING (mp).....	49
Anf. 67 LILIAN VIRGIN (s)	50
Anf. 68 ANDERS G HÖGMARK (m).....	51
Anf. 69 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	54
Anf. 70 ANDERS G HÖGMARK (m) replik.....	54
Anf. 71 TREDJE VICE TALMANNEN	55
Anf. 72 ANDERS G HÖGMARK (m) replik.....	55
Anf. 73 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	55
Anf. 74 ANDERS G HÖGMARK (m) replik.....	55
Anf. 75 TREDJE VICE TALMANNEN	56
Anf. 76 CARL-AXEL ROSLUND (m).....	56
(Beslut fattades under 16 §.).....	57
12 § En kronofogdemyndighet i tiden	57
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU35	57
Anf. 77 ULLA WESTER (s).....	57
Anf. 78 ULF SJÖSTEN (m).....	57
Anf. 79 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp).....	58
Anf. 80 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	58
Anf. 81 CATHARINA BRÅKENHIELM (s)	59
Anf. 82 MARIE ENGSTRÖM (v)	61
Anf. 83 JAN ERTSBORN (fp).....	62
(Beslut fattades under 16 §.).....	63
13 § Uppskov med behandlingen av vissa ärenden	63
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU36	63
(Beslut fattades under 16 §.).....	63
14 § Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.	63
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU23	63
Anf. 84 RUNE BERGLUND (s).....	63
Anf. 85 CATHARINA ELMSÅTER-SVÄRD (m).....	64
Anf. 86 MARIE WAHLGREN (fp)	65
Anf. 87 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	66
Anf. 88 JAN ANDERSSON (c)	68
Anf. 89 CHRISTINA AXELSSON (s).....	69
Anf. 90 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	70
(Beslut fattades under 16 §.).....	71
15 § Rättelse i utlänningslagen	71
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2005/06:SfU18	71
(Beslut fattades under 16 §.).....	71

16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	72
SkU26 Inkomstskatteregler för vissa kyotoenheter	72
SkU29 Effektivare skattekontroll m.m.	72
SkU31 Förenklade skatteregler med anledning av ny redovisningslagstiftning	72
SkU30 Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn.....	73
SkU33 Beskattning av visst hushållsavfall som förbränns, m.m.	73
SkU37 Uppsägning av skatteavtalet mellan Sverige och Peru	73
SkU34 Skatt på flygresor	73
SkU35 En kronofogdemyndighet i tiden.....	74
SkU36 Uppskov med behandlingen av vissa ärenden.....	74
MJU23 Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.	74
SfU18 Rättelse i utlänningslagen	75
17 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	75
18 § Information om flytten till andrakammarsalen	76
Anf. 91 TALMANNEN	76
19 § Kammaren åtskildes kl. 14.16.	78

